

Oversigt over forsknings- og udviklingsbaseret viden inden for pædagoguddannelsens nationale modul: Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik

Indhold

INDLEDNING	3
RAPPORTENS 1. DEL	5
LÆSEVEJLEDNING	5
OVERSIGTENS METODE OG SYSTEMATIK	8
DET ANBEFALEDE LITTERATUR	11
SAMMENFALD I ANBEFALET LITTERATUR	14
DEN SYSTEMATISKE SØGEPROCES	15
PROTOKOL OVER SØGEPROCES	15
FØRSTE FASE	16
ANDEN FASE	17
TREDJE FASE	18
SKEMATISK OVERBLIK OVER LITTERATUR I DEN SYSTEMATISKE SØGNING	21
"TRÆK" I DATABASEN UC-VIDEN	26
SØG SELV VIDERE	28
HVORDAN SØGER MAN?	28
HVOR SØGER MAN?	29
RAPPORTENS 2. DEL	30
ANBEFALET LITTERATUR	30
LITTERATUR FRA DEN SYSTEMATISKE SØGNING	71

Indledning

I tiden fra august 2014 – december 2014 har arbejdsgruppen i "*Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik*" arbejdet for at udfærdige en litteratur- og forskningsoversigt til anvendelse primært for underviserne på de pædagogiske professionsuddannelser. Formålet med litteratur- og forskningsoversigten er at give underviserne de bedste forudsætninger for at skabe en faglig høj undervisningsstandard på modulet.

Den udfærdigede litteratur- og forskningsoversigt er vurderet til at være af særlig faglig relevans og videnskabelig aktualitet inden for social- og specialpædagogikken, idet inspirationen og inputsene hertil kommer fra en bred palet af kompetente undervisere, fagfolk og forskere på områderne.

Det er værd at bemærke, at intentionen med litteratur- og forskningsoversigten ikke er at udfærdige en stationær kanon, men derimod et fagligt inspirationsværktøj, som det er muligt at arbejde videre ud fra. Oversigten er ikke udtømmende, da det social- og specialpædagogiske felt er meget bredt. Af den årsag er det eksemplariske princip udvalgt som fundamentet for oversigten, og den konkrete oversigt er således et forsøg på at gøre det repræsentativt.

Oversigterne er bredt set blevet udarbejdet ud fra modulbeskrivelsens ramme til "*Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik*" og i særdeleshed ud fra modulets læringsmål. Hertil skal det bemærkes, at arbejdsgruppens opgave her ikke har været at fortolke læringsmålene, snarere er arbejdet her et forsøg på at levere relevante tekster, artikler, forskning mv. som fagligt inspirationsværktøj til primært undervisere og sekundært til studerende.

Rapporten falder i to dele, første del indeholder beskrivelser af selve oversigtens opbygning, indhold, formål og fremgangsmåde. Anden del indeholder selve listerne med de forskellige typer af litteratur.

Mette Bladt

Adjunkt, Ph.d.

Forskningsprogram for Diversitet og
Social Innovation

Rasmus Christensen

Stud.Cand.soc.

Aalborg Universitet

Pernille Frandsen

Bibliotekar

Pædagoguddannelsen

Storkøbenhavn

Britta Nørgaard

Lektor og ph.d.-studerende

Pædagoguddannelsen

UC Nordjylland

Eva Haugaard Pedersen

Stud.Cand.Scient.soc.

Aalborg Universitet

Daniel Grøn Paulsen

Adjunkt

Cand.scient.soc.

Pædagoguddannelsen Nordsjælland

Hans Månsson

Lektor i pædagogik

Pædagoguddannelsen UC Sjælland

Linda Olsen

Informationspecialist

UCC Biblioteket

Ruth Hauerberg Thygesen

Lektor, cand.psych.

Master i pædagogisk udviklingsarbejde

Via University College

Ditte Tofteng

Seniorforsker, Ph.d.

Forskningsprogram for Diversitet og
Social Innovation

Rapportens 1. del

Læsevejledning

I forbindelse med arbejdsgruppens udvikling af denne oversigt over forsknings- og udviklingsbaseret viden inden for pædagoguddannelsens nationale modul: Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik, har et "eksemplarisk princip", været en bærende grundtanke. Det eksemplariske princip skal i denne sammenhæng forstås som et princip om at lave et inspirationsværktøj fremfor et mere "kanon-lignende" produkt.

Det særlige ved specialiseringen i special- og socialpædagogik er, at den på flere måder rummer et meget bredt felt. Alene samkøringen af special- og socialpædagogikken betyder, at specialiseringen og dermed denne litteraturoversigt skal rumme to forskellige pædagogiske paradigmer med hver deres ophav – historiske udvikling og hver deres videnskabelige traditioner, tematikker og metoder. Samtidig indbefatter special- og socialpædagogikken et komplekst spektrum af målgrupper, der ydermere er repræsenteret i en mangfoldighed af institutioner, tilbud og praksisser.

Både børn, unge og voksne er målgruppen. Børn med sociale vanskeligheder, kognitive problematikker, diagnoser, psykologiske vanskeligheder er målgruppen, ligesom de mangfoldige institutioner – der spænder fra "normale" børnehaver, skoler og fritidshjem, til anbringelsessteder, familiepleje, behandlingshjem osv. - og praksisser, der arbejder med alle disse forskellige problematikker, kan være fokus for specialiseringen og denne oversigt. På samme måde er både unge og voksenområdet mangfoldigt og spænder bredt også i praksis.

Det har således ikke været arbejdsgruppens ærinde at definere, hvad social- og specialpædagogisk er, kan og skal være; metodisk, teoretisk og praktisk. En sådan definition ville være uhensigtsmæssig og reducere feltets kompleksitet, og måske bidrage til oplevelsen af en utidssvarende kanon.

Alligevel har der måtte tages nogle kvalificerede valg i udarbejdelsen af oversigten. På baggrund af arbejdsgruppens faglige viden og indsigt i - samt faglige tilgang til - feltet, er der gennemført en kombination af litteraturindsamlingsprocesser med det formål at skabe et solidt litteraturoverblik, undervisere på det nationale modul kan anvende og søge inspiration i.

For arbejdsgruppen har det været vigtigt, at oversigten bliver et inspirationsværktøj, der illustrerer feltet og tegner feltets "øjebliksbillede anno 2014", og som giver et repræsentativt overblik over feltet. Samtidig er det ideen, at oversigten bruges som værktøj og som inspiration til, at undervisere (og studerende) selv kan søge videre med samme systematik, men med fokus på specifikke temaer eller målgrupper. Således findes også til sidst i rapportens første del et afsnit, der illustrerer, hvordan der kan søges efter litteratur og hvor. Forskningsoversigten er ikke sikret for ændringer, hvilket betyder, at det er et nutidigt øjebliksbillede af relevant litteratur. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at oversigten opdateres løbende enten fra centralt hold eller på de lokale UC'er, da oversigten på denne facon fortsat vil være aktuel.

Således er denne oversigt ikke en fortolkning af hvad social- og specialpædagogik er, men et forsøg på at levere litteratur af høj faglig kvalitet indenfor temaet, som kan bruges aktivt og fortolkes af undervisere, der således selv kan bearbejde materialet.

Denne proces søges sikret ved, at de medlemmer i arbejdsgruppen, der er ansat på pædagoguddannelserne, i de efterfølgende år frem til udgangen af 2015 skal være med til at implementere forskningsoversigten efter dens færdiggørelse, idet det af

arbejdsgruppens kommissorium fremgår, at vi skal: *forestå en løbende erfaringsopsamling på - og en første evaluering af – implementeringen af det konkrete nationale modul, som er arbejdsgruppens genstandsfelt.* Dette gøres ved:

- at fastlægge en metode til løbende registrering af de erfaringer, der gøres med implementeringen af det konkrete nationale modul, og
- forestå en samlet systematisk evaluering af de nye moduler, som bl.a. indeholder en fælles opsamling af den erfaringsregistrering, der sker på det enkelte uddannelsessted

Oversigtens metode og systematik

Selvom denne oversigt ikke må forveksles med et egentligt forskningsreview, så er det tilstræbt at udvikle en systematisk oversigt. Opbygningen af netop denne oversigt skal begrundes i flere forhold; dels har der i opdraget til opgaven været en form for skabelon for de fem oversigter, der bliver udviklet i forhold til de fem nationale moduler på den nye pædagoguddannelse. Den skabelon har angivet en litteraturindsamlingsdel i form af søgninger i databaser efter forskningsartikler på området og en del med anbefalet litteratur fra eksperter og undervisere på området. Den foreliggende oversigt følger denne skabelon og har udviklet en systematik inden for denne ramme. Dels forholder systematikken sig eksplicit til modulets (professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik) faglige indhold, læringsmål, vidensmål og kompetencemål og dels forholder systematikken sig til idéen om det "eksemplariske princip".

Modulets indholdsbeskrivelse, læringsmål, vidensmål og kompetencemål er i bekendtgørelsen defineret således:

Modulets titel	Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik
Modulets omfang	10 ECTS-point
Modulets placering	Specialisering i social- og specialpædagogik
Modulets indhold	Modulet tager et historisk, etisk og videnskabeligt udgangspunkt i social- og specialpædagogisk praksis. I modulet fokuseres på viden om social og specialpædagogikkens historiske og aktuelle udfordringer, etiske dilemmaer og aktuelle paradigmer i relation til social- og specialpædagogisk arbejde og praksis med mennesker i udsatte positioner. I modulet kombineres det historiske udgangspunkt med viden om,

	<p>hvordan videnskabelige metoder – herunder evidensbaserede metoder – indgår i social- og specialpædagogikkens teori og praksis.</p>
Modulets læringsmål	<ul style="list-style-type: none"> • Den studerende kan redegøre for, analysere og håndtere social- og specialpædagogisk aktuelle praksis ud fra et historisk perspektiv. • Den studerende kan anvende forskningsbaseret viden i analyser og vurderinger, der understøtter udvikling, læring og livsbetingelser blandt mennesker i udsatte positioner. • Den studerende kan udvikle social- og specialpædagogisk praksis gennem håndtering af professionsetik i relation til egne og andres undersøgelser af social- og specialpædagogisk praksis
Modulets evaluering	<p>Med udgangspunkt i en problemstilling fra social- og specialpædagogisk praksis skal den studerende tage udgangspunkt i en undersøgelse eller udfærdige et projekt, der undersøger praksis.</p> <p>I projektet skal der redegøres for den eller de anvendte metoder, den analytiske tilgang, og de forskningsetiske implikationer.</p> <p>Form: Synopsis, med mundtlig fremlæggelse, evt. med deltagelse af aftagerfeltet.</p>
<p>Modulet giver den studerende mulighed for at tilegne sig følgende kompetenceområder med tilknyttede videns- og færdighedsmål:</p>	
Kompetenceområder	<p>Social- og specialpædagogik:</p> <p>Kompetenceområde 1: Mennesker i udsatte positioner</p> <p>Kompetenceområde 2: Identitet og fællesskab</p>
Modulets vidensmål	<p>Den studerende har viden om</p> <ul style="list-style-type: none"> • teorier og metoder i relation til pædagogisk praksis – herunder evidensbaserede metoder, • forandringer i synet på mennesker i udsatte positioner og på de social- og specialpædagogiske opgaver over tid, • etiske og institutionelle dilemmaer vedrørende det udsatte menneskes autonomi og mestring af eget liv,

	<ul style="list-style-type: none"> • udvikling, læring og livsbetingelser hos mennesker inden for de tre målgrupper.
<i>Modulets færdighedsmaal</i>	Den studerende kan <ul style="list-style-type: none"> • vurdere vidensgrundlaget for pædagogisk praksis – herunder anvende videnskabelige metoder til undersøgelse og udvikling af pædagogisk praksis, • basere pædagogisk praksis på analyser og vurderinger af aktuelle paradigmer i det social- og specialpædagogiske arbejde og i samfundet, • understøtte autonomi og mestring af eget liv for mennesker i udsatte positioner, • basere en differentieret pædagogisk indsats på det enkelte menneskes situation, perspektiv og forudsætninger.

Skema 1: bekendtgørelsen for det nationale modul om "Professionsviden og forskning i relation til social- og specialpædagogik"

For at sikre at oversigten følger det "eksemplariske princip" og samtidig forholder sig til modulets bekendtgørelse, udfoldes oversigten i en kombination af tre dele, der i et samspil kan dække specialiseringens indhold og illustrerer feltet bredt. Samlet set bør den angivne litteratur i denne oversigt således sikre, at underviserne kan orientere sig i forhold til feltet og modulets indhold, lærings- og vidensmaal og finde inspiration til videre arbejde med forskellige typer af litteratur. De tre dele er således: anbefalet litteratur fra forskere og undervisere på UC'erne, herunder en angivelse af de mest anbefalede tekster, en systematisk søgning over forskning på feltet og et "træk" i den nationale del af i UC-viden, forstået som en eksklusiv søgning i UC-viden fokuseret omkring en beskrivelse, der giver et hurtigt overblik over hvad der kan findes af artikler, projekter og andet i UC'ernes egen database.

Model 1: komponenter i oversigten

Det anbefalede litteratur

Som nævnt indeholder grundmodellen for de fem forsknings- og udviklingsoversigter, en videns- og litteraturindsamlingen baseret på anbefalet litteratur. Således fremstår denne oversigts første del som anbefalet litteratur. Den anbefalede litteratur kommer både fra forskere og ph.d.-studerende primært fra Danmark, men også fra vores skandinaviske naboer. Samtidig har arbejdsgruppen kontaktet alle uddannelsesledere på pædagoguddannelserne på de danske UC'ere, og gennem dem undervisere med erfaring indenfor special- og socialpædagogik.

En del af videns- og litteratursøgningen er baseret på anbefalet litteratur. Arbejdsgruppen har indhentet anbefalinger fra forskere og ph.d.-studerende primært fra Danmark men også fra Skandinavien, samt undervisere indenfor social- og

specialpædagogik på pædagoguddannelserne. Henvendelsen gik pr mail ud til ca. 15 danske og 7 skandinaviske forskere og til 6 ph.d.-studerende. Der blev desuden rettet henvendelser til alle pædagoguddannelser i DK, gennem uddannelseslederne (25 henvendelser), hvorved alle UC'erne blev repræsenteret.

De danske og nordiske forskere og Ph.D.'er blev udvalgt af arbejdsgruppen og ud fra søgninger på universiteternes hjemmesider, mens uddannelseslederne på pædagoguddannelserne i Danmark blev bedt om at udpege en fagperson med væsentlig erfaring som underviser inden for området social- og specialpædagogik på det uddannelsessted, de repræsenterede, til besvarelse af forespørgslen. Henvendelsen bestod af et brev, som var enslydende for alle modtagere, samt en beskrivelse af modul 8: "Professionsviden og forskning", med kompetence- og læringsmål.

I følgebrevet beskrev vi formålet med henvendelsen som: at få et overblik over noget af den basale og nye viden, som de adspurgte vurderede, studerende på pædagoguddannelsen har brug for, når det gælder specialiseringen og den viden og de paradigmer, der knytter sig til social- og specialpædagogik, herunder metodiske tilgange.

Vi bad således ressourcepersonerne give et bud på 3 publikationer, som de mente **måtte** indgå som fundament for den grundviden, som de studerende burde tilegne sig – så som monografier, antologier, forskningsrapporter, artikler. Herunder blev det anført som vigtigt, at der indgik viden, som er erhvervet gennem f.eks. forsknings- og udviklingsprojekter. Ud over titlerne bad vi ressourcepersonerne formulere en kort begrundelse (2 – 3 linjer) om, hvilke metodiske og videnskabsteoretiske overvejelser, der lå bag valget og kort skrive (2 – 5 linjer) om, hvor de generelt søgte den nyeste viden inden for feltet.

- Tidsskrifter, anmeldelser og fagblade
- Nyhedsmails fra diverse forskningsinstitutioner, KORA, SFI, Socialstyrelsen
- Deltagelse i nationale og internationale konferencer
- Nyhedsmails fra forlag
- Bedømmelsesarbejde fra f.eks. ph.d-bedømmelser eller videnskabelige stillinger
- Bibliotekssøgninger/databasesøgning ift. mere specifikke forskningsopgaver
- Tematiserede reviews i forskningsrapporter o.l.
- Socialpædagogernes Vidensbank
- Specialbiblioteker, f.eks. Handicapidrættens Videnscenter
- En række af forskerne angiver helt specifikke forfatterskaber (Bakhtin, Løgstrup, Skjervheim) eller navngivne tidsskrifter som f.eks. *Tidsskrift for Socialpædagogik*, *Asterisk*, *Culture and Psychology*, *International Journal of Social Pedagogy*, *Integrative psychological and behavioral science*
- Søgning på universiteternes hjemmesider

Oversigt over hvor undervisere og forskere finder inspiration og nyeste viden

Fra eksperter ansat som forskere kom der 12 besvarelser (Niels Rosendal Jensen, Inge Bryderup, Søren Langager, Susan Tetler, Keld Høgsbro, Lotte Hedegaard Sørensen, Anne Merete Kissow, Birgit Kirkebæk, Line Lerche Mørck, Morten Nissen, Mogens Jensen, Morten Ejrnæs), med 31 litteraturforslag. Fra nordiske eksperter kom 5 besvarelser (Jan Tøssebro, Christian Wendelborg, Jan Grue, Per Lorentzen, Kjersti Ericsson), med 9 litteraturforslag, og fra Ph.D'er kom 6 besvarelser (Mie Engen, Anni Mortensen, Britta Nørgaard, Mette Rømer, Jan Jaap Rothuizen, Michael Christensen), med 20 litteraturforslag, dvs. i alt 62 litteraturforslag

På samme måde blev der rettet henvendelse til 26 pædagoguddannelsessteder. Her kom besvarelser fra 12 steder – ofte havde undervisere indenfor området udarbejdet en besvarelse kollektivt. Besvarelserne fra underviserne resulterede i, i alt 43 litteraturforslag, eller 23 forskellige titler.

Den anbefalede litteratur er i sagens natur ikke blevet vurderet af arbejdsgruppen, idet vurderingen ligger hos de adspurgte eksperter. Efterfølgende har arbejdsgruppen

og de tilknyttede studenter, kategoriseret litteraturen alfabetisk efter navn og angivet den med en manchete, skrevet på baggrund af tekstens abstrakt og/eller bagsideinformation og den eventuelle beskrivelse den/de, der anbefalede litteraturen har angivet. Denne oversigt findes i nærværende rapportes anden del.

Sammenfald i anbefalet litteratur

Det viste sig, at der var mange sammenfald i de forskellige litteraturforslag, både fra forskere og undervisere. Hvilket blev en lejlighed til og et væsentligt grundlag for, at arbejdsgruppen kunne udarbejde en liste med forslag til grundbøger – eller hyppigt anvendt litteratur på uddannelserne indenfor feltet. Her har arbejdsgruppen samtidig tilstræbt en inddragelse af centrale læringsmål vedrørende videnskabsteoretiske traditioner, forskningsmetoder, etik, historik og forskellige metoder og tilgange fra praksis. Denne litteratur er angivet med tegnet # i oversigten over den anbefalede litteratur.

Den systematiske søgeproces

Selve indsamlingen af forsknings- og udviklingsviden på feltet fremstår som en systematisk søgning på felterne social- og specialpædagogik. En søgning, der giver rigtig mange hits, men som igennem søgningsfiltre og eksklusionskriterier og til sidst en faglig vurdering in- eller ekskluderes fra oversigten. Den brede søgning skal begrundes i princippet om det eksemplariske. Med en bred søgning er det hensigten at ramme – og rumme – feltets kompleksitet og spændvidde, for således at tilstræbe et (nogenlunde) repræsentativt udsnit af litteratur på feltet. Samtidig sikres en håndterbarhed gennem søgefiltre og eksklusionskriterier.

Litteratursøgning er foretaget i konsultativt samarbejde med UC-bibliotekarere Pernille Frandsen og informationsspecialist Linda Olsen.

Protokol over søgeproces

Metoden for selve den systematiske søgning er opbygget omkring tre faser indeholdende forskellige typer af søgeprocesser. I hver fase søges der med forskellige søgefiltre indeholdende forskellige eksklusionskriterier. Eksklusionskriterier henviser til de kriterier der anvendes som søgefiltre, der gør det muligt at reducere antallet af litteratur på en systematisk måde. Det er tilstræbt at anvende for kriterier, såsom årstal, sidetal, typer af litteratur, publikationsoprindelse, fremfor indholdsmæssige kriterier som fx målgrupper. Dette understøtter en ambition om at lade oversigten repræsentere feltets bredde og kompleksitet.

Første fase

Først søgtes der separat på søgeordene: Socialpæda* og specialpæda* i forskningsdatabasen. Samlet optrådte 1468 hits, og i bibliotek.dk. Bibliotek.dk omfatter hvad alle danske biblioteker ligger inde med af materiale, hvilket betyder at der søges i Det Kongelige Bibliotek, KUBIS, AU-Library, RUB, SDU, AAU, folkebiblioteker mm. på én gang. Her optrådte 28934 hits.

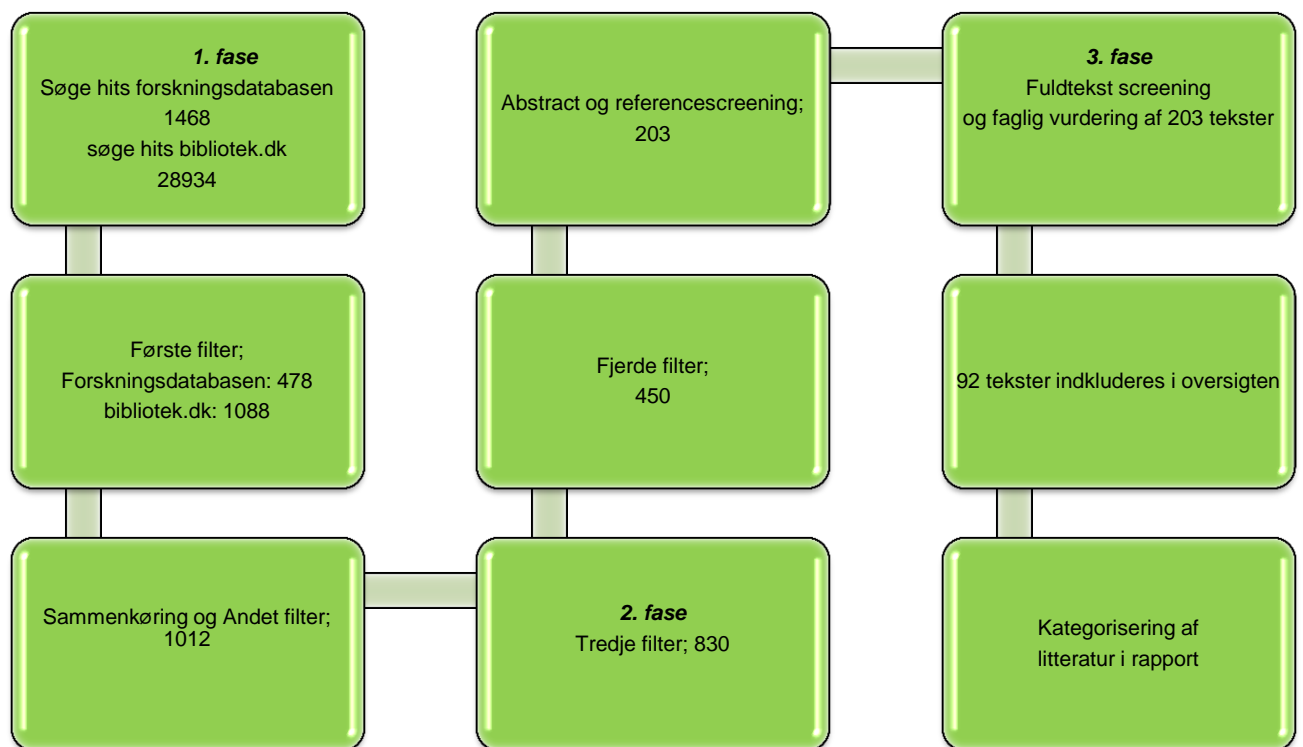
Derefter blev der søgt med filter i form af første eksklusionskriterie, som var årstal: fra 2000 og frem. Dette eksklusionskriterie er valgt på baggrund af arbejdsgruppens faglige vurdering af, at der på feltet er sket væsentlige udviklinger på feltet i netop denne periode, blandt andet ved introduktionen af professionsbachelorer i 1999, som betyder et skift for uddannelsernes fokus. Alt andet materiale end tidsskriftsartikler fremstår også som eksklusionskriterie. Dette skal begrundes i flere forhold. For det første skyldes det en vurdering af, at netop videnskabelige artikler har det forskningsmæssige niveau, der forventes af denne oversigt, for det andet blev det hurtigt klart, at det anbefalede litteratur i overvejende grad har karakter af at være bøger, antologier, etc., På den måde vurderede arbejdsgruppen, at kortlægningen alligevel ville dække antologier, bøger etc. Dette filter resulterede i en reduktion til 1088 hits.

Herefter påførtes andet filter hvilket var eksklusion af dubletter og eksklusion af: anmeldelser, materiale under 4 sider, kommentar, titler uden sammenhæng, artikler på andre sprog end de skandinaviske eller engelsk. Dette filter resulterede i en reduktion til 1012 resultater.

Anden fase

Anden fase påbegyndtes med et tredje filter, hvilket var en faglig vurdering af irrelevante tidsskrifter. Således ekskluderedes artikler der af arbejdsgruppen, vurderedes som tidsskrifter, der ikke lever op til kriterierne for denne systematiske søgning. Dette resulterede i en reduktion til 830 hits. Efterfølgende blev et fjerde filter påført, som var et sideantalsfilter; alle artikler under 10 sider blev således ekskluderet. Dette resulterede i en reduktion til 450 hits. Sidste del af anden fase var en abstract- og referencescreening, her blev søgningen "finpudset" og alle kriterierne blev gennemgået "manuelt", hvilket eksempelvis betød eksklusion af de gengangere, de artikler over 10 sider og artikler på andre sprog end de skandinaviske og engelsk, som det anvendte kildehåndteringsprogram (Zotero) ikke havde filtreret fra. Således endte fase to med 203 hits.

Model 2: den systematiske søgning

Tredje fase

Tredje fase udgjorde en fuldtekstlæsning af de 203 artikler, herunder en faglig vurdering af artiklernes relevans. Den faglige vurdering blev foretaget på baggrund af et registreringsskema, der indeholder kriterier, der stemmer overens med modulets indhold, læringsmål, vidensmål og kompetencemål (se eksempel på skemaregistrering nedenfor). Således gennemlæstes hver tekst samtidig med, at der i skemaet markeredes, om artiklen indeholdt de angivne kriterier, og der blev på den baggrund foretaget en faglig vurdering af, om artiklen var tilstrækkelig relevant i forhold til indhold. Dette resulterede i en reduktion til 92 artikler, som er inkluderet i denne oversigt.

Eksempel på skema-registrering:

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Absencepilepsi og opmærksomhedsvanskeligheder <i>Stendevad, Pia</i>	✓	✓	✓				✓		Børn med absencepilepsi
Anbragte unge - indsatte, udsatte og ansatte <i>Larsen, Kirsten</i>	✓	✓	✓		✓				Redskaber i arbejdet med anbragte børn

Skema 2: kriterier for udvælgelse af artikler

Den inkluderede litteratur er efterfølgende kategoriseret alfabetisk efter titel. Samtidig er den angivet med en manchete, skrevet på baggrund af tekstens abstrakt og indhold. Listen over litteraturen fra den systematiske søgeproces findes i nærværende rapportes anden del.

For at gøre det nemt for undervisere, studerende (og eventuelle andre læsere) at finde inspiration i denne oversigt er litteraturen angivet skematisk. Som på det ovenfor viste

eksempel er hver artikel angivet med titel, forfatter og indholdsmæssige markører. Derudover er artiklens emne (eksempelvis målgruppe) angivet. Med dette skema er det vores håb at læseren kan orientere sig i materialet på en overskuelig måde. For på den måde relativt hurtigt og let at kunne finde materiale. Skemaet findes til sidst i dette afsnit og igen umiddelbart før selve listen med litteratur, det vil sige i rapportens anden del.

Der skal ikke foretages en særlig analyse af det materiale der dukkede op i den systematiske søgning, men der kan dog knyttes nogle kommentarer til litteraturen.

Overordnet set dækker litteraturen bredt og både målgrupper, metoder, professionsaktuelle dilemmaer og metarefleksioner er repræsenteret.

Et tema som på sin vis er underrepræsenteret i denne oversigt er et tema om børns læring i skolen. Som sådan optrådte megen litteratur om specialundervisning i en klasserums kontekst. Grunden til at meget af den litteratur er ekskluderet fra nærværende oversigt er at det meste af den litteratur ikke har fokus på pædagogprofessionen. Man må formode at dette forhold vil ændres. I takt med pædagogens stigende rolle i folkeskolen og den samtidige inklusionsdagsorden, vil det være naturligt at også den faglige litteratur tager pædagogens rolle i skolen/undervisningssituationer til sig. Om dette litteratur hører til special- og socialområdet eller om det vil høre til pædagog i skole og fritid, er en gråzone.

Et andet forhold der bør nævnes her, er forholdet omkring relevant litteratur der **ikke** optræder i den systematiske søgning. For at litteraturen optræder i den søgning der er foretaget her, skal forfatteren/forfatterne eller den bibliotekar der har registreret artiklen i bibliotekets system, have angivet artiklen med emneordene: specialpædagogik eller socialpædagogik. På den måde vil der være en mængde

litteratur om relevante målgrupper og/eller tematikker der ikke optræder i nærværende oversigt. Eksempelvis litteratur orienteret mod en given målgruppe og deres samfundsmæssige deltagelse – litteratur der kan inspirere til det special- og socialpædagogiske felt men som ikke har mærket sig selv med ordene special- og/eller socialpædagogik. For at inkludere denne type litteratur må der laves andre søgninger, der er mere specifikt orienterede (se fx afsnittet "søg selv videre" for eksempler på sådanne søgninger).

Skematisk overblik over litteratur i den systematiske søgning

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Absencepilepsi og opmærksomhedsvanskeligheder <i>Stendevad, Pia</i>	✓	✓	✓				✓		Børn med absencepilepsi
Anbragte unge - indsatte, udsatte og ansatte <i>Larsen, Kirsten</i>	✓	✓	✓		✓				Redskaber i arbejdet med anbragte børn
At være venner... <i>Andreasen, Rolf m.fl.</i>	✓	✓			✓				Børn med autismespektrumforstyrrelse
Blev socialpædagogikken umoderne da samfundet blev senmoderne? <i>Brandt, Anne-Mette</i>	✓	✓	✓					✓	Socialpædagogikken
Children and youth in behavioural and emotional difficulties, skyrocketing diagnosis and inclusion/excklusion processes in school - tendencies in Denmark <i>Langager, Søren</i>	✓	✓	✓					✓	Skoler, børn med diagnoser
Culture and the learning and cognitive development of children with severe disabilities - continuities and discontinuities with children without disabilities <i>Böttcher, Louise</i>	✓		✓	✓		✓	✓		Børn med handicap, skolen og professioner (læreren)
DAMP/ADHD: med generelle sprogproblemer og/eller dysleksi. Eller aktivitets- styring- og opmærksomhedsproblemer hos børn med sprogsvanskeligheder og/eller dysleksi <i>Geisle, Carsten Birkemose</i>	✓		✓	✓				✓	Diagnoser, DAMP/ADHD, børn
Den enestående anden: relationstænkning i risiko for selvsving <i>Pedersen, Knud Erik</i>	✓	✓	✓					✓	Om støttekontaktperson, mentor, primær pædagog funktionerne, relationsarbejde
Den lille ondskab <i>Sørensen, Ditte & Søren Kayser</i>	✓	✓	✓					✓	Mennesker med nedsat funktionsevne, socialarbejdere
Den socialpædagogiske vinkel på ungearbejdet <i>Rosendal Jensen, Niels</i>	✓		✓	✓				✓	Metarefleksioner over det socialpædagogiske arbejdes kompleksitet
Det fælles tredje: i socialpædagogisk døgninstitutionspraksis <i>Kargo, Tore & Søren Sandbjerg</i>	✓	✓	✓		✓				Døgninstitution
"Det fælles tredje" vil, at det tredje er fælles <i>Tuft, Karsten</i>	✓	✓	✓						Børn, unge, anbragte børn
Det sociale træf <i>Fristrup, Tine</i>	✓	✓	✓		✓			✓	Bo og beskæftigelsestilbud - voksne
Det tvetydige empowerment begrebet: konsekvenser og dilemmaer for socialpædagogisk arbeid med psykisk udviklingshemmede <i>Askheim, Ole Petter</i>	✓		✓	✓		✓	✓		Udviklingshemmede, socialpædagoger
Diagnosernes himmelflugt, socialpolitik og socialpædagogik <i>Langager, Søren</i>	✓			✓				✓	Metarefleksioner over det stigende fokus på diagnoser
Diagnostik i det sociale arbejde <i>Heiner, Maja</i>	✓		✓					✓	Metarefleksioner over diagnostik i socialt arbejde
Disability studies and their importance for special education professionals <i>Bjarnason, Dóra S.</i>	✓	✓	✓	✓					Special educators in schools
Dokumentation i socialpædagogisk arbejde: forudsætninger og principper for dokumentation af komplekse processer <i>Andersen, Tina</i>	✓	✓	✓		✓				Dokumentation af anbragte børn, unge og familier
Drama og teaterproduktion med psykisk syge unge: om socialpsykologisk udvikling <i>Helm, Lise Lotte</i>	✓	✓	✓		✓	✓			Psykisk syge unge, fagprofessionelle
Et sted at være med <i>Nisse, Maria Appel & Gritt Bykilde</i>	✓	✓	✓		✓			✓	Unge, betingelser for det socialpædagogiske arbejde

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Et ualmindeligt almindeligt ungdomsliv: multikommunikationsklassen på Vordingborg Ungdomsskole - et særligt tilrettelagt læringsmiljø for unge med multiple funktionsnedsættelser <i>Just Mikkelsen, Nelle & Henrik Hald Krog</i>	✓	✓			✓				Unge med fysisk og psykisk handicap
Etisk oplysthed og dømmekraft: en central kompetence i socialarbejdernes faglighed <i>Kayser, Søren & Ditte Sørensen</i>	✓	✓	✓			✓			Socialarbejdere
Familieklassen: mellem kontekstualisering og individualisering <i>Morin, Anne</i>	✓	✓					✓		Børn med sociale vanskeligheder
Findes der en bestemt form for pædagogik, der virker over for hyperaktivitet, DAMP, asperger og autisme? <i>Geisle, Carsten Birkemose</i>	✓	✓	✓						Pædagoger, børn med diagnoser
Forumteater - metode til kommunikativt selvforsvar? <i>Ramsdal, Gro & Rikke Gürgens</i>	✓				✓				Beskrivelse af metoden "forumteater" som udvikling af kommunikationsmetoder
Fremtidens boform <i>Trækjær, Keld</i>	✓	✓			✓		✓		Socialpædagogers kommunikation i og om deres praksis
Friluftsliv og specialpædagogik <i>Soullé, Tine</i>	✓	✓	✓		✓				Børn, udeskole, specialpædagoger og andre fagprofessionelle
God praksis <i>Ulriksen, Herdis m.fl.</i>	✓	✓							Skolen, børn, lærere og pædagoger
Handicap som risikofaktor?: et udviklingspsykopatologisk perspektiv på børn med handicap <i>Böttcher, Louise m.fl.</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Børn med handicap
Hjemlighed som velfærdparadoks <i>Højlund, Susanne</i>	✓	✓	✓				✓	✓	Anbragte børn og pædagoger
Hjernesker og indlæringsproblemer: en udfordring i praksis <i>Böttcher, Louise</i>	✓	✓	✓				✓		Børn med cerebral parese
Honneth-anerkendelse og tingsliggørelse: medaljen har både en forside og en bagside <i>Nørgaard, Britta</i>	✓			✓		✓	✓	✓	Pædagoger, fagprofessionelle
Inclusive and exclusive aspects of diagnosed children's self-concepts in special needs institutions <i>Skovlund, Henrik</i>	✓	✓				✓	✓		Specialskoler, elever
Ingen lyd er forkert <i>Kirkebæk, Birgit</i>	✓	✓			✓		✓		Børn med alvorlige funktionsnedsættelser
Inkluderende specialpædagogik: som konstruktiv selvmodsigelse <i>Tetler, Susan</i>	✓		✓	✓			✓		Fagprofessionelle - special og socialpædagoger
Inklusion og eksklusion: En kulturel og faglig kritik med udviklende perspektiver <i>Nielsen, Jørn</i>	✓		✓	✓		✓			Oversigtsartikel, kritisk analyse, skoler, daginstitutioner
Inklusion og metodeudvikling <i>Ritchie, Tom & Christina Munck</i>	✓	✓			✓				Fagprofessionelle
Kan en diagnose føre til mobning - eller er mobning en diagnose? <i>Rasmussen, Ditte</i>	✓	✓	✓		✓				Børn, specialundervisning
Klog dokumentation: Udvikling af en dokumentationskultur i døgn- og behandlingsinstitutioner <i>Hansen, Jens Jørgen</i>	✓	✓	✓		✓				Socialpædagoger, døgn- og behandlingsinstitutioner
Kommer du og spiser morgenmad med mig i morgen? <i>Petersen, Kirsten Elisa</i>	✓	✓					✓		Helt små udsatte børn på døgninstitution

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Kunst og æstetik som socialpædagogisk strategi <i>Fuch, Bjarne Sode & Mina El Moutamid</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Socialpædagoger, udsatte unge
Liv med pædagoger: om at sætte mål i socialpædagogisk praksis <i>Schwartz, Ida</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Målsætninger for personer med omfattende fysisk og psykisk funktionsnedsættelse
Læringsprocesser i et tilknytningsperspektiv <i>Bøgelund Frederiksen, Mette</i>	✓	✓	✓						Udsatte unge, fagprofessionelle
Løbsk ungdom - løbsk behandling <i>Kjær Minke, Linda m.fl.</i>	✓	✓	✓						Ungdomssanktionen
Marginaliserede unges dobbelte deltagelse <i>Laila, Colding, Lagermann</i>	✓	✓	✓						Marginaliserede unge
Matematikvanskeligheder og specialpædagogiske tiltag hos en pige med en socio-emotionel problemstilling <i>Hasselbalch, Rasmus</i>	✓				✓				Læsepædagogens arbejde
Metodiske overvejelser over feltarbejde i bo- og dagtilbud for voksne udviklingshæmmede og fysisk handicappede <i>Højmark, Annemarie</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Bo og beskæftigelsestilbud - udviklingshæmmede voksne
Miljøterapeutisk arbejde med børn og unge: hva konstituerer en god praksis sett med yrkesutøvernes øyne? <i>Jordet, Hege</i>	✓	✓	✓				✓		Miljøterapeutisk arbejde med børn og unge
Mobning: klassiske og nyere teorier <i>Christiansen, Jørgen</i>	✓	✓					✓		Børn, skole, udsatte børn, lærer og pædagog
Modernitet, fællesskab og solidaritet <i>Nielsen, Henrik Kaare</i>	✓		✓	✓			✓	✓	Skole, børn, fællesskaber
Mod og fornuft i specialpædagogikken <i>Maul, John</i>	✓	✓	✓						Specialpædagoger, lærere, ordblind, børn og unge
Modifisert kognitiv atferdsterapi mot angst hos barn med autisme og Asperger syndrom <i>Kaland, Nils</i>	✓	✓	✓		✓			✓	Børn og unge med autisme og asperger syndrom
Når gode ideer udfordres: om aktivering i Sidegaden og balanceakten mellem faglig og socialpædagogisk kvalificering <i>Juul Kristensen, Catharina</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Voksne, socialpædagoger
Om at udvikle handicaperkendelse hos børn og unge med Aspergers syndrom <i>Hovmand-Olsen, Lisbeth & Susanne Hvidtfeldt</i>	✓	✓	✓			✓			Børn og unge med aspergersyndrom, samt fagprofessionelle
Omsovg for socialt udsatte børn: En analyse af pædagogers kompetencer og pædagogiske arbejde med socialt udsatte børn i daginstitution <i>Petersen, Kirsten Elisa</i>	✓	✓	✓				✓		Socialt udsatte børn
Paradigmer i det specialpædagogiske fagfeltet <i>Holck, Gidske</i>	✓		✓	✓			✓		Specialpædagoger, elever
Perkerrap, ghattostøj og socialt arbejde <i>Hviid, Kirsten & Sune Qvotrup Jensen</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Vilde' unge, fagprofessionelle
Perspektiver på socialt arbejde og socialpædagogik: i spændingsfeltet mellem kritisk institutionsteori og kravet om evidensbaseret. Tilløb til en rekonstruktion af socialt arbejdes mulighed <i>Olesen, Søren Peter</i>	✓		✓	✓			✓		Fagprofessionelle
Praksisforskning: på tværs af almen- og specialpædagogik <i>Morin, Anne</i>	✓	✓	✓				✓		Familieklasser, pædagoger
Problematiseringen af barnet i specialpædagogikken <i>Hamre, Bjørn</i>	✓	✓	✓				✓		Børn, fagprofessionelle
PS-metoden <i>Hostrup, Christina & Marianne Katborg</i>	✓				✓				Beskrivelse af PS-metoden
Pædagogisk psykologisk arbejde med kriminelle unge: Fokus på intervention i byen <i>Møller Petersen, Cathrine</i>	✓	✓	✓				✓		Kriminelle unge
Resultater fra effektundersøgelse af indsatsen over for børn og unge med lettere vanskeligheder i den danske folkeskole <i>Laustsen, Helen</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Børn og unge med vanskeligheder

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Rodnettet - en netbaseret kommunikations og læringsplatform <i>Månson, Hans</i>	✓	✓							Børn, forældre og fagfolk
Rummelighedsbegrebet i den psykologiske undersøgelse og den pædagogiske vurdering <i>Hilling, Steen</i>	✓			✓	✓		✓		Specialpædagoger og psykologer efteruddannelse, elever
Samarbejde og strid om børn i vanskeligheder: organisering af specialindsatser i skolen <i>Røn Larsen, Maja</i>	✓	✓	✓				✓		Børn, specialindsatser i skolen
Samarbejdets kunst: flerfagligt samarbejde om komplicerede undervisningssituationer <i>Hedegaard-Sørensen, Lotte</i>	✓	✓	✓						Lærer og pædagoger på specialskole, børn med multiple funktionsnedsættelser
Små udsatte børns læring og udvikling i vuggestuen <i>Petersen, Kirsten Elisa</i>	✓	✓	✓				✓	✓	Helt små udsatte børn i vuggestuen
Social pedagogy in modern times <i>Rosendal Jensen, Niels</i>	✓			✓			✓	✓	Socialpædagoger
Socialpædagogik - et arbejdsfelt med paradokser <i>Thiersch, Hans</i>	✓		✓	✓			✓	✓	Socialpædagogisk faglighed, udviklingshæmmede
Socialpædagogik: om at ekskludere det mærkværdige <i>Lauritsen, Johnny</i>	✓	✓	✓	✓		✓			Socialpædagoger
Socialpædagogik: frisætning og/eller kontrol (af de andre og/eller af sig selv)? <i>Bylov, Frank</i>	✓		✓	✓			✓	✓	Socialpædagogisk faglighed, udviklingshæmmede
Socialt udviklingspotentiale hos børn med autisme? <i>Fisker, Tine Basse</i>	✓	✓	✓				✓		Børn med autisme, pædagoger
Socialpædagogikk som opdragelses- eller socialiseringsteori <i>Mathiesen, Roger</i>	✓			✓			✓	✓	Socialpædagoger og lærere - en begrebsudfoldelse
Specialpædagogiken och medborgarskapet <i>Carlsson, Lena</i>	✓	✓					✓		Medborgerskab og specialpædagogik
Specialpædagogik: indsatser over for elever der er 'anderledes på en besværlig og uacceptabel måde' <i>Baltzer, Kirsten</i>	✓			✓			✓	✓	Specialundervisere, elever
Specialpædagogikkens 'pædagogik' og 'didaktik <i>Hedegaard-Sørensen, Lotte</i>	✓	✓	✓				✓		Pædagoger, børn og unge
Specialpædagogisk kvalitet i et relations- og ressourcerorienteret perspektiv <i>Godrim, Finn</i>	✓		✓						Metarefleksioner over kvalitetsbegrebet i specialpædagogisk praksis
Specialundervisning og inklusion: er det muligt, folkeskolen kan udvikles til at rumme alle DAMP-elever? <i>Køppen, Kim og Lis Daae Hansen</i>	✓	✓	✓	✓					Lærere, skole
Spil der forfører: bekendelse i en god stol eller i en elektrisk stol <i>Klaus, Nielsen m.fl.</i>	✓	✓	✓			✓			Skoler, børn, pædagoger, specialpædagoger
Straf eller magt?: en social kritik af "Ungdomssanktionen" <i>Nissen, Morten</i>	✓	✓			✓		✓	✓	Unge socialpædagoger og lærere
Subkulturel pædagogik snarere end kulturel pædagogik med vilde unge <i>Qvortrup Jensen, Sune</i>	✓	✓			✓				Unge på kant med samfundet
The institutional set-up: an analysis of social pedagogues' accounts of treatment in everyday practice <i>Kristensen, Ole Steen</i>	✓	✓	✓				✓		Vanskelige børn, døgninstitutioner
Til historien om det sociale arbejde med børn og unge <i>Hansen, Christian Sandbjerg</i>	✓		✓			✓		✓	Marginaliserede børn og unge
Tommelfingerregler i socialpædagogisk arbejde med udsatte børn og unge <i>Juul Hansen, Steen</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Udsatte børn og unge, døgninstitutioner

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Trykghet og tilhørighet: "Hvilken betydning kan oplevelser af dette ha for barn i barnehagen med frykt og angst?" <i>Brose, Laila Annie</i>	✓	✓				✓			Børn med frygt og angst
Ude på Amager - inde på Nørrebro: udvalgte og reflekterede eksempler fra Københavns Kommunes Familiepladsprojekt <i>Harboe, Birthe & Lotte Georg</i>	✓	✓							Familiearbejde/forældresamarbejde
Udviklingshæmmede unge: en beskrivelse af faglige, personlige og sociale problemstilling <i>Hilling, Steen</i>	✓					✓	✓		Unge, fagprofessionelle
Undervisning af børn, unge og voksne med høretab på Center for Døvblindhed og Høretab <i>Knudsen, Leo</i>	✓	✓							Børn, unge og voksne med høretab
Vi skal have ham splittet op!: et casestudie i afprøvning af ICF-CY som redskab i det kommunale, tværfaglige samarbejde om børn med særlige behov <i>Hansen, Dorthe & Gitte Rasmussen</i>	✓	✓	✓		✓				ICF-CY Metoden
Vidensamfund, socialpædagogik og uddannelsesreformer <i>Tuft, Karsten</i>	✓		✓				✓		Socialpædagoger
Vilde forskningsprocesser: kritik, metoder og læring i socialt arbejde <i>Mørck, Line Lerche & Morten Nissen</i>	✓	✓			✓		✓	✓	Unge, socialpædagoger og lærere
When family becomes the job: fostering practice in Denmark <i>Kjelsen, Christian Christup & Marianne Bruhn Kjeldsen</i>	✓		✓	✓		✓	✓	✓	Adoptivfamilier, forældre, socialrådgivere ift. placering i plejefamilier

“Træk” i databasen UC-viden

UC-Viden er et sektorforankret, fælles videndelings- og vidensformidlingssystem for professionshøjskolesektoren. UC-Viden består af én fælles portal og én lokal portal til hver UC, samt studenterprojekter. Dvs. at hvad der produceres af viden nationalt set i professionshøjskoleregi registreres i denne database.

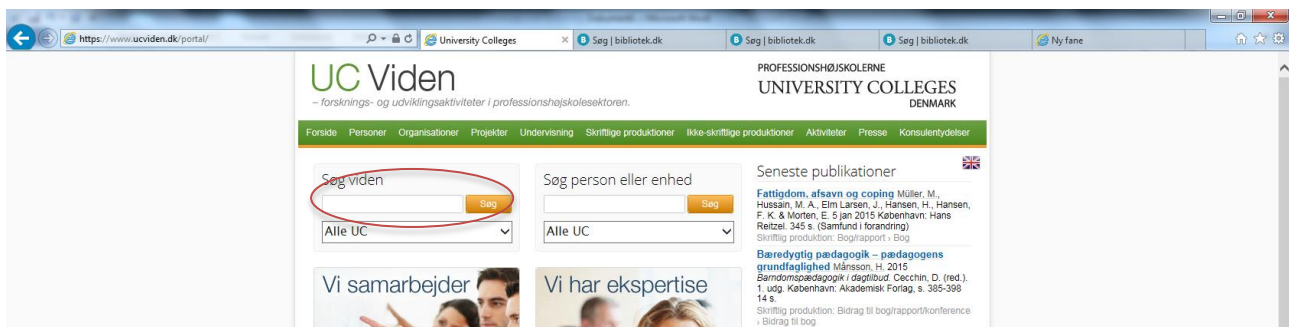
Portalen dækker ud over skriftlige produktioner også andre videnstyper som projekter, konsulentydelse, konferencer, papers, samarbejdspartnere m.m. Således er UC-viden professionshøjskolernes interne vidensportal, og her bør man kunne søge og finde information om, hvad der sker på forskellige områder i form af skriftlige produktioner, udviklingsprojekter, konferencer, samarbejder osv. UC-videns nationale del findes her:

<https://www.ucviden.dk/portal/>

Tredje del af søgeprocessen var således et “træk” i UC-viden: Med træk menes, at der er kigget på et kontemporativt billede af, hvad der optræder af skriftligt materiale, udviklingsprojekter og andre aktiviteter i UC-viden.

Under søgeordet “specialpæd” optræder 24 projekter, 101 skriftlige produktioner og en række andre aktiviteter herunder konferencer og diverse samarbejdsrelationer.

Under søgeordet “socialpæd” optræder 98 projekter 159 skriftlige produktioner og en lang række af andre aktiviteter, herunder konsulentydelse, undervisning, konferencer og samarbejdsrelationer.

Det skriftlige materiale spænder bredt og har både karakter af: forskningsartikler, Ph.D.-afhandlinger, tidsskriftartikler, bidrag til lærebøger, metodebeskrivelser, afrapporteringer af projekter; alt sammen indenfor det special- og socialpædagogiske felt. På samme måde spænder projekterne bredt og dækker en bred vifte af målgrupper og special- og socialpædagogiske emner.

Der skal gøres opmærksom på, at ligesom ved søgningerne i bibliotek.dk, skal der også her tages forbehold for angivne søgeord: det betyder, at det materiale, der kommer frem, er kun det, der af forfatteren/indberetteren er markeret med ordene specialpædagogik eller socialpædagogik. Det betyder igen, at der formodentlig optræder andet relevant materiale, som alene er angivet med nogle andre søgeord. Fx materiale om specifikke målgrupper.

Søg selv videre

Som et led i arbejdsgruppens ambition om, at nærværende oversigt skal have karakter af et dynamisk arbejdsværktøj, følger der her korte beskrivelser af, hvordan og hvor der søges litteratur på egen hånd, nemt og systematisk.

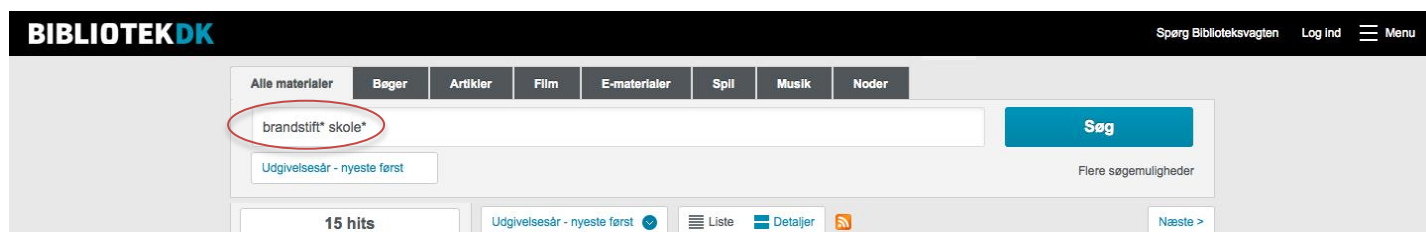
Hvordan søger man?

Her ses tre konkrete eksempler på caseorienterede søgninger. De tre eksempler er også en angivning af, hvordan værktøjet kan bruges og i et vidst omfang fornyes.

At de tre søgninger er caseorienterede, betyder, at de er specifikke og ikke spænder over enorme mængder af materiale.

Unge, der sætter ild på skoler:

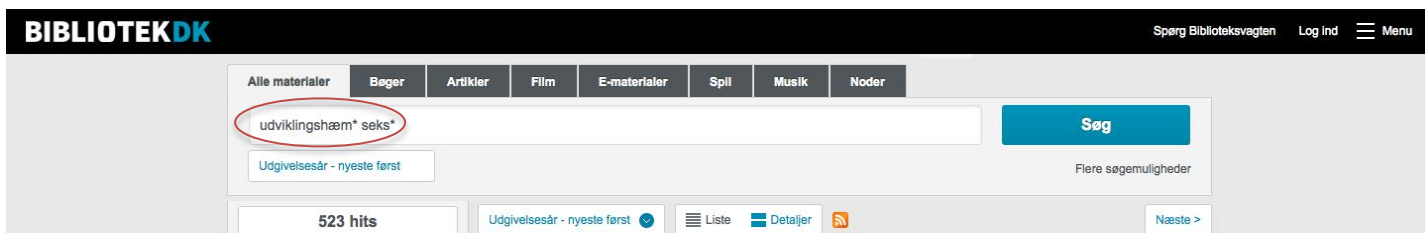
Søg: brandstift* skole*: 16 hits i bibliotek.dk. De 16 hits indeholder blandt andet: 7 tidsskriftsartikler og 3 avisartikler. Under emner registreres: brandstiftelse, skoler og brande.

The screenshot shows the BibliotekDK search interface. At the top left is the logo 'BIBLIOTEKDK'. On the right, there are links for 'Spørg Biblioteksvagten', 'Log ind', and a 'Menu' icon. Below the logo is a navigation bar with tabs for 'Alle materialer', 'Bøger', 'Artikler', 'Film', 'E-materialer', 'Spil', 'Musik', and 'Noder'. The search bar contains the text 'brandstift* skole*', which is circled in red. To the right of the search bar is a blue 'Søg' button. Below the search bar, there is a dropdown menu showing 'Udgivelsesår - nyeste først'. Below the search results area, there is a box showing '15 hits' and a dropdown menu for 'Udgivelsesår - nyeste først'. There are also links for 'Liste', 'Detaljer', and a social media icon. At the bottom right, there is a 'Næste >' button.

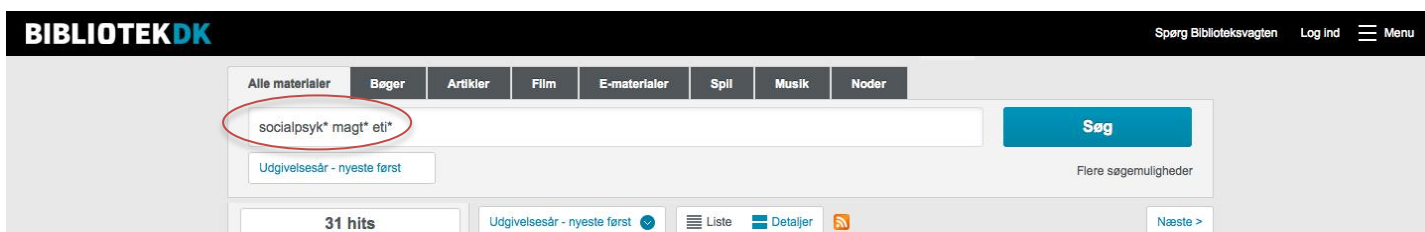
Udviklingshæmmede og seksualitet:

Søg: udviklingshæm* seks*: 523 hits i bibliotek.dk. de 523 hits indeholder blandt andet: 52 bøger, 63 tidsskriftsartikler og 8 avisartikler. Under emner registreres: psykisk udviklingshæmmede, seksualitet og handicappede

Socialpsykiatri og magt, etik

Søg: Socialpsyk* magt* eti*: 31 hits i bibliotek.dk. de 31 indeholder blandt andet 7 bøger. Under emner registreres; etik, magt, modernitet og socialarbejder.

Hvor søger man?

Udover bibliotek.dk, der som nævnt er en meget omfattende database, er det også muligt at søge i andre databaser. Følgende databaser kan anbefales når man skal søge pædagogisk litteratur:

Når det gælder nordisk litteratur, er det de landsdækkende biblioteksdata-baser i de nordiske lande.

For Danmarks vedkommende www.bibliotek.dk

For Sveriges vedkommende <http://libris.kb.se/>

For Norges vedkommende: www.bibsys.no

Når det gælder special- og socialpædagogik internationalt, så er ERIC og PsycInfo de mest relevante.

Rapportens 2. del

Her i rapportens anden del optræder listerne over den anbefalede litteratur og listen med litteratur fra den systematiske søgning. Den anbefalede litteratur er, som nævnt, kategoriseret alfabetisk efter forfatter og angivet med en kort beskrivelse og litteraturen fra den systematiske søgning er kategoriseret alfabetisk efter titel og angivet med referenceoplysninger og med en kort beskrivelse. Endvidere optræder oversigtsskemaet over litteraturen umiddelbart inden selve listen.

Anbefalet litteratur

#Andersen, Ib. 2013. Den skinbarlige virkelighed - vidensproduktion i samfundsvidenskaberne. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

“Den skinbarlige virkelighed” er en bog, som giver dig en god og overskuelig gennemgang af de samfundsvidenskabelige vinkler, der kan arbejdes med. Denne bog er en af de mest læste og anvendte bøger på området, idet den netop er overskuelig, skrevet i et letlæseligt og forståeligt sprog, således at man grundlæggende bliver sat ind i de samfundsvidenskabelige metoder, som ellers kan være svære at holde styr på. Samfundsvidenskaben går ud på at studere virkeligheden, som den kommer til udtryk.. I “Den skinbarlige virkelighed” er teori sat sammen med metoder, der bygger på indsamling, tolkning og analyse af empiriske data.

Basse Fisker, Tine. 2010. “Nye blikke på småbørn med autisme – en forskningsbeskrivelse”. Autismebladet 3:26-39.

Undersøgelsen er et kvalitativt studie af interaktioner og relationer mellem børn med autisme, og af de pædagogiske specialmiljøer, som børnene tilbydes i deres børnehavetid.

Det var undersøgelsens formål at søge nye indsigter i, hvordan højtfuncerende børn med autisme interagerer, og hvilke muligheder de har for at interagere og danne relationer i de forskellige specialpædagogiske tilbud, de går i. Der er således tale om en undersøgelse, der falder i to dele: 1. en undersøgelse af børnenes interaktioner og deres potentiale for at udvikle relationer (interaktionelle analyser). 2. en undersøgelse af de muligheder og forhindringer for interaktioner, som de forskellige specialtilbud indebærer.

Basse Fisker, Tine. 2012. Mere viden om diagnoser. Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet: Aarhus.

Fra rapporten:

Forskningsprojektet "Mere viden om diagnoser", skal øge vores viden om diagnoser i den pædagogiske praksis og undersøge hvilke retninger arbejdet med udviklingen af den inkluderende pædagogiske praksis peger i, i forskellige kommuner. I disse år er der særlig stor opmærksomhed på de pædagogiske dilemmaer i forbindelse med arbejdet med børn med diagnoser, børn med særlige behov og gråzonebørn, og samtidig satses der på en stigende grad af inklusion af børnene i almene institutionsmiljøer.

#Basse Fisker, Tine. 2014. Den sårbare inklusion – diagnoser og fællesskabende pædagogik i dagtilbud. København: Dafolo.

Denne bog bygger bro mellem forskning i og om børn i vanskeligheder og den pædagogiske praksis og gør læseren klogere på begge dele. Inklusion kan beskrives som en balancekunst mellem at have blik for det enkelte barn og dets særlige forudsætninger samt at have blik for fællesskabet og alle børns mulighed for at deltage heri. For at kunne skabe de bedste betingelser for inklusion kan det være en nødvendighed at kende til de vanskeligheder, det enkelte barn kan være i. Bogen henvender sig til det pædagogiske personale i dagtilbud, men pædagoger, lærere og ledere i fritidstilbud og skole kan med

fordel læse med. Praktisk arbejdsbog, der dels giver dig et overblik over og indsigt i de psykiatriske diagnoser, som børn i dagtilbud kan have, dels praktiske redskaber og inspiration til inklusionen af alle børn.

Birkmose, Dorthe. 2013. Når gode mennesker handler ondt. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Bogen er skrevet til personale inden for det sundhedsmæssige og socialfaglige område, men samtidig henvender den sig til alle, som interesserer sig for, hvordan vi behandler mennesker med behov for hjælp. Ondskab og forråelse er tabuiseret, men det er nødvendigt at bryde tavsheden og tale om de onde handlinger, der kan ske i arbejdet med mennesker, der har behov for hjælp.

#Bonfils, Inge Storgård, Birgit Kirkebæk, Leif Olsen & Susan Tetler (red.). 2013. Handicapforståelser – mellem teori, erfaring og virkelighed. København: Akademisk Forlag.

Denne bog bygger bro mellem forskning i og om børn i vanskeligheder og den pædagogiske praksis og gør læseren klogere på begge dele. Inklusion kan beskrives som en balancekunst mellem at have blik for det enkelte barn og dets særlige forudsætninger samt at have blik for fællesskabet og alle børns mulighed for at deltage heri. For at kunne skabe de bedste betingelser for inklusion kan det være en nødvendighed at kende til de vanskeligheder, det enkelte barn kan være i. Bogen henvender sig til det pædagogiske personale i dagtilbud, men pædagoger, lærere og ledere i fritidstilbud og skole kan med fordel læse med.

Anbefaling

Bogen er et must, fordi den er forskningsbaseret og fordi den viser, hvor mangefacetteret et begreb - også forskningsmæssigt - handicap er. Bogen repræsenterer en

mangfoldighed af forskningstilgange og en mangfoldighed af bud på, hvordan vi i praksis kan forholde os/forholder os til mennesker med handicap.

Bossen, Charline Amdisen & Benedicte Bernstorff. 2014. "Når de institutionelle rammer sætter dagsordenen for borgerens delagtighed i eget liv". Tidsskrift for Socialpædagogik 17(1)

Artiklen præsenterer scener fra et hverdagsliv for borgere med funktionsnedsættelser, der er så vidtrækkende, at de er i et konstant afhængighedsforhold til pædagoger for at blive støttet i at få dækket deres basale fysiologiske og psykologiske behov. Fokus i artiklen er på, hvordan regeringens handicappolitiske visioner som følge af ratificeringen af FNs handicapkonvention i august 2009 kan blive implementeret i den daglige pædagogiske praksis på bosteder under Lov om social service § 85 og §107. artiklen tager udgangspunkt i et igangværende forsknings- og udviklingsprojekt 'Delagtighed i eget liv', der på forskellige bosteder undersøger hverdagslivets muligheder og begrænsninger i forhold til, at funktionsnedsættelserne bliver funktionsmuligheder, så den handicappolitiske vision om, at alle borgere i Danmark kan udnytte deres potentialer og tage ansvar for eget liv, kan indfries; at borgere bliver delagtige i eget liv.

#Brinkkjær, Ulf & Marianne Høyen. 2011. Videnskabsteori for de pædagogiske professionsuddannelser. København: Hans Reitzels Forlag.

"Videnskabsteori for de pædagogiske professionsuddannelser" er en bog omkring viden og konstruktionen af denne. Bogen er blevet til i takt med de senere års uddannelsesændringer, som gør det nødvendigt for studerende på professionshøjskolernes mellemlange uddannelser at beskæftige sig med viden.

#Brinkmann, Svend & Lene Tanggaard. 2010. Kvalitative metoder og tilgange: en grundbog. København: Hans Reitzels Forlag.

Bogen tager fat i vores samtids diagnosticeringsfokus, hvor menneskelige livsproblemer betragtes som behandlingskrævende. Med udgangspunkt i et socialkonstruktivistisk perspektiv stilles der skarpt på om denne udvikling hjælper os eller gør os mere sårbare. Bogen er en antologi, hvor både forskere og praktikere bidrager. Bogen henvender sig til professionelle inden for social- og sundhedsområdet, psykologer, pædagoger og undervisere.

Anbefaling:

"Publikationen giver en grundlæggende og relevant viden om anvendelse af videnskabelige metoder til undersøgelse af pædagogisk praksis". Denne bog kan bruges som en metodebog til indsamling af empiri til eksamensopgaver eller kvalitative undersøgelser på din arbejdsplads. I dens 24 kapitler beskrives en række kvalitative forskningsmetoder, hvor fokus er på, hvordan metoden udføres i praksis. Bogens forfattere er alle forskere med erfaring inden for den kvalitative tilgang. Kvalitativ forskning anvendes primært i human- og samfundsvidenskaberne, når undersøgelsens formål er at beskrive, forstå, fortolke og analysere den menneskelige erfarings mange nuancer og kvaliteter.
Brinkmann, Svend (red.).2012. Det diagnosticerede liv. KLIM.

Brøndsted, Lone Bæk, Christina Jørgensen, Martha Mottelson & Lars Muschinsky. 2014. Ny pædagogisk opslagsbog. København: Hans Reitzels Forlag.

"Ny pædagogisk opslagsbog" består af en lang række introducerende, perspektiverende og begrebsafklarende fremstillinger af aktuelle begreber, fænomener og tankegange i det pædagogiske univers. Bogen giver dermed indsigt i de forskellige begreber og stof til diskussion og eftertanke. Den leverer gennem sine opslag og sammenhængen mellem dem, en række bud på, hvordan pædagogiske spørgsmål kan analyseres, reflekteres og foldes ud i en tid, der efterspørger stadig mere dokumentation og begrundelse for pædagogiske handlinger. Bogen er velegnet til undervisningen på

professionsuddannelserne og andre pædagogiske uddannelser samt til selvstændig brug af de studerende i forbindelse med fx opgaveskrivning.

#Bryderup, Inge M. (red.). 2011. Diagnoser i specialpædagogik og socialpædagogik. København: Hans Reitzels Forlag.

Antologiens formål er at belyse de pædagogiske problemstillinger, som den stigende diagnosticering og medicinering afføder på de specialpædagogiske og socialpædagogiske områder. Antologiens artikler spænder fra teoretiske, historiske og videnssociologiske tilgange til formidling af praksisnær forskning og praktikererfaringer. Fælles for alle artikler er, at de rummer en søgende, nuanceret og diskuterende tilgang til et meget ideologisk "befængt" område, hvor kampene ofte udfolder sig mellem tilhængere af medicin og tilhængere af pædagogik

Anbefaling:

Denne antologi indeholder bidrag til diskussion af professionsviden i forhold til diagnoseproblematikken inden for social- og socialpædagogik. Der er blandt andet artikler som Thomas Brantes, der forholder sig direkte til videnskabsteoretiske diskussioner af grundlaget for diagnoser, mens andre forholder sig til betydningen af den øgede tendens til diagnosticering og medicinering for professionen og i forhold til social- og socialpædagogikkens metoder og indsatsformer.

Bryderup, Inge. 2009. Ungdomskriminalitet, socialpolitik og socialpædagogik. Biografiske interview med unge om straf og behandling. Aarhus: KLIM.

Bogen formidler resultaterne af 14 biografiske interview med unge om deres erfaringer fra ophold på ungdomssanktioner. Den biografiske metodiske tilgang og resultaterne af denne giver et specifikt indblik i hvordan de unge oplever socialpædagogernes tilgang samt hvilken betydning denne har haft for de unge efterfølgende.

Bryderup, Inge, Niels Rosendal Jensen, Søren Langager & Helle Schjellerup Nielsen (red.). 2008. Aktuelle udfordringer i socialpædagogikken. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.

"Aktuelle udfordringer i socialpædagogikken" er en antologi med artikler, skrevet ud fra afsluttende projekter på masteruddannelsen i socialpædagogik. For dem alle ligger der omfattende undersøgelser bag. Bogen kan derfor ses som en "genvej" til den helt nye forskning på området, samt hvad sker der inden for socialpædagogikken lige nu. I artiklerne diskuteres en række væsentlige og aktuelle udfordringer, blandt andet socialpædagogikkens grundlæggende samfundsmæssige funktioner og socialpolitiske opgaver i forhold til det komplekse vidensgrundlag og de etiske problemstillinger. Krav om og behov for dokumentation samt forskellige dokumentationsformer og -metoder er ligeledes berørt i flere artikler. Endelig rummer antologien formidling af viden om udviklingsarbejde med psykisk og fysisk udviklingshæmmede samt spæd- og småbørn. I bogen er der også artikler om særlige problemstillinger i forhold til anbringelser af unge samt aktuelle indsatsformer i forbindelse med efterværn

#Bryderup, Inge M. 2005. Børnelove og socialpædagogik gennem hundrede år. Aarhus: KLIM.

Bogen er en samlet formidling til et bredere publikum af hundrede års udvikling med virkelighedsnære beskrivelser af børn, unge og socialpædagogers skiftende vilkår. Samtidig rummer bogen ny forskning og et signalement af socialpædagogikkens status i dag under nye store reformer.

Anbefaling:

Bogen giver en sociologisk og historisk analyse af lovgivningen om foranstaltninger for børn og unge samt af socialpædagogikkens historiske udvikling gennem tre faser.

Analysernes sigte er at give en dybere forståelse af nutidens problemstillinger, herunder både af socialpolitiske tendenser og af det socialpædagogiske arbejde med børn og unge.

Christoffersen, Svein Aage (red.). 2013. Professionsetik. Om etiske perspektiver i arbejdet med mennesker. Aarhus: KLIM.

Kontrol og standardisering bliver ofte lanceret som tiltag for at øge kvaliteten i den offentlige forvaltning. Forfatterne til "Professionsetik. Om etiske perspektiver i arbejdet med mennesker" er kritiske over for denne udvikling og peger på, at de etiske og moralske udfordringer, som møder enhver, der arbejder med mennesker, også kræver et professionelt skøn og en faglig vurderingsevne. Forfatterne diskuterer, hvad professionsetik er, og viser sammenhængen mellem moralsk ansvarlighed og udvikling af professionel dømmekraft. De peger på respekten for det enkelte menneskes integritet og på nødvendigheden af at kunne anerkende forskellige former for levevis i en pluralistisk kultur. Bogen henvender sig til praktikere og studerende på professionshøjskolerne

Damgaard, Malene, Tinne Steffensen & Steen Bengtsson. 2013. Hverdagsliv og levevilkår for mennesker med funktionsnedsættelse. En analyse af sammenhænge mellem hverdagsliv, samliv udsathed og type og grad af funktionsnedsættelse. København: SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd.

Denne rapport handler om sammenhængen mellem den danske befolknings mentale sundhed, funktionsevne og levevilkår, som de udtrykker sig i menneskers deltagelse i samfundslivet. Rapporten er baseret på spørgeskemadata samt registerudtræk på personer, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen og giver et detaljeret indblik i, hvordan forholdene er i 2013. Det er sigtet at videreføre den som en panelundersøgelse med indsamling af data hvert fjerde år. Formålet med denne undersøgelse er at give et billede af levevilkår og samfundsliv for mennesker med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, således som de former sig i dagens samfund.(...) Denne undersøgelse giver desuden et

godt udgangspunkt for videre forskning og for at lave analyser om, hvad problematikken nærmere set består i, og den bidrager også med en forståelse af, hvordan det fremadrettede analysearbejde kan gribes an.

Bhopal, Kalwant & Ross Deuchar. Under udarbejdelse. Researching Marginalized Groups. Routledge. Tilgængelig februar 2015.

This edited collection examines the difficulties, dilemmas and complexities of researching "hard-to-reach" groups and those who remain socially excluded and marginalized in society. Chapters examine particular issues that arise when researching these groups, such as access, the use of gatekeepers, ethical dilemmas, "voice," and how such research can contribute to inclusion and social justice.

#Egelund, Tine & Böchner Jakobsen, Turf. 2011. Døgninstitutionen - modsætninger og strategier når børn og unge anbringes. København: Hans Reitzels Forlag.

Bogens formål er at stille skarpt på de indbyggede modsætninger og dilemmaer, som institutionsanbringelser er kendetegnet ved. Omdrejningspunktet for bogens kapitler er, hvordan disse vilkår præger mødet mellem døgninstitutionens professionelle på den ene side og de anbragte børn og unge på den anden. Antologien henvender sig til nuværende og kommende praktikere på de sociale uddannelser, men også til studerende, forskere og personer med interesse for socialt arbejde mere bredt.

Anbefaling:

Bogen sætter fokus på anbringelsesområdet og dets modsætninger (herunder såvel deforskellige aktører (fx pædagogerne, de anbragte) og deres perspektiver). Bygger på SFI's forskningsprojekter omkring anbringelsesområdet. Særligt kap 2, 3, 4 og 5 kunne være relevante da de sætter fokus på de anbragtes perspektiv (kap 2), pædagogernes perspektiv

Ejrnæs, Morten. 2012. Vignetmetoden og faglig udvikling i pædagogisk arbejde i Pædagogik som viden og handling, Akademisk Forlag 2012.

Denne bog giver læseren et solidt samfundsrelateret og teoretisk fundament for at forstå pædagogikken i en kompetencestyret pædagoguddannelse og i pædagogisk arbejde i praksis. Med afsæt i den kritiske pædagogik præsenterer forfatterne en række væsentlige aspekter af den pædagogiske grundfaglighed: pædagogiske teorier, paradigmer og dannelsesidealer i historisk perspektiv, filosofi og etik, krop og rum, digitale udfordringer, sundhed, miljø og natur, interkulturelle og globale perspektiver samt politiske og organisatoriske rammer. Bogen bidrager med sin samfundskritiske nerve til at kvalificere de pædagogiske handlinger i praksis og til udvikling af en refleksionskompetence i forhold til udvikling af pædagogisk praksis. Bogen henvender sig primært til studerende på pædagoguddannelsen, men også til andre pædagogiske professionsuddannelser, diplomuddannelser og pædagogiske studieområder ved universiteterne.

Ejrnæs, Morten, Gorm Gabrielsen & Per Nørrung. 2005. Social opdrift - social arv. 2. udgave. København: Akademisk Forlag.

"Social opdrift - social arv" stiller på flere måder spørgsmål ved begrebet social arv. Bogen konkluderer blandt andet, at langt de fleste børn, der opvokser i en socialt belastet familie, bliver velfungerende voksne. Professionelle, der møder socialt belastede familier, har derfor et stort ansvar. Naturligvis skal der tages hånd om udsatte børn, men det kræver samtidig stor opmærksomhed at sørge for, at fokuseringen på den sociale arv ikke tager overhånd, så det bliver en selvopfyldende profeti. "Social opdrift - social arv" er relevant for alle, der beskæftiger sig med socialpolitik og socialt arbejde. Den er desuden relevant for medarbejdere og studerende inden for den pædagogiske sektor og sundhedssektoren

Elvén, Bo Hejlskov. 2010. Problemskabende adfærd ved udviklingsforstyrrelser eller udviklingshæmning. København: Dansk Psykologisk Forlag.

En praktisk og teoretisk bog om håndtering af problemskabende adfærd – fra trods over vold til selvskade. Bogen tager udgangspunkt i affektteori og i empirisk forskning om, hvordan mennesker med udviklingsforstyrrelser eller udviklingshæmning reagerer i forskellige situationer. Den gør op med konsekvenspædagogikken, adfærdsterapien og andre metoder, der som udgangspunkt har at ændre adfærd, og tilbyder metoder, som bedre afspejler det humanistiske menneskesyn, der dominerer både specialpædagogikken og omsorgen i dag. Bogen indeholder et stort antal eksempler med både børn og voksne, og de er lige relevante i skolen som i omsorgsvirksomheder for voksne.

Engen, Mie. 2014. Professionel praksis i botilbud for mennesker med udviklingshæmning – om den daglige kamp for (en menneskelig) omsorg. Ph.d.-afhandling. Aalborg: Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet.

Publikationen går kvalitativt i dybden med det socialpædagogiske arbejde i forhold til mennesker med udviklingshæmning, og identificerer ad den vej mere almene og aktuelle problemstillinger i det socialpædagogiske arbejde og vidensgrundlag.

Eplov, Lene Falgaard, Lisa Korsbek, Lone Petersen & Mette Olander. 2010. Psykiatrisk og psykosocial rehabilitering – en recoveryorienteret tilgang. København: Gyldendal Akademisk.

“Psykiatrisk & psykosocial rehabilitering - en recoveryorienteret tilgang” beskriver rehabilitering til mennesker med sindslidelser. Udgangspunktet er en indsats med fokus på den enkeltes egne mål og ressourcer. Bogen bidrager bl.a. med metoder og teoretiske forudsætninger for en national psykiatrisk og psykosocial rehabiliteringspraksis og

henvender sig især til fagfolk inden for behandlings- og socialpsykiatrien. Brugere og pårørende vil også have stor gavn at læse den.

Ericsson, Kjersti. 2009. Samfunnets stebarn. Oslo: Universitetsforlaget.

Noen barn har til alle tider vært i en utsatt posisjon. Forfatteren kaller dem samfunnets stebarn. Med det mener hun barn uten forsørgere, eller med foreldre som ble ansett som dårlige oppdragere. Dessuten barn som sjøl tedde seg slik at samfunnet ikke godtok det. Stilt overfor dagens unge flyktninger skiller myndighetene fortsatt mellom verdige og uverdige trengende. Boka bygger på forfatterens egen forskning gjennom mange år, og på mange andre forskeres arbeid. Stoffet er historisk, men forfatterens perspektiv er samfunnsvitenskapelig. Gjennom åtte frittstående kapitler fortelles det om hvordan disse barna ble behandlet av det offentlige og av private organisasjoner på 1900-tallet og enda lenger tilbake. Omsorgen gikk hånd i hånd med kontroll og makt. Barns oppvekst gjennom historien er preget av skiftende ideer om barn og barndom.

Anbefaling:

Kjersti Ericsson er professor ved Universitetet i Oslo, kriminolog og forfatter. Boken har etter min oppfatning den store fortjenesten at den er opptatt av temaene kontroll og makt, dessuten hvorledes omsorg ofte går hånd i hånd med kontroll og makt. Boken har en politisk betoning som jeg finner svært viktig. Stoffet er historisk, perspektivet er samfunnsvitenskapelig, og handler om hvorledes barn som faller utenfor er blitt behandlet opp igjennom historien, og hvorledes ulike epoker har konstruert ulike oppfatninger av barn under offentlig omsorg.

Ericsson, Kjersti & Nina Jon. 2006. "Gendered Social Control: a 'Virtuous Girl' and 'a Proper boy'." Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention 7(2):126 - 141.

This study compared two semi-penal institutions in 1950s and 1960s Norway, one for young girls and one for young boys, in terms of their gendered expectations and gendered mechanisms of social control. The findings suggest two main conclusions: first, the desire to maintain conformity with prescribed gender behavior was not particular to the social control of girls and second, that the socializing efforts of the staff at the two institutions focused on reproducing the two main power relations in society: gender and class. The comparative analysis revealed many similarities and differences between the two institutions.

Jensen, Niels Rosendal, Søren Langager, Kirsten Elisa Petersen & Torsten Erlandsen. 2013. Socialpædagogik – en grundbog. København: Hans Reitzels Forlag.

“Socialpædagogik – en grundbog” er en rigtig god lærebog, som er logisk opbygget og lige til at gå til. Samtidig giver den al den grundlæggende viden, man kan have brug for i forbindelse med socialpædagogik. Som pædagog er en stor del af ens arbejde, at give støtte, omsorg og opdragelse til mennesker med behov for disse ting. I forbindelse med at lære dette, er det essentielt at lære om socialpædagogik. Den er henvendt til alle der beskæftiger sig professionelt og uddannelsesmæssigt med pædagogik og socialpædagogik, og rummer teori om forskellige ting som diagnose, udsatte mennesker, love og meget andet.

Anbefaling:

Bogens artikler kan medvirke til at skabe et relativt let tilgængeligt og let forståeligt overblik på centrale socialpædagogiske temaer i form af forholdsvist korte artikler, hvor størstedelen også inddrager relevant (nyere) forskning eller udvikling. Bogen har primært en introducerende karakter og kan fungere fint som sådan. Denne grundbog dækker stort set hele feltet: tendenser i socialpædagogikken, perspektiver, profession og felter/områder.

Fogtmann, Christina. 2014. Forståelsens psykologi. Mentalisering i teori og praksis. København: Samfundslitteratur.

Mentalisering beskriver vores evne til at forstå de mentale tilstande, der ligger bag det, vi selv og andre mennesker siger og gør; kort sagt evnen til at forstå andres og eget sind. Hvor det tidligere især var inden for den klinisk psykologiske praksis, at man har beskæftiget sig med mentalisering, har interessen i dag fået en langt bredere udbredelse. Fordi evnen er almenmenneskelig og et basalt element i al menneskelig interaktion, er man begyndt at se mentalisering som en væsentlig faktor og kompetence, ikke blot i terapeutiske forløb, men i den kommunikation, der foregår i alle professionelle relationer. Det er dette fokus, denne bog udforsker. Bogen henvender sig til studerende og praktikere inden for det sundhedsfaglige, pædagogiske eller ledelsesorienterede område samt til studerende på kommunikationsuddannelser.

Foucaults, Michel. 2002. Overvågning og straf - fængslets fødsel. Helsingør: DET lille FORLAG.

I den bredere offentlighed blev Foucaults store undersøgelse af straffens forvandling fra skafot til fængsel kendt for den pointe, at vi gennem fængslet selv skaber de forbrydere, vi har brug for. Vi løser ikke et problem, men vedligeholder en disciplinering, som vi umærkeligt sender ud i alle samfundets kroge. Overgangen fra de spektakulære henrettelser til de snilde opbevaringer i forbedringshuse med resocialiseringsprogrammer var ikke et udslag af humanisme, men af behovet for mere og mere differentieret disciplinering, jf. senest Terrorpakken. Derfor er Overvågning og straf vedkommende læsning som aldrig før.

Fredens, Kjeld. 2012. Mennesket i hjernen- en grundbog i neuropædagogik. København: Gyldendal Akademisk.

"Mennesket i hjernen" handler om to sider af neuropædagogik; den ene, der drejer sig om, hvordan vi ved hjælp af mentale processer kan få mere viden om læring, og den anden, som sætter fokus på, hvordan man kan hjælpe mennesker med indlæringsvanskeligheder, hjerneskader eller neuropsykologiske problemer. Med "Mennesket i hjernen" indfører Kjeld Fredens sin læser i idéen om at mennesket er i hjernen, og ikke omvendt. Her får du altså læring om hjernen og neuropædagogik, hvilket kan bruges af alle der vil fremme indlæring.

Anbefaling:

"Mennesket i hjernen" er en grundbog, som knytter viden om vores hjerne og de centrale mentale processer sammen med pædagogiske og didaktiske overvejelser. En uhyggelig aktuel og vigtig bog. Bogen indeholder evidensbaseret forskning og henvender sig til pædagoger, der er interesseret i neuropædagogik og arbejder med såvel voksne som børn. Neuropædagogik er ikke et let tilgængeligt område, men er i denne bog godt formidlet og rigt og billedeligt eksemplificeret.

Giesecke, Hermann. 2000. Opdragelsens endeligt. København: Gyldendal.

Titlen "Opdragelsens endeligt" skal udtrykke at betingelserne for det, vi traditionelt kalder "opdragelse", i vid udstrækning er forsvundet på baggrund af en række historisk-kulturelle forandringer. Allerede inden skoletiden bejles der til børnene af fjernsynet, de jævnaldrende og af forbrugersamfundets udbud af værdier og ideologier, som står i en form for konkurrenceforhold til hinanden. Inden for disse modsætninger skal barnet tidligt finde sit eget ståsted for at udvikle en entydig identitet i konfrontationen med de konkurrerende værditilbud, det møder. Traditionelt forbinder vi "opdragelse" med forestillingen om, at alle disse konkurrerende faktorer kan kontrolleres af forældre og/eller

lærere og styres som et samlet hele. Det er imidlertid ikke muligt mere, og derfor er der ikke mere nogen mening i at bruge det traditionelle opdragelsesbegreb. Giesecke leverer et tankevækkende opgør med begrebet opdragelse, sådan som vi kender det.

Grue, Jan. 2014. Kroppsspråk. Fremstillinger av funksjonshemning i kultur og samfunn.Oslo: Gyldendal Akademisk.

Dette er en bok om kropp i sin alminnelighet og uvanlige kropper i særdeleshet. Den handler om hvordan vi tenker, skriver og forteller om kropper, og om hvordan det går et hovedskille mellom mennesker med kropper som klassifiseres som vanlige, og mennesker med kropper som klassifiseres som uvanlige. For å forstå hvordan dette skillet har oppstått kreves det både kultur- og samfunnsanalyse. Kroppsspråk har funksjonshemning som et sentralt begrep – fordi vårt moderne begrep om funksjonshemning favner mange av de viktigste sidene ved det å ha en uvanlig kropp.

Hedegaard-Sørensen, Lotte. 2013. Inkluderende specialpædagogik – procesdidaktik og situeret professionalisme i undervisningssituationer. København: Akademisk Forlag.

“Inkluderende specialpædagogik” henvender sig til lærere i praksis og til det specialpædagogiske kompetenceområde i den nye læreruddannelse. Lotte Hedegaard-Sørensen er ph.d., lektor og koordinator for masteruddannelsen i specialpædagogik. I “Inkluderende specialpædagogik” præsenterer hun dig for en pædagogisk og didaktisk tilgang til inklusion, der tidligere kun hørte specialpædagogiske institutioner til. I bogen vises hvordan lærere med afsæt i egen praksis kan udvikle en procesdidaktisk kompetence, således de i højere grad kan håndtere komplicerede læringsituationer for alle børn. I bogen finder du eksempler fra praksis, således det gøres mere håndgribeligt.

Hegstrup, Søren. 2005. "Socialpædagogikkens forsvinden og mulige genkomst". Tidsskrift for Socialpædagogik 16(2005).

Fra artiklen: Artikel er en omskrivning af et paper, Søren Hegstrup præsenterede på en konference i Norrköping i november 2004. Titlen var det åbne spørgsmål om socialpædagogikken i Danmark er i udvikling eller under afvikling. Det findes der naturligvis ikke noget entydigt svar på, men det blev påstået, at socialpædagogikken i universaldialektisk forstand rummer såvel udvikling som afvikling. Hegstrups pointe er, at vi gennem de sidste 100 år har oplevet socialpædagogikken komme og gå.

Hur, Stine Marie. 2009. Frigørelsens magt – pædagogiske roller i relation til frie udviklingshæmmede voksne. Aarhus: DPU.

Undersøgelsen tager udgangspunkt i en governmentality-analyse, med et særligt fokus på arbejdet efter institutionsbegrebets ophævelse i 1998. Den konkrete interaktionistiske relation mellem pædagog og beboer anskueliggøres gennem egne observationer fra et bofællesskab. Denne case benyttes til at identificere, hvilke roller pædagogen indtager over for beboeren. I syntese undersøger de to analyser, hvilke styringsmæssige sammenhænge og modsætninger, der er på og imellem makro-, meso- og mikroniveau i den pædagogiske magtudøvelse, og hvad disse har af betydning for pædagogernes arbejde.

Husted, Jørgen. 2009. Etik og værdier i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag.

Bogen gennemgår temaer som moralsk relativisme, hjælpepligt og professionel integritet, værdighed, social retfærdighed, selvbestemmelse, det gode liv, privatliv og fortrolighed m.m. Desuden præsenterer Jørgen Husted den professionsetiske beslutningsmodel som en hjælp til socialarbejderens etiske bevidsthed i praktisk udfoldelse af sit erhverv. Etik og

værdier i socialt arbejde henvender sig til alle studerende og professionelle inden for det sociale arbejde: socialrådgivere, socialpædagoger, pædagoger m. fl.

Anbefaling:

Publikationen giver spændende, relevante og perspektivrige bud på etiske og institutionelle dilemmaer vedrørende det udsatte menneskes autonomi og mestring af eget liv.

Høgsbro, Kjeld, Leena Eskelinen, Mia Arp Fallov, Kirsten Mejlvig & Nichlas Permin Berger. 2012. Når grænserne udfordres. Arbejdsbelastninger og pædagogiske udfordringer i specialpædagogiske boenheder. København: AKF.

Denne rapport handler om forholdet mellem pædagogiske metoder og psykisk arbejdsbelastning i boenheder for mennesker med alvorlige udviklingsforstyrrelser og varierende grad af udviklingshæmning. Rapporten henvender sig primært til professionelle, der arbejder med mennesker med forskellige kombinationer af udviklingshæmning samt udviklings- og adfærdsforstyrrelser, men også til andre, der interesserer sig for det arbejde, der udføres i specialpædagogiske bomiljøer. Undersøgelsen giver indsigt i dilemmaer og udfordringer i dette arbejde, og det er vores håb, at undersøgelsen bidrager til forbedringer for medarbejdere og beboere.

Anbefaling:

Fokuserer på pædagogikken indenfor nogle af de mest belastende og krævende arbejdsområder.

Høgsbro Kjeld. 2007. ETIBA, En forskningsbaseret evaluering af rehabiliterings- og træningsindsatsen for børn med autisme, herunder evaluering af behandlingsmetoden ABA (Applied Behavior Analysis). Aarhus: Marselisborgcenteret.

Denne rapport indeholder resultaterne fra en forskningsbaseret evaluering af en række førskoletilbud til børn med autismespektrumforstyrrelser (ASF). Evalueringen har især fokuseret på forskellene mellem de tilbud, der almindeligvis gives børnene i Danmark, og så særlige forsøg med ABA-tilbud (Applied Behaviour Analysis), som har fundet sted bl.a. i Københavns Kommune i 2005-2006. Evalueringen beskæftiger sig både med barnets udvikling og den situation, der karakteriserer familier, hvor der er et barn med autisme, samt de udfordringer, det stiller de professionelle overfor.

Højmark, Annemarie. 2009. Om tilsætning og opfindsomhed – en pædagogisk antropologisk undersøgelse om begrundelser i socialpædagogisk arbejde med voksne udviklingshæmmede i botilbud. Aarhus: DPU.

Afsættet for projektet er et tidligere antropologisk feltstudie i et botilbud. I efteråret 2007 bidrog Annemarie Højmark i forbindelse med et projekt om 'Socialpædagogik og botilbud' ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet, med en feltbaseret tilgang til hverdagsliv i botilbud. Projektet er fagligt knyttet til Danmarks Pædagogiske Universitetsskoles forskningsprogram 'Social- og specialpædagogik i inkluderende perspektiv

Jensen, M. (2011) "Socialpædagogisk behandlingsarbejde". Tidsskrift for Socialpædagogik 27:3-10

Jensen, Niels Rosendal, Sørensen, Ditte, Jensen, Maj Willemoes & Pia Friis O'Donnell. 2012. Viden om voksne mennesker med handicap. København: Socialpædagogernes Landsforening.

Denne vidensopsamling er udarbejdet som en udredningsopgave for SL, Socialpædagogernes Landsforbund. Vidensopsamlingen på voksenhandicapområdet er afgrænset til de primære målgrupper for socialpædagogisk indsats. Vidensindsamlingen omfatter perioden 1995-2011 og baserer sig på danske udgivelser.

Killen, Kari. 2012. Omsorgssvigt, det teoretiske grundlag (bog I) og omsorgssvigt, praksis og ansvar (bog II). 4.udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Ved omsorgssvigt er der tale om utilstrækkelig varetagelse af omsorgen for en person, der er afhængig af andre personers omsorg. Der kan både være tale om fysisk og psykisk omsorg, og omsorgssvigtet kan være enten passivt eller aktivt. "Omsorgssvigt" er en grundbog for de, som i deres daglige arbejde møder børn, der kan være udsat for vanrøgt, psykiske, fysiske og/eller seksuelle overgreb. 4. udgave af "Omsorgssvigt" er delt op i to dele, hvor den første del handler om forståelsesgrundlaget, mens anden del drejer sig om handling og behandling. Bogens forfatter, Kari Killén, har arbejdet i børne- og voksenpsykiatrien og skrevet flere lærebøger.

#Kirkebæk, Birgit. 2010. Almagt og afmagt. Specialpædagogikkens holdninger, handlinger og dilemmaer. København: Akademisk Forlag.

Specialpædagogens arbejde står centralt i denne bog - både som almægtig og afmægtig. Alligevel knytter forfatteren håbet til den, der som pædagog tør tage opgaven på sig, se dilemmaerne i øjnene og selvstændigt bruge sin special(pædagogiske) viden, erfaring og empati relationelt.

Kirkebæk; Birgit. 1993. Da de åndssvage blev farlige. Holte: SocPol.

Undersøgelse af hvilken betydning den faglige fortolkning af teorier om åndssvage fik for opfattelsen af den åndssvage som person. Eksemplificeret ved udviklingen på de Kellerske Anstalter i perioden 1884-1902

Kirkebæk, Birgit. Uduelig og ubrugelig om åndssvageasylet Karens Minde. Holte: SocPol.

Bogen handler om asylet Karens Minde, hvor man anbragte de uhelbredeligt syge, som ikke kunne arbejde eller på anden måde gøre gavn efter datidens målestok. I dag er det gamle asyl Karens Minde lokalt kulturhus i det sydvestlige København. Det er forfatterens håb, at bogen ikke kun vil blive læst som en historiebog, men også skabe debat om forholdene for mennesker med udviklingshæmning i dag. Ifølge hende er der alt for lidt interesse og debat om de vilkår og forhold, som vi giver mennesker med udviklingshæmning også i dag. Birgit Kirkebæk har skrevet fem bøger om åndssvageforsorgen i Danmark.

Kirkebæk, Birgit. 2013. "Det historisk flyttelige handicapbegreb". I Tetler, Susan, Birgit Kirkebæk, Inge Storgaard Bonfils & Leif Olsen, Handicapforståelser. København: Akademisk Forlag.

Om hele antologien:

Den forståelse af handicapbegrebet, som myndigheder og institutioner møder mennesker med funktionsnedsættelser med, har afgørende indflydelse på deres liv. Derfor er det vigtigt, at professionelle, politikere, forskere, administratorer og beslutningstagere reflekterer over deres forståelse af begrebet handicap, og hvordan de beskriver og anvender det i deres arbejdspraksis. Men som "Handicapforståelser – mellem teori, erfaring

og virkelighed" viser, er det ikke nogen let opgave, for handicapbegrebet er vildt, ustyrligt og sammensat. I bidrag, der spænder fra historie, jura, økonomi og sociologi over rehabilitering, special- og socialpædagogik samt psykologi til teater og medier, giver bogen et fascinerende indblik i et komplekst fænomen. Handicapforståelser – mellem teori, erfaring og virkelighed henvender sig til studerende, undervisere, fagpersoner, forskere og beslutningstagere, der beskæftiger sig med mennesker med handicap og handicap som samfundsfænomen.

#Kirkebæk, Birgit. 2013. "Ethiske problemer i den professionelle indsats over for børn, unge og voksne med særlige behov". I Niels Rosendal Jensen, Søren Langager, Kirsten Elisa Petersen & Torsten Erlandsen, Socialpædagogik - en grundbog. København: Hans Reitzels Forlag.

"Socialpædagogik – en grundbog" er en rigtig god lærebog, som er logisk opbygget og lige til at gå til. Samtidig giver den al den grundlæggende viden, man kan have brug for i forbindelse med socialpædagogik. Som pædagog er en stor del af ens arbejde, at give støtte, omsorg og opdragelse til mennesker med behov for disse ting. I forbindelse med at lære dette, er det essentielt at lære om socialpædagogik. Den er henvendt til alle der beskæftiger sig professionelt og uddannelsesmæssigt med pædagogik og socialpædagogik, og rummer teori om forskellige ting som diagnose, udsatte mennesker, love og meget andet.

Anbefaling:

Det kan virke helt overflødigt, men det er efter min mening ikke muligt at tænke et Social- og specialpædagogisk modul uden at der indgår materialer af Birgit Kirkebæk. Birgit Kirkebæks omfattende historiske forskning om udviklingen i den danske åndssvageforsorg, må ses grundlæggende for kommende pædagogers forståelse af udviklingen på det specialiserede område.

Kissow, Anne-Merete & Bo Therkildsen (red.). 2006. Kroppen som deltager. Idræt og bevægelse i rehabiliteringen. Roskilde: Handicapidrættens Videnscenter.

Rehabilitering forstås i dag som det at genvinde evnen til at tage magten i sit liv og deltage i sociale fællesskaber. I denne antologi er perspektivet bredt og retter sig mod den langsigtede rehabilitering "tilbage til samfundet", som ikke alene kan finde sted i en medicinsk forståelsesramme. Antologien formidler teoretiske perspektiver på rehabilitering, krop, handicap, idræt og bevægelseslæring og giver eksempler på praksisforløb, som giver læseren mulighed for at spejle sin egen praksis. Målgruppen er primært professionelle og studerende, der beskæftiger sig med krop og bevægelse i rehabiliteringsprocessen, men også fagpersoner, der er optaget af krop og rehabilitering, kan sandsynligvis finde inspirerende tanker og ideer blandt bogens forskellige bidrag.

Kjær, Bjørg. 2010. Inkluderende Pædagogik – god praksis og gode praktikere. København: Akademisk Forlag.

Denne bog handler om inkluderende pædagogik – om god praksis og gode praktikere. Den handler også om de forudsætninger, der er nødvendige, for at pædagoger kan blive gode praktikere, som gør en positiv forskel for børn. Bogen synliggør, at det er muligt at professionalisere noget af det, der ofte italesættes som personligt engagement, personlighed osv. Den viser betydningen af at have et velfungerende fagsprog og bidrager til diskussionen af, hvori det består. Fokus er rettet mod de børn, som af forskellige grunde befinder sig i udsatte positioner. Men alle kan læse med. Dygtige pædagoger og god pædagogisk praksis har mange træk til fælles, uanset om det handler om almenpædagogik, socialpædagogik eller specialpædagogik. Bogen henvender sig til pædagogstuderende, pædagoger, undervisere på pædagogiske uddannelser, pædagogiske konsulenter, forvaltningsansatte, universitetsstuderende, forskere og andre, som interesserer sig for dagtilbud, for pædagogprofessionen og for børn med særlige behov.

Krogstrup, Hanne Katrine. 2011. Kampen om evidens. København: Gyldendal Akademisk.

Bogens intention er at skabe transparens i et komplekst begrebsapparat ved at se på begrebernes historiske oprindelse, forskellige typer af definitioner og væsentlige argumenter og modargumenter. Bogen indledes med en beskrivelse af evalueringens teorihistorie fra 1960 og frem til i dag. Efterfølgende behandles præstationsmålinger og monitorering som redskaber i resultatstyring af den offentlige sektor. Disse kapitler afløses af en præsentation af effektevaluering som fænomen mens de sidste kapitler i bogen tager begrebet evidens under kritisk behandling. Bogens opbygning: Bogen indledes med en beskrivelse af evalueringens teorihistorie fra 1960 og frem til i dag. Efterfølgende behandles præstationsmålinger og monitorering som redskaber i resultatstyring af den offentlige sektor. Disse kapitler afløses af en præsentation af effektevaluering som fænomen mens de sidste kapitler i bogen tager begrebet evidens under kritisk behandling. Målgruppe: Bogen har relevans inden for alle dele af den offentlige sektor og kan med fordel indgå i undervisningen på bachelor- og kandidatniveau inden for samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser.

Lave, Jean & Etienne Wenger. 1991. Situated learning. New York: Cambridge University Press.

In this important theoretical treatise, Jean Lave, anthropologist, and Etienne Wenger, computer scientist, push forward the notion of situated learning--that learning is fundamentally a social process and not solely in the learner's head. The authors maintain that learning viewed as situated activity has as its central defining characteristic a process they call legitimate peripheral participation. Learners participate in communities of practitioners, moving toward full participation in the sociocultural practices of a community. Legitimate peripheral participation provides a way to speak about crucial relations between newcomers and oldtimers and about their activities, identities, artifacts,

knowledge and practice. The communities discussed in the book are midwives, tailors, quartermasters, butchers, and recovering alcoholics, however, the process by which participants in those communities learn can be generalized to other social groups

Lihme, Benny (red.). 2013. Socialt arbejde med udsatte unge. København: Akademisk Forlag

I denne bog giver 15 kompetente forfattere fra forskellige forsknings- og praksisområder deres bud på de problemer og muligheder, man står over for i arbejdet med udsatte unge. Udsatte unge kan defineres som unge, der af forskellige grunde kommer i kontakt med de sociale myndigheder – udover at være unge bliver de til en 'sag'. Bogen bevæger sig fra lovgivning til håndteringsstrategier i socialt arbejde og videre fra socialfaglige metoder til forudsætningen for tillid i det sociale arbejde med unge. Socialt arbejde med udsatte unge henvender sig til professionsbachelor-uddannelserne – pædagoger, lærere, socialpædagoger og socialrådgivere – og den vil også være velegnet på efter- og videreuddannelser.

#Lorentzen, Per. 2011. Ansvar og etik i socialpædagogisk arbejde. København: Akademisk forlag.

Ansvar og etik i socialpædagogisk arbejde sætter fokus på, hvad det vil sige at tage ansvar for egen praksis i mødet med brugeren. Udgangspunktet er den enkelte socialpædagogs direkte møde med klienten og oplevelsen af, hvilket ansvar der ligger i mødet – både i forhold til borgeren, situationen her og nu og resten af personalegruppen. Faglighedens muligheder og begrænsninger ses i lyset af de vilkår for etisk handling, som selve mødet med borgeren giver. Bogen henvender sig til pædagogstuderende og professionelle inden for det socialpædagogiske område herunder studerende på efteruddannelser og masteruddannelse i pædagogik og specialpædagogik.

Anbefaling:

En bok som i stor grad er basert på forfatterens egne erfaringer som veileder for personalgrupper og sosialpedagoger i praksis. Det filosofiske bakteppet er den dialogiske tenkningen til Mikhail Bakhtin, men boken lener seg også i stor grad på danske filosofer – Knud E. Løgstrup

Lundh, Lise, Herlaug Hjelmbrække & Signhild Skogdal (red.). 2014. Inkluderende praksis. Gode erfaringer fra barnehage, skole og fritid. Oslo: Universitetsforlaget.

Hvilke holdninger og organisatoriske grep må ligge til grunn for en inkluderende praksis? En inspirerende og engasjerende bok som bidrar til kunnskapsutvikling om god inkludering. De gode erfaringene med inkludering og deltakelse som beskrives i boka handler om barn og unge med ulike typer funksjonsnedsettelse, deres medelever, fagfolk og foreldre. Ønsket til bidragsyterne er å bidra til kunnskapsutvikling som fører til at barn og unge med funksjonsnedsettelse opplever seg inkludert og deltakende i fellesskap med jevnaldrende. Behovet for samarbeid og dialog er sentralt i flere av bokens kapitler.

Molin, Martin. 2012. "Delaktighet inom handikappområdet – en begreppsanalyse". I Gustavsson, Anders, Delaktighetens språk. Kolding: Studentlitteratur.

När samhällets mest brännande frågor diskuteras talas det idag ofta om delaktighet. Men vad står det för? I den här boken framgår att delaktighet har olika betydelser i det politiska språkbruket och i vetenskapligt språk. Fjorton forskare analyserar delaktighetens olika språk och sammanfattar aktuella undersökningar av funktionshindrades delaktighet. En semantisk analys visar att delaktighet bland annat kan betyda inflytande, tillhörighet, engagemang och makt. Boken vänder sig till alla som har intresse för handikappolitik samt till ett brett spektrum av utbildningar som berör funktionshinder. Del af bokserien "Handikapp och samhälle" syftar till att tematiskt presentera aktuella socialvetenskapliga

perspektiv på funktionshinder och handikapp för såväl universitets- och högskolestuderande som andra intresserade.

Marková, Ivana. 2003. Dialogicality and social representations. Cambridge: Cambridge University Press.

This book develops a theory of social knowledge based on dialogicality (the capacity of the human mind to conceive and communicate social reality in relation or opposition to otherness) and the theory of social representations. It argues that dialogicality is the sine qua non of the human mind and change is at the center of all social phenomena. Ivana Markova's new book brings together the concept of dialogue and social knowledge and will be an important contribution to social psychology and discourse and communication studies.

Mol, Annemarie. 2008. The Logic of Care. Health and the Problem of Patient Choice. New York: Routledge.

What is good care? In this innovative and compelling book, Annemarie Mol argues that good care has little to do with 'patient choice' and, therefore, creating more opportunities for patient choice will not improve health care. Although it is possible to treat people who seek professional help as customers or citizens, Mol argues that this undermines ways of thinking and acting crucial to health care. Illustrating the discussion with examples from diabetes clinics and diabetes self care, the book presents the 'logic of care' in a step by step contrast with the 'logic of choice'. The book is crucial reading for all those interested in the theory and practice of care, including sociologists, anthropologists and health care professionals. It will also speak to policymakers and become a valuable source of inspiration for patient activists.

Molin, Martin, Anders Gustavsson, Hans-Erik Hermansson (red.). 2008. Meningsskapande och delaktighet - om vår tids socialpedagogik. Göteborg: Bokförlaget Daidalos.

Det här är en bok i socialpedagogik. Författarna tar upp socialpedagogikens kärnfrågor, såsom delaktighet, utanförskap, identitet och makt. De utgår från den nyare forskning om människors meningskapande, lärande och socialisation som brukar betecknas som socialkonstruktivism. Bokens inledning ger en presentation av det socialkonstruktivistiska perspektivet och dess tillämpning inom socialpedagogiken. De följande kapitlen ger exempel på aktuell svensk socialpedagogisk forskning.

Møller, Lis. 2008. Anerkendelse i praksis. København: Akademisk Forlag.

I pædagogisk og socialt arbejde lægges der stor vægt på at skabe anerkendelse og velfungerende relationer. "Anerkendelse i praksis" handler om, hvordan man kan komme denne udfordring i møde. Lektor Lis Møller tager udgangspunkt i både praksis og teori, når hun i "Anerkendelse i praksis" skriver om, hvordan man bedst kan arbejde med relationer. Med eksempler fra den praktiske dagligdag og teori fra både Danmark og udland, indfører hun sin læser i en lang række metoder til anerkendende relationer. Bogen er spændende for alle der beskæftiger sig med pædagogisk og socialt arbejde.

Mørck, Line Lerche. 2006. Grænsefællesskaber - læring og overskridelse af marginalisering. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag.

Line Lerche Mørck illustrerer med udgangspunkt i det vilde københavnske social-arbejdersmiljø, hvordan man gennem fælles projekter på tværs af etniske og sociale forskelle kan skabe såkaldte grænsefællesskaber, som kan medvirke til læring og overskridelse af marginalisering. Line Lerche Mørck udvikler en social praksisorienteret og kritisk psykologisk teori, som kan bruges til at analysere grænsefællesskaber på tværs af

forskellige praksisfelter og til bedre at forstå særligt marginaliserede unge. Grænsfællesskaber henvender sig både til studerende og forskere ved universiteter og seminarer samt til praktikere, der mere generelt ønsker inspiration til, hvordan praksisudvikling fremmes indenfor uddannelse, arbejdsliv og socialt arbejde i bred forstand.

Månsson, Hans. 2014. Bæredygtig pædagogik og praksisudvikling. København: Dansk Psykologisk Forlag.

“Bæredygtig pædagogik og pædagogisk praksis” udfolder og nuancerer begrebet bæredygtig pædagogik og beskriver den praksis, som skal udvikles i dagtilbud, skoler, special- og social tilbud for at styrke bæredygtighed i pædagogikken. I dette projekt står bestræbelsen på at skabe gensidigt forpligtende, ligeværdige relationer centralt. Det kræver bl.a., opbygning af såvel social bæredygtighed som social kapital. Bæredygtig pædagogik er ikke mindst et praktisk bidrag til inklusionsdebatten. Bogen henvender sig til pædagoger, lærere og alle, der interesserer sig for og er beskæftiget med pædagogisk praksisudvikling på alle niveauer i uddannelsessystemet.

Anbefaling:

Kobler en almenpædagogisk tilgang til det særlige ved specialpædagogiske såvel som socialpædagogiske problemstillinger.

Nissen, Morten M. 2014. “Standarder og standpunkter i psykosocialt arbejde”. I Skærbæk, E. & Nissen, M. (red.), Psykosocialt arbeid. Fortellinger, medvirkning og fellesskap. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Boken gir en bred introduksjon til det psykososiale fagfeltet. De åtte forfatterne beskriver hvordan en psykososial tilnærming til faglige, politiske og etiske diskusjoner kan gjøre oss bedre i stand til å møte samfunnets komplekse utfordringer. Boken er en vitenskapelig

antologi der forfatterne viser til egen forskning for å belyse muligheter og nye veier i arbeidet innenfor ulike deler av det psykososiale fagområdet. Eksempelene i boken er varierte og spenner fra psykososialt arbeid med barn og unge til arbeid med personer med demenssykdom.

Anbefaling:

Her skriver jeg om dette at artikulere praksis, samt om standardbegrebet. Pointen er at opnå et kritisk og bredere syn på standarder end som begejstring for eller modstand mod standardisering. Samt at åpne feltet psykososialt arbejde i dets forskellige former for principielle diskussioner, ikke mindst om de vidensformer, som bæres af brugere og selvhjælpere. Jeg giver også en begrundelse for en pædagogik snarere end en terapeutisk tilgang.

Oliver, Michael & Colin Barnes. 2012. The New Politics of Disablement. London: Palgrave Macmillan.

A long-awaited second edition to a ground-breaking publication, The New Politics of Disablement has been extensively updated and revitalized to reflect the development in social theory and the understandings of disablement. With a new global angle, it is an essential discourse for anyone interested in disability issues.

Payne, Malcolm. 2014. Modern Social Work Theory. London: Palgrave Macmillan.

In this substantially reworked and updated fourth edition of his best-selling text, Malcolm Payne presents clear and concise evaluations of the pros and cons of major theories that inform social work practice, and comparisons between them. Modern Social Work Theory is now more accessible and comprehensive than ever, offering: - the most complete coverage of social work theory, from classic perspectives to the very latest ideas, including a new chapter dedicated to strengths, narrative and solutions approaches - a host of

brand new case examples showing how theories can be applied to everyday practice - new analysis of the ethical dimensions of different social work theories and what common values they share - 'Pause and Reflect' questions to encourage you to draw on your own experience and develop your thinking - updated 'Example text' sections which summarise the most current thinking and help bridge the gap between introductions to each theory and more specialist writing.

Petersen, Kirsten Elisa. 2011. Pædagogisk arbejde med socialt udsatte børn. København: Akademisk Forlag.

Denne bog giver dig inspiration til, hvordan du kan udvikle og kvalificere det ofte vanskelige pædagogiske arbejde med socialt udsatte børn i børnehaven. Pædagogisk arbejde med udsatte børn i børnehaven henvender sig til pædagoger, der arbejder inden for daginstitutionsområdet, til pædagogstuderende og til alle, der er optaget af at forbedre socialt udsattes børns liv og udviklingsmuligheder. I Pædagogisk arbejde med udsatte børn i børnehaven udforsker Kirsten Elisa Petersen pædagogernes arbejde med socialt udsatte børn, og hun beskriver deres kompetencer og måder at tilrettelægge arbejdet på. Hun tager bl.a. fat i centrale spørgsmål som:

.

Rasmussen, Kim. 2008. (Udviklingshæmmede)børns hverdagsliv. Aarhus: KLIM.

I (Udviklingshæmmede) børns hverdagsliv følger vi fire børn med Downs syndrom. Vi ser og hører, hvad børnene laver, hvordan de kommunikerer, og hører omverdenens reaktioner. Bogen sætter fokus på, hvad børnene kan, på deres talenter - uden at ignorere børnenes behov for støtte. Eksempelvis peges der på behovet for at støtte og hjælpe til at styrke børnenes sårbare relationer og spinkle sociale netværk.

Rømer, Mette (under udarbejdelse). Den socialpædagogiske indsats på botilbud for voksne udviklingshæmmede med dom. Aalborg: Aalborg Universitet. Forventes udgivet november/december 2014

Rapporten formidler resultaterne af et kvalitativt studie af den socialpædagogiske indsats på et botilbud for domfældte udviklingshæmmede. På baggrund af et Grounded Theory inspireret single casestudy med empirisk data indhentet fra et af landets to botilbud med domfældte udviklingshæmmede, kortlægger rapporten de metoder og tilgange, som anvendes til at tilrettelægge og udøve den kriminalpræventive indsats, som de domfældte udviklingshæmmede strafferetslig er dømt til at underkaste sig. Ligeledes de udfordringer personalet på botilbuddet har i forhold til at udøve indsatsen i henhold til de gældende lovgivningsmæssige rammebetingelser.

Rønsholt, Jørgen, Annette Groot, Finn Godrim & Else Marie Bech,. 2013. Relationspsykologi i praksis. Frederikshavn: Dafolo.

Denne bog repræsenterer et opgør med den traditionelle, medicinsk inspirerede diagnosticeringstradition inden for hovedområder i psykologisk og specialpædagogisk arbejde med børn, unge og voksne. I stedet for den stadig mere detaljerede diagnostiske beskrivelse af adfærd, som er almindelig inden for disse områder, rejser forfatterne nogle vigtige, alternative spørgsmål: "Hvad har vi mennesker brug for, hvis vi skal trives og udvikles?" "Hvorfor er vores fællesskaber så vigtige?" "Hvilken retning fører hjertet osi?" Bogen er primært rettet mod at give professionelle, som arbejder med mennesker, en indføring i relationspsykologien og en vejledning i anvendelsen af en række relationspsykologiske principper i praksis.

Schmidt, Lars-Henrik. 1998. Socialpædagogikkens genkomst. Tidsskrift for Socialpædagogik

Bogens kapitler er casebaserede, hvor der ud fra de enkelte cases anvendes teori og forskning af relevans for specialiseringen. Dilemmamodel anvendes igennem bogen, og er et redskab som de studerende kan anvende til at afdække og analysere dilemmaer i praksisfeltet. Samfundet har stor indflydelse på, hvordan man udøver pædagogik i praksis. I "Samfundet i pædagogisk arbejde" beskriver en række forfattere forholdet mellem disse to ting. Pædagogik bliver i denne bog sat under en sociologisk lup, og med cases og gode eksempler bliver der anvendt sociologiske og samfundsvidenskabelige teorier, som alle tager udgangspunkt i pædagogisk praksis. "Samfundet i pædagogisk arbejde" henvender sig til studerende på landets pædagogiske uddannelser, er opdateret indenfor nuværende lovgivning og forholder sig til de ændringer, der er sket på området i de senere år. Den er yderst relevant for studiet og formår at behandle nogle centrale emner.

Anbefaling:

Artiklen fra L.H. Schmidt drejer sig om at definere socialpædagogikken i moderne og senmoderne samtid. Hvorledes kan vi definere et fagspecifikt område ud fra en samtids- og samfunds diagnose. Særlige definatoriske problemstillinger bliver gennemgået med fokus på erfaringsvidenskabernes mangler set overfor – Geisteswissenschaft.

Schou, Carsten, Carsten Pedersen, Üzeyir Tireli, Janne Hedegaard Hansen, Marianne Skytte, Morten Ejrnæs, Carsten Pedersen, Carsten Schou & Carsten Frank Olesen. 2014. Samfundet i pædagogisk arbejde. 3.udgave. København: Akademisk forlag.

Denne bog gør op med forestillingen om, at samfundet blot er noget ydre, der fastlægger rammer eller vilkår for menneskers liv og udfoldelse. For samtidig med at der er vilkår, findes der også et råderum for handling i hverdagens situationer, der er afhængig af pædagogers vilje og dømmekraft. Pædagogisk arbejde er styret af lovgivning, der angiver

målet med arbejdet og i et vist omfang giver retningslinjer for, hvordan arbejdet skal udføres. Men dagligdagen i pædagogisk arbejde er fyldt med dilemmaer, som pædagogen må lære at håndtere. Denne bogs centrale påstand er, at disse dilemmaer må forstås som et udtryk for samfundsmæssige forhold, der gør sig gældende i det daglige liv. Et samfund er aldrig en harmonisk enhed. Det vil altid være præget af bevægelse og opbrud. Vi taler i denne bog om samfundsmæssige brudlinjer som betegnelse for de konflikter, der præger samfundets måde at fungere og forandre sig på. Brudlinjer ligger indlejret i pædagogisk praksis, hvor de danner baggrund for en lang række af hverdagslivets dilemmaer. Heraf bogens titel: Samfundet i pædagogisk arbejde

#Schwartz, Ida. 2014. Hverdagsliv og livsforløb. Tværprofessionelt samarbejde om støtte til børn og unges livsførelse. Aarhus: Forlaget KLIM.

Børn og unge bosat uden for eget hjem er afhængige af, at mange professionelle samarbejder om at skabe sammenhæng i deres hverdagsliv og livsforløb. Bogen argumenterer for at forstå den socialpædagogiske opgave som en tværprofessionel støtte til, at disse børn og unge udvikler en personlig livsførelse gennem deltagelse i fællesskaber i deres hverdagsliv og livsforløb. Bogen ønsker at inspirere professionelle til i samarbejde med børnenes forældre at arbejde sammen på tværs af professionsområder om at udvide børnenes deltagelsesmuligheder. Bogen henvender sig til pædagoger, lærere, socialrådgivere, familieplejere og andre professionelle, der tager del i omsorgen for børn og unge bosat uden for eget hjem. Den er tillige rettet mod studerende på professionsuddannelser og universiteter, der er interesseret i problematikker inden for anbringelsesområdet

Anbefaling:

Dette er en tekst som jeg oppfatter forankret i deltakende forskning og innenfor et sosiokulturelt teoretisk perspektiv. Dessuten ligger den faglig innenfor det jeg oppfatter

som «den relasjonelle tilgang». Boken er en svært solid faglig tekst som kombinerer teori, metode, empiri og konkrete sosialpedagogiske erfaringer.

Schwartz, Ida, Jørgen Gleerup, Elin Soelmark, Elin Andersen og Britta Kruse. 2008. Børneperspektiver på døgninstitutioner – inddragelse af og samarbejde med børn og forældre. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Døgninstitutionsområdet står i disse år over for en stor udfordring i retning af at udvikle en praksis, hvor børn og forældre inddrages, og hvor tilrettelæggelsen af den professionelle støtte i højere grad end hidtil tager udgangspunkt i deres perspektiver. Børneperspektiver på døgninstitutioner sætter fokus på at udvikle øget brugerinddragelse på døgninstitutioner. Samtidig diskuteres det hvordan der kan skabes et tættere samarbejde mellem pædagogiske praksisinstitutioner, forskning og professionsuddannelse, som det kræves i den aktuelle institutions- og uddannelsespolitik. Den henvender sig bredt til de mange aktører på området og til alle, der interesserer sig for sociale spørgsmål i det moderne samfund.

Fra samme projekt, Det gode liv i praksis:

Schwartz, Ida. 2012. Den enkeltes livsmuligheder i fællesskaber. Socialstyrelsen.

Schwartz, Ida. 2012. Samarbejde med pårørende ud fra beboernes perspektiver. Socialstyrelsen.

Denne rapport handler om Det gode liv for borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse, der flytter i egen lejlighed. Rapporten fortæller om bestræbelserne på gennem professionelt pædagogisk arbejde at støtte borgernes liv og hverdag set ud fra deres perspektiv. Igennem en 3-årig periode har der været stillet skarpt på systematisk udvikling af den pædagogiske faglighed i Center for udviklingshæmmede i Assens.

Schwartz, Ida. 2009. "Brugerperspektiver i socialpædagogik". Tidsskrift for socialpædagogik.

Denne artikel diskuterer med udgangspunkt i empiri fra et forskningsprojekt, hvordan et begreb som brugerperspektiver kan forstås i socialpædagogisk arbejde, og hvad der kan menes med at tilrettelægge socialpædagogisk praksis.

Anbefaling:

Ida Schwartz skal med fordi hun i sine materialer arbejder med indfangelsen af beboeres og brugeres perspektiver på forskellige forhold på deres liv. Det er sjældent at undersøgelser på dette område omfatter borgerens eller brugerens perspektiv. Det at få brugerperspektivet gjort tydeligt er vigtigt jf. handicapkonvention mv. Endvidere kan det give anledning til metodiske diskussioner om hvad et brugerperspektiv er for en størrelse, og hvordan man metodisk griber dette an.

Shakespeare, Tom. 2013. Disability Rights and Wrongs Revisited. London: Taylor Francis Ltd.

The field of disability studies has emerged from the political activism of disabled people. This work presents the review of the field, arguing that social model theory has reached a dead end. It challenges orthodoxies in British disability studies, promoting a conceptualization of disability and fresh research agenda. 2 black & white line drawings.

Simonsen, Eva og Berit H. Johnsen (red.). 2007. Utenfor regelen.- Spesialpedagogikk i historisk perspektiv. Oslo: Unipub Forlag.

Et overordnet samfunnspolitisk mål er at norsk skole skal bidra til å utjevne ulike livsvilkår og gi like muligheter. Tidlig intervensjon og tilrettelagt opplæring er de to sentrale

virkemidlene som tas i bruk for å oppnå likeverdighet innenfor en skole for alle. Historisk sett gjennomsyrrer disse prinsippene spesialpedagogisk virksomhet. Dagens utfordring består i å anvende dem i en praktisk hverdag i en skole som skal være inkluderende. Boka har som mål å identifisere, presentere og diskutere sentrale spesialpedagogiske grunnlagstemaer gjennom de siste 200 årene. Artiklene tar for seg fagets idéhistoriske bakgrunn, konstituering av spesialpedagogikk som profesjon og praksisfelt, og dessuten profesjonsetiske dilemmaer og utfordringer både i fortid og nåtid. Forfatterne bak boka representerer stor faglig bredde. Denne bredden gjenspeiler skolens posisjon som en sentral samfunnsarena. Boka retter seg til studenter, fagpersoner, brukere, foreldre og andre historie- og skoleinteresserte

Kurth, Morten & Bjarne Bjelke Jensen. 2011. Handicap Perspektiv – viden fremadrettet. Servicestyrelsen.

Vi ser i denne utgivelse to dele på nogle af de tendenser, ideer og vidensformationer, der fremover kan føre til nye og forbedrede strategier og indsatser på handicapområdet. Bogen repræsenterer nedslag i de tiltag, begrebsliggørelser og debatter, der dominerer området nu og de kommende år. En del af målsætningen med denne form er lærings- og indsigtsperspektivet. Man skal som fagperson ansat på handicapområdet i en vis forstand blive videnskæstigt forstærket og udviklet af begge bogens dele. Det samme gælder for borgere med handicap og handicaporganisationerne.

Soulié, T., Therkildsen, B. (red.). 2011. Friluftsliv – for mennesker med funktionsnedsættelse. Roskilde: Handicapidrættens Videnscenter

Igennem 16 artikler skrevet af forskere og praktikere med et indgående kendskab til friluftsliv, svarer denne antologi på spørgsmålene: Hvorfor friluftsliv? Hvad er det ved friluftsliv, mennesker med funktionsnedsættelse har gavn af og på hvilken måde? Begrebet friluftsliv benyttes bredt om aktiviteter i naturen. Det kan være alt fra vandreture,

bållaktiviteter, skiløb, kajaksejls, sanseoplevelser i hængekøjemiljøer, naturvejledning, udeskole, særlige arbejdsopgaver omkring naturpleje og naturformidling, primitivt lejliv og meget andet. Samtidig er det underforstået, at der er et særligt fokus på krop og sansning og på de unikke værdier, man kan finde i naturens rum og som med fordel kan benyttes i både rehabilitering, habilitering, specialpædagogik, socialpædagogik og fritid.

Tuft, Karsten. 2003. "Socialpædagogik. Er socialpædagogik mulig?". Tidsskrift for Socialpædagogik 12(2003).

Fra rapporten: Socialpædagogik har ingen plads i pædagoguddannelsens nuværende fagsammensætning. Der er gode muligheder for at ændre fagsammensætningen til at omfatte filosofisk pædagogik, og for at socialpædagogik kan blive en væsentlig del af pædagogens profession.

Anbefaling:

Karsten Tuft henleder opmærksomheden på en historisk gennemgang af socialpædagogik. Kan man overhovedet tale om socialpædagogik, og hvilken oprindelse må begrebet tage afsæt i. Særlig bliver opdragelse sat overfor begrebet socialpædagogik, hvor sidstnævnte refererer til en mere teknisk uddannelsestænkning på baggrund af den førte socialpolitik i DK.

Valsiner, Jaan. 2014. An invitation to cultural psychology. London: Sage Publications

An Invitation to Cultural Psychology looks at the everyday life worlds of human beings through the lens of a new synthetic perspective in cultural psychology – that of semiotic dynamics. Based on historical work from many different fields in the social and behavioural sciences, and the humanities too, this perspective applied to cultural psychology suggests that human beings are constantly creating, maintaining and abandoning hierarchies of meanings within all cultural contexts.

Warming, Hanne. 2011. Børneperspektiver: Børn som ligeværdige medspillere i socialt og pædagogisk arbejde. København: Akademisk Forlag.

Børneperspektiver giver konkrete metoder til, hvordan pædagoger, lærere og socialrådgivere i praksis kan inddrage børns perspektiver. Denne bog henvender sig til alle, som arbejder professionelt med børn, og som ønsker en både teoretisk og praktisk indføring i, hvordan man aktivt inddrager børns synspunkter i det sociale og pædagogiske arbejde. Hanne Warming gennemgår, hvordan man kan tilrettelægge og agere i mødet med barnet, så man både får indblik i og støtter op om barnets perspektiv. Gennem eksempler og øvelser viser hun de udfordringer, der knytter sig til at inddrage børns perspektiver i praksis – både i daginstitutioner, skoler og i socialt arbejde med udsatte og anbragte børn og unge.

Warming, Hanne (red.). 2013. Participation, Citizenship and Trust in Children's Lives. London: Palgrave Macmillan.

This book is a pioneering study of trust dynamics in children's lives that develops a new theoretical angle for studying children's participation and citizenship. Trust and mistrust are concepts that often figure in sociological research on childhood but despite their significance they remain under-theorized. Drawing on a wealth of empirical evidence from a range of institutional and cultural contexts, this book explores the impact of trust dynamics in shaping children's participation, citizenship and well-being that sets the agenda for future research.

Aagerup, Lars. 2013. Kvalitet og udvikling i socialpædagogisk arbejde med anbragte unge. Aalborg: Aalborg Universitet.

Fra rapporten:

Dette forskningsprojekt vil undersøge opfattelser af kvalitet i det socialpædagogiske arbejde med anbragte unge i en døgninstitution ud fra en kvalitativ, kontekstuel tilgang. Baggrunden for forskningsprojektet er en stigende opmærksomhed i samfundet på kvalitet, evidens, evalueringer m.m. af arbejdet i den offentlige sektor herunder i socialpædagogisk arbejde med børn og unge, der er anbragte på døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder. Forskningsprojektet er foregået med udgangspunkt i en konkret døgninstitution, der er undersøgelsens case som et eksempel på en døgninstitution for unge.

Christiansen, Jørgen, Brian Degn Mårtensson & Torben Pedersen (red.) 2011. Specialpædagogik – en grundbog. København. Hans Reitzels Forlag.

Specialpædagogik – en grundbog giver en saglig og læsevenlig indføring i specialpædagogikkens mange aspekter og viser, hvordan faget kan beriges af et samspil mellem forskning, professionsuddannelse og praksis. Bogens bidragydere er dels førende teoretikere og forskere på området, dels praktikere med mange års erfaring inden for det specialpædagogiske arbejde. Bogen henvender sig primært til studerende på linjefaget specialpædagogik på læreruddannelsen og til studerende på de specialpædagogiske diplomuddannelser. Desuden vil den være nyttig som håndbog for lærere og andre, der allerede arbejder inden for det almen- og specialpædagogiske område.

Watson, Nick, Alan Roulstone & Carol Thomas. 2012. Routledge Handbook of Disability Studies. Oxford: Taylor & Francis Group Ltd.

The Routledge Handbook of Disability Studies takes a multidisciplinary approach to disability and provides an authoritative and up-to-date overview of the main issues in the field around the world today. Adopting an international perspective and consisting entirely of newly commissioned chapters arranged thematically, it surveys the state of the

discipline, examining emerging and cutting edge areas as well as core areas of contention. Containing chapters from an international selection of leading scholars, this authoritative handbook is an invaluable reference for all academics, researchers and more advanced students in disability studies and associated disciplines such as sociology, health studies and social work.

Litteratur fra den systematiske søgning

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Absencepilepsi og opmærksomhedsvanskeligheder <i>Stendevad, Pia</i>	✓	✓	✓				✓		Børn med absencepilepsi
Anbragte unge - indsatte, udsatte og ansatte <i>Larsen, Kirsten</i>	✓	✓	✓		✓				Redskaber i arbejdet med anbragte børn
At være venner... <i>Andreasen, Rolf m.fl.</i>	✓	✓			✓				Børn med autismespektrumforstyrrelse
Blev socialpædagogikken umoderne da samfundet blev senmoderne? <i>Brandt, Anne-Mette</i>	✓	✓	✓					✓	Socialpædagogikken
Children and youth in behavioural and emotional difficulties, skyrocketing diagnosis and inclusion/excklusion processes in school - tendencies in Denmark <i>Langager, Søren</i>	✓	✓	✓					✓	Skoler, børn med diagnoser
Culture and the learning and cognitive development of children with severe disabilities - continuities and discontinuities with children without disabilities <i>Böttcher, Louise</i>	✓		✓	✓		✓	✓		Børn med handicap, skolen og professioner (læreren)
DAMP/ADHD: med generelle sprogproblemer og/eller dysleksi. Eller aktivitets- styring- og opmærksomhedsproblemer hos børn med sprogsvanskeligheder og/eller dysleksi <i>Geisler, Carsten Birkemose</i>	✓		✓	✓				✓	Diagnoser, DAMP/ADHD, børn
Den enestående anden: relationstænkning i risiko for selvsving <i>Pedersen, Knud Erik</i>	✓	✓	✓					✓	Om støttekontaktperson, mentor, primær pædagog funktionerne, relationsarbejde
Den lille ondskab <i>Sørensen, Ditte & Søren Kayser</i>	✓	✓	✓					✓	Mennesker med nedsat funktionsevne, socialarbejdere
Den socialpædagogiske vinkel på ungearbejdet <i>Rosendal Jensen, Niels</i>	✓		✓	✓				✓	Metarefleksioner over det socialpædagogiske arbejdes kompleksitet
Det fælles tredje: i socialpædagogisk døgninstitutionspraksis <i>Kargo, Tore & Søren Sandbjerg</i>	✓	✓	✓		✓				Døgninstitution
"Det fælles tredje" vil, at det tredje er fælles <i>Tuft, Karsten</i>	✓	✓	✓						Børn, unge, anbragte børn
Det sociale træf <i>Fristrup, Tine</i>	✓	✓	✓		✓			✓	Bo og beskæftigelsestilbud - voksne
Det tvetydige empowerment begrebet: konsekvenser og dilemmaer for socialpædagogisk arbejde med psykisk udviklingshemmede <i>Askheim, Ole Petter</i>	✓		✓	✓		✓	✓		Udviklingshemmede, socialpædagoger
Diagnosernes himmelflugt, socialpolitik og socialpædagogik <i>Langager, Søren</i>	✓			✓				✓	Metarefleksioner over det stigende fokus på diagnoser
Diagnostik i det sociale arbejde <i>Heiner, Maja</i>	✓		✓					✓	Metarefleksioner over diagnostik i socialt arbejde
Disability studies and their importance for special education professionals <i>Bjarnason, Dóra S.</i>	✓	✓	✓	✓					Special educators in schools
Dokumentation i socialpædagogisk arbejde: forudsætninger og principper for dokumentation af komplekse processer <i>Andersen, Tina</i>	✓	✓	✓		✓				Dokumentation af anbragte børn, unge og familier
Drama og teaterproduktion med psykisk syge unge: om socialpsykologisk udvikling <i>Helm, Lise Lotte</i>	✓	✓	✓		✓	✓			Psykisk syge unge, fagprofessionelle
Et sted at være med <i>Nisse, Maria Appel & Gritt Bykilde</i>	✓	✓	✓		✓			✓	Unge, betingelser for det socialpædagogiske arbejde

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Et ualmindeligt almindeligt ungdomsliv: multikommunikationsklassen på Vordingborg Ungdomsskole - et særligt tilrettelagt læringsmiljø for unge med multiple funktionsnedsættelser <i>Just Mikkelsen, Nelle & Henrik Hald Krog</i>	✓	✓			✓				Unge med fysisk og psykisk handicap
Etisk oplysthed og dømmekraft: en central kompetence i socialarbejdernes faglighed <i>Kayser, Søren & Ditte Sørensen</i>	✓	✓	✓			✓			Socialarbejdere
Familieklassen: mellem kontekstualisering og individualisering <i>Morin, Anne</i>	✓	✓					✓		Børn med sociale vanskeligheder
Findes der en bestemt form for pædagogik, der virker over for hyperaktivitet, DAMP, asperger og autisme? <i>Geisle, Carsten Birkemose</i>	✓	✓	✓						Pædagoger, børn med diagnoser
Forumteater - metode til kommunikativt selvforsvar? <i>Ramsdal, Gro & Rikke Gürgens</i>	✓				✓				Beskrivelse af metoden "forumteater" som udvikling af kommunikationsmetoder
Fremtidens boform <i>Trækjær, Keld</i>	✓	✓			✓		✓		Socialpædagogers kommunikation i og om deres praksis
Friluftsliv og specialpædagogik <i>Soullé, Tine</i>	✓	✓	✓		✓				Børn, udeskole, specialpædagoger og andre fagprofessionelle
God praksis <i>Ulriksen, Herdis m.fl.</i>	✓	✓							Skolen, børn, lærere og pædagoger
Handicap som risikofaktor?: et udviklingspsykopatologisk perspektiv på børn med handicap <i>Böttcher, Louise m.fl.</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Børn med handicap
Hjemlighed som velfærdparadoks <i>Højlund, Susanne</i>	✓	✓	✓				✓	✓	Anbragte børn og pædagoger
Hjernesker og indlæringsproblemer: en udfordring i praksis <i>Böttcher, Louise</i>	✓	✓	✓				✓		Børn med cerebral parese
Honneth-anerkendelse og tingsliggørelse: medaljen har både en forside og en bagside <i>Nørgaard, Britta</i>	✓			✓		✓	✓	✓	Pædagoger, fagprofessionelle
Inclusive and exclusive aspects of diagnosed children's self-concepts in special needs institutions <i>Skovlund, Henrik</i>	✓	✓				✓	✓		Specialskoler, elever
Ingen lyd er forkert <i>Kirkebæk, Birgit</i>	✓	✓			✓		✓		Børn med alvorlige funktionsnedsættelser
Inkluderende specialpædagogik: som konstruktiv selvmodsigelse <i>Tetler, Susan</i>	✓		✓	✓			✓		Fagprofessionelle - special og socialpædagoger
Inklusion og eksklusion: En kulturel og faglig kritik med udviklende perspektiver <i>Nielsen, Jørn</i>	✓		✓	✓		✓			Oversigtsartikel, kritisk analyse, skoler, daginstitutioner
Inklusion og metodeudvikling <i>Ritchie, Tom & Christina Munck</i>	✓	✓			✓				Fagprofessionelle
Kan en diagnose føre til mobning - eller er mobning en diagnose? <i>Rasmussen, Ditte</i>	✓	✓	✓		✓				Børn, specialundervisning
Klog dokumentation: Udvikling af en dokumentationskultur i døgn- og behandlingsinstitutioner <i>Hansen, Jens Jørgen</i>	✓	✓	✓		✓				Socialpædagoger, døgn- og behandlingsinstitutioner
Kommer du og spiser morgenmad med mig i morgen? <i>Petersen, Kirsten Elisa</i>	✓	✓					✓		Hele små udsatte børn på døgninstitution

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Kunst og æstetik som socialpædagogisk strategi <i>Fuch, Bjarne Sode & Mina El Moutamid</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Socialpædagoger, udsatte unge
Liv med pædagoger: om at sætte mål i socialpædagogisk praksis <i>Schwartz, Ida</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Målsætninger for personer med omfattende fysisk og psykisk funktionsnedsættelse
Læringsprocesser i et tilknytningsperspektiv <i>Bøgelund Frederiksen, Mette</i>	✓	✓	✓						Udsatte unge, fagprofessionelle
Løbsk ungdom - løbsk behandling <i>Kjær Minke, Linda m.fl.</i>	✓	✓	✓						Ungdomssanktionen
Marginaliserede unges dobbelte deltagelse <i>Laila, Colding, Lagermann</i>	✓	✓	✓						Marginaliserede unge
Matematikvanskeligheder og specialpædagogiske tiltag hos en pige med en socio-emotionel problemstilling <i>Hasselbalch, Rasmus</i>	✓				✓				Læsepædagogens arbejde
Metodiske overvejelser over feltarbejde i bo- og dagtilbud for voksne udviklingshæmmede og fysisk handicappede <i>Højmark, Annemarie</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Bo og beskæftigelsestilbud - udviklingshæmmede voksne
Miljøterapeutisk arbejde med børn og unge: hva konstituerer en god praksis sett med yrkesutøvernes øyne? <i>Jordet, Hege</i>	✓	✓	✓				✓		Miljøterapeutisk arbejde med børn og unge
Mobning: klassiske og nyere teorier <i>Christiansen, Jørgen</i>	✓	✓					✓		Børn, skole, udsatte børn, lærer og pædagog
Modernitet, fællesskab og solidaritet <i>Nielsen, Henrik Kaare</i>	✓		✓	✓			✓	✓	Skole, børn, fællesskaber
Mod og fornuft i specialpædagogikken <i>Maul, John</i>	✓	✓	✓						Specialpædagoger, lærere, ordblind, børn og unge
Modifisert kognitiv atferdsterapi mot angst hos barn med autisme og Asperger syndrom <i>Kaland, Nils</i>	✓	✓	✓		✓			✓	Børn og unge med autisme og asperger syndrom
Når gode ideer udfordres: om aktivering i Sidegaden og balanceakten mellem faglig og socialpædagogisk kvalificering <i>Juul Kristensen, Catharina</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Voksne, socialpædagoger
Om at udvikle handicaperkendelse hos børn og unge med Aspergers syndrom <i>Hovmand-Olsen, Lisbeth & Susanne Hvidtfeldt</i>	✓	✓	✓			✓			Børn og unge med aspergersyndrom, samt fagprofessionelle
Omsovg for socialt udsatte børn: En analyse af pædagogers kompetencer og pædagogiske arbejder med socialt udsatte børn i daginstitution <i>Petersen, Kirsten Elisa</i>	✓	✓	✓				✓		Socialt udsatte børn
Paradigmer i det specialpædagogiske fagfeltet <i>Holck, Gidske</i>	✓		✓	✓			✓		Specialpædagoger, elever
Perkerrap, ghattostøj og socialt arbejde <i>Hviid, Kirsten & Sune Qvotrup Jensen</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Vilde' unge, fagprofessionelle
Perspektiver på socialt arbejde og socialpædagogik: i spændingsfeltet mellem kritisk institutionsteori og kravet om evidensbaseret. Tilløb til en rekonstruktion af socialt arbejdes mulighed <i>Olesen, Søren Peter</i>	✓		✓	✓			✓		Fagprofessionelle
Praksisforskning: på tværs af almen- og specialpædagogik <i>Morin, Anne</i>	✓	✓	✓				✓		Familieklasser, pædagoger
Problematiseringen af barnet i specialpædagogikken <i>Hamre, Bjørn</i>	✓	✓	✓				✓		Børn, fagprofessionelle
PS-metoden <i>Hostrup, Christina & Marianne Katborg</i>	✓				✓				Beskrivelse af PS-metoden
Pædagogisk psykologisk arbejde med kriminelle unge: Fokus på intervention i byen <i>Møller Petersen, Cathrine</i>	✓	✓	✓				✓		Kriminelle unge
Resultater fra effektundersøgelse af indsatsen over for børn og unge med lettere vanskeligheder i den danske folkeskole <i>Laustsen, Helen</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Børn og unge med vanskeligheder

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Rodnettet - en netbaseret kommunikations og læringsplatform <i>Månson, Hans</i>	✓	✓							Børn, forældre og fagfolk
Rummelighedsbegrebet i den psykologiske undersøgelse og den pædagogiske vurdering <i>Hilling, Steen</i>	✓			✓	✓		✓		Specialpædagoger og psykologer - efteruddannelse, elever
Samarbejde og strid om børn i vanskeligheder: organisering af specialindsatser i skolen <i>Røn Larsen, Maja</i>	✓	✓	✓				✓		Børn, specialindsatser i skolen
Samarbejdets kunst: flerfagligt samarbejde om komplicerede undervisningssituationer <i>Hedegaard-Sørensen, Lotte</i>	✓	✓	✓						Lærer og pædagoger på specialskole, børn med multiple funktionsnedsættelser
Små udsatte børns læring og udvikling i vuggestuen <i>Petersen, Kirsten Elisa</i>	✓	✓	✓				✓	✓	Helt små udsatte børn i vuggestuen
Social pedagogy in modern times <i>Rosendal Jensen, Niels</i>	✓			✓			✓	✓	Socialpædagoger
Socialpædagogik - et arbejdsfelt med paradokser <i>Thiersch, Hans</i>	✓		✓	✓			✓	✓	Socialpædagogisk faglighed, udviklingshæmmede
Socialpædagogik: om at ekskludere det mærkværdige <i>Lauritsen, Johnny</i>	✓	✓	✓	✓		✓			Socialpædagoger
Socialpædagogik: frisætning og/eller kontrol (af de andre og/eller af sig selv)? <i>Bylov, Frank</i>	✓		✓	✓			✓	✓	Socialpædagogisk faglighed, udviklingshæmmede
Socialt udviklingspotentiale hos børn med autisme? <i>Fisker, Tine Basse</i>	✓	✓	✓				✓		Børn med autisme, pædagoger
Socialpædagogikk som opdragelses- eller socialiseringsteori <i>Mathiesen, Roger</i>	✓			✓			✓	✓	Socialpædagoger og lærere - en begrebsudfoldelse
Specialpædagogiken och medborgarskapet <i>Carlsson, Lena</i>	✓	✓					✓		Medborgerskab og specialpædagogik
Specialpædagogik: indsatser over for elever der er 'anderledes på en besværlig og uacceptabel måde' <i>Baltzer, Kirsten</i>	✓			✓			✓	✓	Specialundervisere, elever
Specialpædagogikkens 'pædagogik' og 'didaktik <i>Hedegaard-Sørensen, Lotte</i>	✓	✓	✓				✓		Pædagoger, børn og unge
Specialpædagogisk kvalitet i et relations- og ressourcerorienteret perspektiv <i>Godrim, Finn</i>	✓		✓						Metarefleksioner over kvalitetsbegrebet i specialpædagogisk praksis
Specialundervisning og inklusion: er det muligt, folkeskolen kan udvikles til at rumme alle DAMP-elever? <i>Køppen, Kim og Lis Daae Hansen</i>	✓	✓	✓	✓					Lærere, skole
Spil der forfører: bekendelse i en god stol eller i en elektrisk stol <i>Klaus, Nielsen m.fl.</i>	✓	✓	✓			✓			Skoler, børn, pædagoger, specialpædagoger
Straf eller magt?: en social kritik af "Ungdomssanktionen" <i>Nissen, Morten</i>	✓	✓			✓		✓	✓	Unge socialpædagoger og lærere
Subkulturel pædagogik snarere end kulturel pædagogik med vilde unge <i>Qvortrup Jensen, Sune</i>	✓	✓			✓				Unge på kant med samfundet
The institutional set-up: an analysis of social pedagogues' accounts of treatment in everyday practice <i>Kristensen, Ole Steen</i>	✓	✓	✓				✓		Vanskelige børn, døgninstitutioner
Til historien om det sociale arbejde med børn og unge <i>Hansen, Christian Sandbjerg</i>	✓		✓			✓	✓		Marginaliserede børn og unge
Tommelfingerregler i socialpædagogisk arbejde med udsatte børn og unge <i>Juul Hansen, Steen</i>	✓	✓	✓		✓		✓		Udsatte børn og unge, døgninstitutioner

	Special/socialpædagogisk	Praksis	Udfordringer/dilemmaer	Paradigmer	Metode	Menneskesyn	Forskning	Historisk blik	Emne
Trykghet og tilhørighet: "Hvilken betydning kan oplevelser af dette ha for barn i barnehagen med frykt og angst?" <i>Brose, Laila Annie</i>	✓	✓				✓			Børn med frygt og angst
Ude på Amager - inde på Nørrebro: udvalgte og reflekterede eksempler fra Københavns Kommunes Familiepladsprojekt <i>Harboe, Birthe & Lotte Georg</i>	✓	✓							Familiearbejde/forældresamarbejde
Udviklingshæmmede unge: en beskrivelse af faglige, personlige og sociale problemstilling <i>Hilling, Steen</i>	✓					✓	✓		Unge, fagprofessionelle
Undervisning af børn, unge og voksne med høretab på Center for Døvblindhed og Høretab <i>Knudsen, Leo</i>	✓	✓							Børn, unge og voksne med høretab
Vi skal have ham splittet op!: et casestudie i afprøvning af ICF-CY som redskab i det kommunale, tværfaglige samarbejde om børn med særlige behov <i>Hansen, Dorthe & Gitte Rasmussen</i>	✓	✓	✓		✓				ICF-CY Metoden
Vidensamfund, socialpædagogik og uddannelsesreformer <i>Tuft, Karsten</i>	✓		✓				✓		Socialpædagoger
Vilde forskningsprocesser: kritik, metoder og læring i socialt arbejde <i>Mørck, Line Lerche & Morten Nissen</i>	✓	✓			✓		✓	✓	Unge, socialpædagoger og lærere
When family becomes the job: fostering practice in Denmark <i>Kjelsen, Christian Christup & Marianne Bruhn Kjeldsen</i>	✓		✓	✓		✓	✓	✓	Adoptivfamilier, forældre, socialrådgivere ift. placering i plejefamilier

Absenceepilepsi og opmærksomhedsvanskeligheder

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Pædagogisk psykologisk tidsskrift
Forfatter/Ophav	Pia Stendevad
Bind/Årgang	48
Nummer	5
Tidspunkt	2011
Sider	455-468

Beskrivelse

Absenceepilepsi hos børn og unge er ofte forbundet med en generel opfattelse af, at epilepsien er godartet og let behandlelig. Samtidig er der en opfattelse af, at der er en meget begrænset risiko for følger i form af kognitive vanskeligheder, herunder opmærksomhedsmæssige vanskeligheder. Denne artikel har til hensigt at sætte fokus på, at børn med absenceepilepsi kan have oversete symptomer i form af opmærksomhedsmæssige vanskeligheder. Vanskelighederne kan i nogle tilfælde være af en sådan karakter, at barnet vil have gavn af specialpædagogiske tiltag og eventuelt medicinsk behandling for at skabe basis for den bedst mulige udvikling hos barnet.

Anbragte unge - indsatte, udsatte og ansatte

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Kirsten Larsen
Bind/Årgang	32
Nummer	1
Tidspunkt	2012
Sider	47-59

Beskrivelse

Artiklen sætter fokus på redskaber fra psykologien, sociologien og filosofien som den voksne professionelle kan anvende i udviklingsarbejde med anbragte unge. Artiklen gennemgår redskaberne og er dermed et konkret bidrag til den "socialpædagogiske værktøjskasse".

At være venner...

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Rolf Andreasen
Forfatter/Ophav	Siri Bang
Forfatter/Ophav	Elisabeth Simonsen
Bind/Årgang	33
Nummer	1
Tidspunkt	2013
Sider	8-18

Beskrivelse

Artiklen bygger på et pædagogisk udviklingsarbejde på to specialskoler. Artiklen fokuserer på børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser og/eller autisme, hvis udtalte mentaliseringsvanskeligheder spænder ben for forståelsen af basale og emotionelle relationer. Artiklen har et særligt fokus på udviklingen af fremgangsmåder og materialer, der kan benyttes i undervisningen af disse børn. Artiklen benytter casebeskrivelser fra praksis, i kombination med teori og metodeovervejelser.

Blev socialpædagogikken umoderne da samfundet blev senmoderne?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Anne-Mette Brandt
Serie	Uddannelse
Bind/Årgang	14
Nummer	2
Tidspunkt	2011
Sider	40-54

Beskrivelse

I denne artikel diskuterer forfatteren centrale kompetencekrav i samfundet og påpeger, at de bør være et væsentligt fundament for at tilrettelægge den socialpædagogiske indsats. Artiklens analyse af den socialpædagogisk praksis viser til gengæld, at den socialpædagogiske praksis ikke i et overbevisende omfang afspejler de samfund, udsatte børn og unge skal kunne begå sig i. På den baggrund peger artiklen på en række væsentlige og aktuelle udfordringer for socialpædagogiske indsats.

Children and youth in behavioural and emotional difficulties, skyrocketing diagnosis and inclusion/exclusion processes in school – tendencies in Denmark

Type	Tidsskriftsartikel
Forfatter/Ophav	Søren Langager
Publikationens titel	Emotional and Behavioural Difficulties
Årgang	19
Nummer	3
Tidspunkt	2014
Sider	284-295

Beskrivelse

In parallel with a national school policy on an inclusive school with a marked reduction in the number of pupils who, due to their disruptive behavior, are referred to educational provisions outside of the ordinary school environment, a sharp rise has been seen in the number of children and teenagers who are given a clinical diagnosis, first and foremost that of ADHD (Attention Deficit and Hyperactivity Disorders). Over just a few years, the skyrocketing of diagnoses has turned notions of children and teenagers with emotional and behavioral difficulties upside down. From being young people who should 'just pull themselves together and behave properly' many have become pupils with a neurological dysfunction that requires treatment. The article provides insight into how diagnoses over very few years have come into focus in schools and in special needs education, and how this has made a deep impression and changed understandings of the best possible special and general educational provisions for children and teenagers with behavioral and learning difficulties. The article focuses on trends in Denmark and therefore builds primarily on Danish sources.

Culture and the learning and cognitive development of children with severe disabilities - continuities and discontinuities with children without disabilities

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Mind, Culture, and Activity
Forfatter/Ophav	Louise Bøttcher
Bind/Årgang	19
Nummer	2
Tidspunkt	2012
Sider	89-106

Beskrivelse

The dominant approach to children with disabilities is grounded in a biomedical model that assumes a direct relationship between the biological defect and the disability. From a cultural-historical point of view, this approach fails to notice how a child with a biological defect has to act in social institutions adapted to typical children. The aim of this article is to show how impairments arise from a developmental dynamic that includes both neurobiological and social conditions. Through empirical examples, the participation of children with severe disabilities is analyzed in relation to different practices and how they afford and develop particular cognitive activities, creating developmental possibilities or constraints that feed back on the child's learning. Distinguishing the different perspectives of children and professional adults increases our awareness of how conflicts between the participants' motives affect both participation and developmental conditions in practice. It is concluded that the learning problems of children with severe neurobiological impairments must be understood in terms of their social moderation and mediation.

DAMP/ADHD: Med generelle sprogproblemer og/eller dysleksi. Eller aktivitets-, styring- og opmærksomhedsproblemer hos børn med sprogvanskeligheder og/eller dysleksi

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Carsten Birkemose Geisle
Bind/Årgang	21
Nummer	2
Tidspunkt	2001
Sider	3-18

Beskrivelse

Forfatteren har set på opmærksomheds- og indlæringsvanskeligheder hos børn med diagnosticeret DAMP/ADHD, der samtidig har udtalte tale- og sprogproblemer. Resultaterne i de mange undersøgelser, der er foretaget på området, viser at der endnu ikke er enighed om årsagsforholdet. Forfatteren påviser markante forskelle og ligheder inden for de overnævnte områder og peger på, hvordan skoler og institutioner allerede tidligt i et udviklingsforløb kan blive i stand til at sætte kvalificeret ind over for eventuelle indlæringsproblemer.

Den enestående anden: Relationstænkning i risiko for selvsving

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Psyke & logos
Forfatter/Ophav	Knud Erik Pedersen
Serie	Dømt til autonomi
Bind/Årgang	25
Nummer	2
Tidspunkt	2004
Sider	671-684

Beskrivelse

"Den nære relation" er gennem de seneste år sat i fokus med en serie af nye socialpolitiske tiltag såsom: Kontaktpersons-, støttepersons-, og mentorordninger indenfor social-, sundheds- og undervisningssektorerne. I døgnforanstaltninger for børn og unge har kontakt- eller primærpædagogfunktionen en central placering. Den personlige/professionelle relation er dermed et centralt omdrejningspunkt eller medie i tidens socialpolitiske og -pædagogisk tænkning. I artiklen diskuteres disse pædagogiske tiltag i et mere kritisk perspektiv.

Den lille ondskab

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Ditte Sørensen
Forfatter/Ophav	Søren Kayser
Bind/Årgang	16
Nummer	2
Tidspunkt	2013
Sider	77-87

Beskrivelse

Artiklen sætter fokus på det, forfatterne kalder den lille ondskab. Den lille ondskab handler om, når socialarbejdet mislykkes i særlig grad. Forfatteren reflekterer over beretninger om botilbud, hvor forholdene skønnes at være uværdige. Dette sker blandt andet, når socialarbejderne ikke ser den andens medmenneskelighed, håndterer den anden som ting fremfor respektere den andens ligeværdighed og ikke forstår, at målet med den professionelle indsats er at støtte den anden i at realisere han/hendes livsprojekt.

Den socialpædagogiske vinkel på ungearbejdet

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for Socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Niels Rosendal Jensen
Nummer	11
Tidspunkt	2003
Sider	5-18

Beskrivelse

En umiddelbar svært læselig artikel, der belyser det socialpædagogiske arbejdes spændingsfelt og kompleksitet. Artiklen beskriver, hvordan det socialpædagogiske arbejdes kompleksitet indeholder fire centrale elementer – og positioner. Elementerne beskrives i artiklen som: Klientens/borgerens position, de samfundsmæssige normers position, socialpædagogens position og institutionens position. Disse positioner skaber i en vekselvirkning den sociale virkelighed og rammerne for det socialpædagogiske arbejde. Artiklen berører temaer som: professionel grundforståelse af det sociale arbejde, socialpædagogikkens strukturelle kendetegn, forskellige paradigmer indenfor det socialpædagogiske arbejde.

Det fælles tredje : I socialpædagogisk døgningstitutionspraksis

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Tore Kargo
Forfatter/Ophav	Søren Sandbjerg
Serie	Det fælles tredje
Bind/Årgang	15
Nummer	2
Tidspunkt	2012
Sider	11-21

Beskrivelse

Hvilken betydning kan man tillægge begrebet det fælles Tredje i dag ud fra en praksisbetragtning? Er det et aktivt middel i socialpædagogikken, eller er det noget hengemt og støvet over begrebet? Er det i virkeligheden 'common knowledge', eller giver det mening at udvikle begrebet yderligere? Denne artikel søger, med udgangspunkt i

mange års erfaring fra et skole- og behandlingshjem, at beskrive det fælles tredje ud fra en historisk, teoretisk og ikke mindst praksis-rette vinkel.

"Det fælles tredje" vil, at det tredje er fælles

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Karsten Tuft
Serie	Det fælles tredje
Bind/Årgang	15
Nummer	2
Tidspunkt	2012
Sider	23-36

Beskrivelse

Artiklen gør status over begrebet det fælles tredje og spørger, hvad er der ske med 'den første' og 'den anden'? Hvis perspektiv har definitionsmagten?

Det sociale træf

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Kognition & pædagogik
Forfatter/Ophav	Tine Fristrup
Bind/Årgang	13
Nummer	50
Tidspunkt	2003
Sider	33-44

Beskrivelse

Artiklen er en præsentation af forsvarstalen i forbindelse med Tine Fristrups ph.d. Forsvar. Artiklen reflekterer over forskerens møde med 'Det socialpædagogiske felt', hvilket henviser til et konkret bo- og beskæftigelsestilbud for voksne med diagnosen autisme. Artiklen reflekterer blandt andet over tilbuddets brug af TEACCH.

Det tvetydige empowerment begrebet : Konsekvenser og dilemmaer for socialpædagogisk arbejde med psykisk udviklingshæmmede

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Ole Petter Askheim
Nummer	7
Tidspunkt	2001
Sider	11-25

Beskrivelse

Empowerment er et af de store modebegreber i dagens omsorgspolitik og politik rettet mod funktionshæmmede. Det er blevet et fremtrædende perspektiv indenfor socialt- og socialpædagogisk arbejde. Forfatterene påpeger dog at empowerment-begrebet har et meningsindhold, som kan pege i forskellige retninger. Artiklen går ind på forskellige fortolkninger af empowerment og analyserer, hvilke konsekvenser og dilemmaer empowerment-tænkningen rejser for arbejdet med psykisk udviklingshæmmede.

Diagnosernes himmelflugt, socialpolitik og socialpædagogik

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for Socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Søren Langager
Bind/Årgang	15
Nummer	1
Tidspunkt	2012
Sider	19-29

Beskrivelse

Artiklen sætter fokus på det forhold at antallet af børn og voksne med diagnoser er steget eksplosivt op igennem 0'erne. Artiklen påpeger, at "diagnosernes himmelflugt" vender op og ned på vante forestillinger adfærdsvanskelige børn og voksne. Artiklen giver bud på, hvorfor diagnoser – og i bredere betydning hjernen og neurovidenskaben – på meget få år er kommet i fokus i samfundet og i pædagogikken. Samtidig illustrerer artiklen, hvordan dette fokus sætter sig igennem, som ændrede sociologiske, psykologiske og kulturelle forståelser af anderledes adfærd.

Diagnostik i det sociale arbejde

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Maja Heiner
Serie	Diagnoser og diagnosticering
Bind/Årgang	15
Nummer	1
Tidspunkt	2012
Sider	3-18

Beskrivelse

En umiddelbart svært læselig tekst, der sætter fokus på diagnostik i det sociale arbejde. Artiklen belyser emnet ud fra diskussioner om grundlæggende professions- og handlingsteoretiske positioner og erkendelsesteoretiske spørgsmål. Artiklen foreslår udviklingen af en teori om den diagnostiske caseforståelse, der kan understøtte udviklingen af det sociale arbejde som disciplin.

Disability studies and their importance for special education professionals

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Nordisk pedagogik
Forfatter/Ophav	Dóra S. Bjarnason
Bind/Årgang	25
Nummer	4
Tidspunkt	2005
Sider	339-356

Beskrivelse

The article focuses on the role of the special educator in the changing landscape of schools. It is argued that disability studies can help special educators change their roles from "traditional special educators" to facilitators of inclusive education. It is a matter of reconstructing special educators role and school organization.

Dokumentation i socialpædagogisk arbejde : Forudsætninger og principper for dokumentation af komplekse processer

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Tina Andersen
Bind/Årgang	16
Nummer	2
Tidspunkt	2013
Sider	50-62

Beskrivelse

Der stilles stadig stigende krav til dokumentation af de socialpædagogiske indsatser. Artiklens ærinde er at præsentere og give et bud på organisering af det, der kan kaldes "procesbaseret dokumentation". En dokumentationsform, der bygger på klare mål for opgaveløsningen og en systematisk evalueringsproces. Artiklen påpeger, at det er afgørende at dokumentation og dokumentationsprocesser af socialpædagogisk arbejde må tage afsæt i den kompleksitet, der kendetegner det socialpædagogiske felt. Dokumentation danner eksempelvis afsæt for beslutninger omkring anbringelser af børn. Samtidig er dokumentation en væsentlig faktor i udviklingen af det pædagogiske arbejde,

hvorfor dokumentationen af det pædagogiske arbejde bør reflekteres og udvikles kontinuerligt.

Drama og teaterproduktion med psykisk syge unge : om socialpsykologisk udvikling gennem æstetisk fordobling

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Lise Lotte Helm
Bind/Årgang	31
Nummer	3
Tidspunkt	2011
Sider	15-28

Beskrivelse

Æstetisk fordobling er et udtryk for det, at man på en gang spiller en rolle og er sig selv. På ungdomshjemmet Holmstrupgård arbejdes der i dramaundervisningen bevidst med potentialerne i æstetisk fordobling og distance i fiktionen. Artiklen er en refleksion over disse metoder og deres betydning for de unges udvikling, selvforståelse og liv.

Et sted at være med

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for Socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Maria Appel Nissen
Forfatter/Ophav	Gritt Bykilde
Nummer	18
Tidspunkt	2006
Sider	33-47

Beskrivelse

Artiklen giver nogle perspektiver på og diskuterer, hvordan man kan forstå unge og deres grunde til og former for deltagelse i sociale fællesskaber. Den forsøger at vise, at det er muligt at arbejde med de unges autonomi og selvbestemmelse samtidig med, at man øger de unges forudsætninger for tilpasning og deltagelse i sociale fællesskaber. Artiklen giver et konkret eksempel på dette, som er hentet fra en evaluering af et alternativt fritidstilbud - et værested - for unge, der på forskellige måder ikke kan tilpasse sig eller passer ind i de 'normale' tilbud for flertallet af unge.

Et ualmindeligt almindeligt ungdomsliv : multikommunikationsklassen på Vordingborg

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Nelle Just Mikkelsen
Forfatter/Ophav	Henrik Hald Krog
Bind/Årgang	28
Nummer	4
Tidspunkt	2008
Sider	15-27

Beskrivelse

Artiklen omhandler en multikommunikationsklasse, for unge med fysiske og psykiske handicap. Artiklen præsenterer multikommunikationsklassens "historiske opståen" og placering i ungdomsskoleregi. Endvidere præsenteres temaer, værdier og metoder for klassen. Således er artiklen en praktisk introduktion til arbejdet med multikommunikationsklasser for unge med fysisk og psykisk handicap.

Etisk oplysthed og dømmekraft : en central kompetence i socialarbejdernes faglighed

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Søren Kayser
Forfatter/Ophav	Ditte Sørensen
Bind/Årgang	15
Nummer	2
Tidspunkt	2012
Sider	47-58

Beskrivelse

Den sociale indsats for mennesker med funktionsnedsættelser har til formål at sikre, at det enkelte mennesker får mulighed for at realisere sit livsprojekt, og dermed oplever at leve et værdigt liv. Det fordrer, at socialarbejderne har etiske kompetencer og kan begrunde deres handlinger etisk.

Familieklassen : Mellem kontekstualisering og individualisering

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift
Forfatter/Ophav	Anne Morin
Bind/Årgang	49
Nummer	6
Tidspunkt	2012
Sider	413-422

Beskrivelse

Udgangspunktet for denne artikel er diskussionen af dilemmaer i forbindelse med den støtte, der gives til børn i uddannelsesmæssige og/eller sociale vanskeligheder i skolen. En støtte, der på en og samme tid er optaget af at forankre problemer kontekstuel, og at forbinde det som beskrives som individuelle behov og vanskeligheder, til sociale dynamikker og betingelser i praksis. Artiklen tager fat på en række af de konsekvenser, dette dilemma kan få.

Findes der en bestemt form for pædagogik, der virker over for hyperaktivitet, DAMP, asperger og autisme?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Carsten Birkemose Geisle
Bind/Årgang	22
Nummer	2
Tidspunkt	2002
Sider	51-66

Beskrivelse

Forfatteren beskæftiger sig i denne artikel med analyse af problematiske udadrettet adfærd hos børn med forstyrrelser i de styrende og kontrollerende hjerneprocesser. Kan man aflede en bestemt pædagogik ud fra en diagnose? Er der i det hele taget sikre principper?

Forumteater - metode til kommunikativt selvforsvar?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Gro Ramsdal
Forfatter/Ophav	Rikke Gürgens
Bind/Årgang	25
Nummer	2
Tidspunkt	2005
Sider	2-14

Beskrivelse

Artiklen beskriver, en ny-udvikling af metoden Forumteater, med fokus på psykologisk samtale analyse. Artiklen beskriver, hvordan metoden blev udviklet med det formål at forbedre den praktiske kommunikative kompetence hos pædagoger, der skal arbejde med marginaliserede (afmægtige grupper). Gennem metoden iscenesættes og analyseres kommunikation. I artiklen gennemgås de enkelte metodiske trin. Artiklen er således en konkret beskrivelse og indføring i en kommunikations metode, samtidig reflekterer den over forskellige former for kommunikation og roller i kommunikationssituationer i det professionelle pædagogiske arbejde.

Fremtidens boform

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Keld Trækjær
Bind/Årgang	13
Nummer	25
Tidspunkt	2010
Sider	10-21

Beskrivelse

Artiklen bygger på et kombineret forsknings- og udviklingsprojekt. Forskningsmæssigt fokuseres, der på et dobbelt formål. Dels at undersøge hvilke områder, der kan arbejdes med for at udvikle den socialpædagogiske praksis, og dels at undersøge hvilke forhold, der kan stille sig i vejen for en given udvikling. Projektets metodiske omdrejningspunkt er socialpædagogens kommunikation i og om deres egen praksis. Artiklen illustrerer også, hvordan man kan arbejde med diskursanalyse.

Friluftsliv og specialpædagogik

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Tine Soulié
Serie	Friluftsliv
Bind/Årgang	28
Nummer	6
Tidspunkt	2008
Sider	3-14

Beskrivelse

Mange lærere, terapeuter og pædagoger finder naturens rum velegnet som arena for specialpædagogisk virksomhed og – undervisning. Men hvorfor bruge tid og ressourcer på at flytte sig ud i skoven, når det er meget lettere at blive på institutionen? Artiklen bringer erfaringer fra praksis og drøfter teoretiske perspektiver på sammenhængen mellem friluftsliv og læring.

God praksis

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Herdis Ulriksen
Forfatter/Ophav	Helle Bagge Andersen
Forfatter/Ophav	Anna Marie Bjørnskov
Forfatter/Ophav	Britta Holmgaard Christensen
Bind/Årgang	30
Nummer	4
Tidspunkt	2010
Sider	67-79

Beskrivelse

Med afsæt i Lotte Hedegaard Sørensen's artikel: Socialpædagogikkens pædagogik og didaktik ønsker forfatterne at rette opmærksomheden mod en specialpædagogisk praksis, der tager afsæt i barnets forudsætninger med henblik på at skabe udvikling og læring frem for at rette fokus mod det kompensatoriske.

Handicap som risikofaktor? : et udviklingspsykopatologisk perspektiv på børn med handicap

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Psyke og Logos
Forfatter/Ophav	Louise Bøttcher
Forfatter/Ophav	Jesper Herup Dammeyer
Bind/Årgang	31
Nummer	2
Tidspunkt	2010
Sider	668-687

Beskrivelse

Børn med handicap er generelt i større risiko for at udvikle psykopatologi. Men risikoen for fejludvikling er ikke enkelt forbundet med graden af handicappet. Fx oplever børn med hørehandicap næsten fire gange så hyppig psykosociale vanskeligheder sammenlignet med hørende børn. I artiklen præsenteres en almen model til forståelse af mennesker med handicap. Ved hjælp af empiriske studier eksemplificeres forskellige typiske udviklingsmæssige problemer, der opstår blandt børn med forskellige typer af handicap. At studere børn med handicap og deres psykiske udvikling kan være et vigtigt forskningsmæssigt vindue til at forstå udviklingspsykopatologi generelt.

Hjemlighed som velfærdsparadoks : om iscenesat autenticitet i døgninstitutioner for anbragte børn

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Antropologi
Forfatter/Ophav	Susanne Højlund
Serie	Hus og hjem
Tidspunkt	2009
Nummer	59/60
Sider	49-66

Beskrivelse

Artiklen er særligt optaget af forståelsen af hjemlighed og autenticitet i forbindelse med døgninstitutioner. Artiklen skriver sig ind i nyere velfærdsantropologi og der søges således viden om, hvordan ideer og værdier skabes, forhandles og vedligeholdes i den institutionelle praksis. Artiklen forholder sig både til et professionsperspektiv og til et børneperspektiv. Den første del beskæftiger sig med, hvordan ideer om hjemlighed fortolkes af pædagoger og børn i nutidige danske døgninstitutioner. Dernæst vises det gennem et historisk tilbageblik, hvordan hjemligheds idealet er næret af vidt forskellige diskurser og til slut tilknyttes forestillinger om hjemlighed til det ideal om autenticitet, der siges at være en følge af den moderne samfundsudvikling.

Hjerneskader og indlæringsproblemer : en udfordring i praksis

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift
Forfatter/Ophav	Louise Bøttcher
Bind/Årgang	47
Nummer	1
Tidspunkt	2010
Sider	24-34

Beskrivelse

Børn med cerebral parese (CP) har en hjerneskada, som forårsager det motoriske handicap og ofte også indlæringsproblemer. Denne artikel tager udgangspunkt i en forståelse af handicap, hvor det er samspillet mellem barnets egne forudsætninger og omgivelsernes krav og forventninger, som skaber handicappet. Derved bliver det muligt at skabe nye muligheder for børn med CP ved hjælp af den rette organisering af undervisning i skolen.

Honneth-ankerkendelse og tingsliggørelse : medaljen har både en forside og en bagside

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Britta Nørgaard
Bind/Årgang	16
Nummer	2
Tidspunkt	2013
Sider	88-102

Beskrivelse

Artiklen er en introduktion til Honneths analyser af begrebet anderkendelse. Dette arbejde ser forfatteren som en væsentlig brik i en mere nuanceret og bevidst anvendelse af anerkendelse. Artiklen bidrager således til diskussionen af anerkendelse på det pædagogiske felt og i andre kontekster

Inclusive and exclusive aspects of diagnosed children's self-concepts in special needs institutions

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	International Journal of Inclusive Education
Forfatter/Ophav	Henrik Skovlund
Årgang	18
Nummer	4
Tidspunkt	2013
Sider	392-410

Beskrivelse

Eight children between 7 and 11 years of age were interviewed about their understanding of their own diagnoses. The diagnoses in question were attention deficit hyperactivity disorder, autism and nonverbal learning disorder. They were from different special schools that are segregated from state schools. In addition to the interviews, a role play setting with dolls representing a school teacher, parents, peers, a school psychologist and a doctor was used as a basis for speaking about the children's understanding of the special school in relation to their diagnoses. The study revealed that the children use a simplified medical model for understanding their diagnoses and behavior. Furthermore, they partly perceive the special school as a medical institution, as well as an educational institution. Finally, the study showed that the children consider themselves different from normal children and incapable of participating in shared learning communities such as state schools. This is of

particular interest in relation to these children's future transition from special schools to public learning institutions, especially with regard to their inclusion in the latter.

Ingen lyd er forkert

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Pædagogisk psykologisk tidsskrift
Forfatter/Ophav	Birgit Kirkebæk
Bind/Årgang	45
Nummer	2
Tidspunkt	2008
Sider	137-48

Beskrivelse

Artiklen beskriver og argumenterer for, hvordan et æstetisk perspektiv baseret på påvisning af sammenhængen mellem musik og kommunikation kan hjælpe mange børn med alvorlige funktionsnedsættelser. Børn, der i dag bliver behandlet ud fra behavioristisk inspirerede metoder, der er rettet mod kognition. Artiklen argumenterer således for, at en æstetisk tilgang inkluderer emotionelle aspekter og kombinerer emotion og kognition. Artiklen benytter konkrete situations- og målgruppe beskrivelser i forbindelse med metode og teoriforklaringer.

Inkluderende specialpædagogik : som konstruktiv selvmodsigelse

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Susan Telter
Bind/Årgang	31
Nummer	3
Tidspunkt	2011
Sider	3-14

Beskrivelse

Dette er en udskrift af forfatterens tiltrædelsestale, ved tiltrædelse i et professorat på DPU. Talen giver et overblik over forfatterens refleksioner over det hun giver overskriften 'inkluderende specialpædagogik'.

Inklusion og eksklusion : en kulturel og faglig kritik med udviklende perspektiver

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Pædagogisk psykologisk tidsskrift
Forfatter/Ophav	Jørn Nielsen
Serie	Inklusions- og eksklusionsprocesser i sociale sammenhænge
Bind/Årgang	48
Nummer	3
Tidspunkt	2011
Sider	277-288

Beskrivelse

Inklusion har været på dagsordenen i mange år. Der er satset stort, men med begrænset succes. Artiklen diskuterer nogle af de overordnede kulturelle og faglige diskurser, der er med til at forklare denne situation. Der lægges særlig vægt på tendensen til at individualisere og patologisere hverdagslivet, på den dominerende faglige diskurs og på skolers og daginstitutioners koder. Ud fra denne kritik gives et inkluderende perspektiv, der bygger på etablering af fællesskaber, der rækker ud over skolen.

Inklusion og metodeudvikling

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Tom Ritchie
Forfatter/Ophav	Cristina Munck
Bind/Årgang	15
Nummer	2
Tidspunkt	2012
Sider	59-82

Beskrivelse

På baggrund af erfaringer fra en lang række projektet og udviklingsarbejder med kommuner, skoler og institutioner er det forfatternes udgangspunkt, at eksisterende metoder ikke er tilstrækkeligt udviklet eller tilpasset til almenområdet. For at kunne realisere ambitioner med inklusion er det derfor nødvendigt at tænke nyt, og her kan det være en fordel, at udvide synsfeltet og rette opmærksomheden mod andre dele af pædagogikken eller andre fagområder og discipliner.

Kan en diagnose føre til mobning - eller er mobning en diagnose?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Ditte Rasmussen
Bind/Årgang	31
Nummer	6
Tidspunkt	2011
Sider	47-56

Beskrivelse

Forfatterne ønsker med titlen på artiklen at rejse en diskussion om, hvorvidt og hvordan en diagnose kan føre mobning med sig – eller om mobning omvendt kan forstås som en diagnose – et symptom på, at der er noget galt med klassestrukturen. Artiklen handler om mobning, men rammer samtidig ind i debatten om inklusion.

Klog dokumentation : Udvikling af en dokumentationskultur i døgn- og behandlingsinstitutioner

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for Socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Jens Jørgen Hansen
Bind/Årgang	22
Tidspunkt	2008
Sider	17-28

Beskrivelse

Forfatterne er optaget af, hvordan institutioner kan arbejde med dokumentation, således at de på den lange bane kan leve op til omverdenens krav om et klart billede af institutionernes ydelser og resultater, samtidig med at dokumentationsarbejdet hænger meningsfyldt og funktionelt sammen med hverdagens korte bane.

"Kommer du og spiser morgenmad med mig i morgen?"

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for Socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Kirsten Elisa Petersen
Bind/Årgang	15
Nummer	1
Tidspunkt	2012
Sider	52-65

Beskrivelse

Artiklen sætter fokus på det socialpædagogiske arbejde med helt små børn anbragt på døgninstitution. I artiklen præsenteres en række fund og resultater fra et afsluttet forskningsprojekt om det socialpædagogiske arbejde med helt små børn på døgninstitutioner, herunder de professionelles kompetencer til at arbejde med disse børn under deres anbringelsesforløb. Artiklen forslår at de professionelles handlinger og forståelser af børnene er tæt forbundet til de muligheder, det enkelte barn har for udvikling i anbringelsesforløbet.

Kunst og æstetik som socialpædagogisk strategi

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Psyke og Logos
Forfatter/Ophav	Bjarne Sode Funch
Forfatter/Ophav	Mina El Moutamid
Bind/Årgang	33
Nummer	2
Tidspunkt	2012
Sider	437-451

Beskrivelse

Kunst og unge med psykiske og sociale problemer synes at være to uforenelige størrelser. Alligevel peger empiriske undersøgelser samt filosofiske og psykologiske antagelser på, at kunst og æstetik er en vigtig forudsætning for en sund personlig udvikling. I denne artikel redegøres for nogle af disse synspunkter, som optakt til et pilotprojekt, hvor kunst og æstetik er brugt som socialpædagogisk strategi over for en gruppe psykisk sårbare og social udsatte unge i Kofoeds skoles Ungdomsboliger.

Liv med pædagoger : Om at sætte mål i socialpædagogisk praksis

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Social kritik
Forfatter/Ophav	Ida Schwartz
Serie	Børn - daginstitutioner – forandring
Bind/Årgang	21
Nummer	120
Tidspunkt	2009
Sider	80-97

Beskrivelse

Artiklen behandler det dilemmafyldte arbejde med mål i det socialpædagogiske arbejde. Det socialpædagogiske arbejde underlægges stadig stigende krav om dokumentation af kvaliteten af indsatsen. Artiklen inddrager konkrete eksempler fra forskellige praksisser (bosted, aktivitetscenter) og interessenter (målgrupper og pårørende).

Læringsprocesser i et tilknytningsperspektiv

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Mette Bøgelund Frederiksen
Bind/Årgang	34
Nummer	1
Tidspunkt	2014
Sider	11-21

Beskrivelse

Denne artikel fokuserer på spændingsfeltet mellem adfærden hos udsatte unge, som er svære at motivere for udvikling og læring og den indfaldsvinkel professionelle aktører, vælger i tilgangen til dem. Formålet med artiklen er at bidrage til øget opmærksomhed på den mulige betydning af tilknytningsforstyrrelser, set i forhold til de udsatte unges adfærd og deres motivation for udvikling og læring.

Løbsk ungdom - løbsk behandling

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Social Kritik
Forfatter/Ophav	Linda Kjær Minke
Forfatter/Ophav	Mette Arnsfelt Andersen
Forfatter/Ophav	Rie Mørck
Forfatter/Ophav	Stine Christensen
Bind/Årgang	16
Nummer	92
Tidspunkt	2004
Sider	68-89

Beskrivelse

Artiklen omhandler en undersøgelse af implementeringen af ungdomssanktionen, med særligt fokus på den indledende periode i sikret regi. Artiklen stiller spørgsmål ved, hvordan det kontrollerede og strukturerede forløb sikres. Hvilken betydning det faseopdelte forløb har, og hvad det betyder for de unge. Artiklen bygger på observationsstudier på otte sikrede afdelinger og tre åbne institutioner. Derudover bygger artiklen på kvalitative interviews med en bred vifte af fagpersoner, der er involveret i ungdomssanktionen på forskellige måder. Artiklen diskuterer, at ungdomssanktionen

fungerer noget tilfældigt både i forhold til dom, behandling og det socialpædagogiske forløb.

Marginaliserede unges dobbelte deltagelse

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Kognition & pædagogik
Forfatter/Ophav	Laila Colding Lagermann
Bind/Årgang	19
Nummer	73
Tidspunkt	2009
Sider	84-94

Beskrivelse

Artiklen har fokus på, hvordan marginaliserede unge ved deltagelsen i eksempelvis skole- og dagtilbud synes at virke yderligere marginaliserende for de unge i forhold til deres deltagelse i andre sammenhænge. Og omvendt, hvordan de unges deltagelse i fællesskaber udenfor skolen/dagtilbuddet, fx fællesskab med vennerne, kan få betydning for deres deltagelse i skole/dagtilbud. Samtidig viser artiklen, hvorledes medarbejdere kan have betydning for de unges selvforståelser og udvikling heraf. Således opsummerer artiklen, hvordan marginaliserede unges "dobbelte deltagelse" – deres deltagelse i forskellige fællesskaber og institutioner, er et vigtigt aspekt ved deres marginalisering.

Matematikvanskeligheder og specialpædagogiske tiltag hos en pige med en socio-emotionel problemstilling

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Rasmus Hasselbalch
Bind/Årgang	28
Nummer	2
Tidspunkt	2008
Sider	18-28

Beskrivelse

En meget fagspecifik artikel, der beskriver læse-pædagogens arbejde med en specifik elev med matematik vanskeligheder. Artiklen beskriver forskellige faser som: overvejelser omkring de kognitive byggesten og udredningsfaser. Samtidig forholder artiklen sig til forskellige tilgange til unge med emotionelle problemstillinger og faglige vanskeligheder. Eksempelvis gennemgår artiklen forskellige perspektiver på, hvorfor eleven fra casen har matematik vanskeligheder, og finder at svaret skal findes i et komplekst sammenspil af forskellige faktorer. Artiklen beskriver endvidere forskellige specialpædagogiske tiltag og muligheder i arbejdet med elever med emotionelle problemstillinger og faglige vanskeligheder.

Metodiske overvejelser over feltarbejde i bo- og dagtilbud for voksne udviklingshæmmede og fysisk handicappede

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for Socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Annemarie Højmark
Nummer	22
Tidspunkt	2008
Sider	5-16

Beskrivelse

Artiklen reflekterer over feltarbejdsprocessen. Gennem eksempler fra feltarbejde fremlægger forfatteren nogle af pointerne ved de arbejdsgange, der har været medvirkende til produktionen af viden i projektet. Herudover reflekterer artiklen væsentlige fund omkring kategorien et kontaktsomt liv i bo og dagtilbud.

Miljøterapeutisk arbeid med barn og unge: hva konstituerer en god praksis sett med yrkesutøvernes øyne?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Hege Jordet
Nummer	12
Tidspunkt	2003
Sider	11-26

Beskrivelse

Miljøterapeutisk arbejde er en kompleks socialpædagogisk virksomhed. Spørgsmålet om hvad der konstituerer godt miljøterapeutisk arbejde er et spørgsmål som såvel professionerne og faglitteraturen har vanskeligt ved at begrebsætte. Både teoretisk, videnskabsteoretisk og praktisk ses mange forskellige bud på det miljøterapeutiske arbejde, der på sin vis peger i mange forskellige retninger. Artiklen giver sit bud på miljøterapeutisk arbejde både teoretisk og i praksis. Artiklen diskuterer det miljøterapeutiske arbejde gennem analyser foretaget i forbindelse med et studie af erfarne professionelle i børne- og ungdomspsykiatrien.

Mobning : klassiske og nyere teorier

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Jørgen Christiansen
Bind/Årgang	31
Nummer	1
Tidspunkt	2011
Sider	11-22

Beskrivelse

I de fleste specialpædagogiske sammenhænge kommer man som professionel med jævne mellemrum til at forholde sig til begrebet mobning. Især indenfor AKT- PPR og specialområdet, men også indenfor en række andre områder stifter børn og voksne bekendtskab med fænomenet. I artiklen redegør forfatteren for udbredte forståelser af mobning, ligesom der reflekteres over mulige årsager til fænomenet. Artiklen er udgivet andre steder.

Modernitet, fællesskab og solidaritet

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Kvan
Forfatter/Ophav	Henrik Kaare Nielsen
Bind/Årgang	22
Nummer	63
Tidspunkt	2002
Sider	29-39

Beskrivelse

Om demokratiske og solidaritetsudviklende læreprocesser, og hvordan man undgår at individuelle præferencer udmønter sig i selvtilstrækkelighed og lukkede alliancer

Mod og fornuft i specialpædagogikken

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	John Maul
Bind/Årgang	25
Nummer	3
Tidspunkt	2005
Sider	2-12

Beskrivelse

Med udgangspunkt i elever med skriftsproglige svagheder og deres skæbne i skole og samfund, tages der i denne tekst kritisk stilling til den aktuelle uddannelsesdebat. Der reflekteres over, hvordan man som lærer eller pædagog skal leve sit specialpædagogiske arbejdsliv for at kunne agere advokat og tolk for de ordblinde og deres lavmælte sprogbrug.

Modificeret kognitiv adferdsterapi mot angst hos barn med autisme og Aspergersyndrom

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Nils Kaland
Bind/Årgang	32
Nummer	3
Tidspunkt	2012
Sider	13-26

Beskrivelse

Nyere undersøgelse viser at personer med en tilstand indenfor autismspektret (AST) er overrepræsenteret, når det gælder problemer som blandt andet angst. Angsten er ofte mere udtalte i overgangen mellem barndom og ungdom. De social samspilsproblemer, som bidrager til angst, synes at forstærke de social samspilsproblemer sådan at børnene og de unge kommer ind i en ond cirkel. Kognitiv adfærdsterapi (KAT) modificeret og tilpasset målgruppen AST, har vist sig at have en god effekt på angstproblemerne

Når gode ideer udfordres : om aktivering i Sidegaden og om balanceakten mellem faglig og socialpædagogisk kvalificering

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Social kritik
Forfatter/Ophav	Catharina Juul Kristensen
Bind/Årgang	16
Nummer	93
Tidspunkt	2004
Sider	44-59

Beskrivelse

Omdrejningspunktet for artiklen er en analyse af aktiveringsindsatsen i Miljø- og beskæftigelsesprojektet Sidegaden (Sidegadeprojektet) på Vesterbro i København. Analysen omhandler de udfordringer Sidegadeprojektet i dag står overfor, heriblandt varierende økonomiske og menneskelige ressourcer og balanceakten mellem faglig og socialpædagogisk kvalificering af deltagerne.

Om at udvikle handicaperkendelse hos børn og unge med Asperger syndrom

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Lisbeth Hovmand-Olsen
Forfatter/Ophav	Susanne Hvidtfeldt
Bind/Årgang	23
Nummer	3
Tidspunkt	2003
Sider	67-85

Beskrivelse

Med erfaringer fra specialskolen Langagerskolen i Århus reflekterer forfatterne over det professionelle arbejde og samarbejde omkring børn og unges egne forståelse af handicaperkendelser. Der sættes særligt fokus på børn og unge med asperger syndrom.

Omsorg for socialt udsatte børn : En analyse af pædagogers kompetencer og pædagogiske arbejde med socialt udsatte børn i daginstitution

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Nordiske Udkast
Forfatter/Ophav	Kirsten Elisa Petersen
Bind/Årgang	37
Nummer	1/2
Tidspunkt	2009
Sider	66-80

Beskrivelse

Denne artikkel er en sammenfattende presentasjon av et ph.d.-prosjekt, der fokuserer på profesjonelle pædagogers arbeid med sosial utsatte barn. Prosjektet plasserer seg teoretisk og empirisk innenfor den danske profesjonsforskning, og er samtidig fundert i kritisk psykologisk teoriramme, med særlig fokus på å utvikle viden fra et subjekt perspektiv. Metodisk legges et praksisperspektiv med inndragelse av profesjonelle pædagoger i fire utvalgte daginstitutioner

Paradigmer i det spesialpedagogiske fagfeltet

Type	Tidsskriftsartikkel
Publikationens tittel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Gidske Holck
Bind/Årgang	29
Nummer	2
Tidspunkt	2009
Sider	17-29

Beskrivelse

Denne artikkelen løfter to ulike forståelsesrammer – paradigmer – i det spesialpedagogiske fagfeltet. De to paradigmene er henholdsvis det medisinske og det som her er navnsatt som det tilretteleggende paradigme. Målet er å synliggjøre grensene for det medisinske paradigmet og de mulighetene, som ligger i det tilretteleggende paradigmet. Ved å skille mellom et medisinsk og et tilretteleggende paradigme, peker artikkelen på en mulig klarere oppgavefordeling mellom kommuner og ekstern spisskompetanse, når det gjelder tilbud til elever, som trenger ekstraordinære tiltak.

Perkerrap, ghattostøj og socialt arbejde

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Social kritik
Forfatter/Ophav	Kirsten Hviid
Forfatter/Ophav	Sune Qvotrup Jensen
Bind/Årgang	15
Nummer	89
Tidspunkt	2003
Sider	22-41

Beskrivelse

Artiklen reflekterer over gadekulturens og rapmusikkens potentialer i socialt arbejde med 'vilde unge'. Artiklen sætter rap ind i en subkulturteoretiske sammenhæng som eksemplificeres ved den århusianske gruppe PIMP-A-LOT. Herefter følger et eksempel på rapmusik brugt i socialt arbejde i ungdomsprojektet 'Sjakket' i Københavns Nordvest kvarter. Artiklen bygger på data indsamlet som interview.

Perspektiver på socialt arbejde og socialpædagogik : i spændingsfeltet mellem kritisk institutionsteori og kravet om evidensbaseret. Tilløb til en rekonstruktion af socialt arbejdes mulighed

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Søren Peter Olesen
Nummer	14
Tidspunkt	2004
Sider	17-27

Beskrivelse

Artiklen kredser om følgende spørgsmål: Er socialt arbejde en del af et bestemt socialpolitisk og etisk projekt, eller repræsenterer det mere specifikt en faglig viden om systematiske arbejdsmodeller og metoder? Er diskussionen om mulige identiteter frem for søgen efter identiteten udtryk for en differentiering og specialisering, som er så dybtgående, at de fælles elementer svinder ind til ingenting? Er termen socialt arbejde blevet flydende betegner og er det i givet fald et problem?

Praksisforskning : på tværs af almen- og specialpædagogik

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Educare
Forfatter/Ophav	Anne Morin
Nummer	4
Tidspunkt	2009
Sider	105-121

Beskrivelse

Denne artikel diskuterer praksisrelateret forskning i særligt dansk- tysk variant kaldet praksisforskning. Artiklen har et empirisk udgangspunkt i familieklassen, hvor det særlige split mellem almen- og specialområdet viser sig tydeligt.

Problematismen af barnet i specialpædagogikken

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Bjørn Hamre
Bind/Årgang	29
Nummer	5
Tidspunkt	2009
Sider	61-73

Beskrivelse

Denne artikel handler om de implicite vurderingskriterier, der finder sted, når et barn henvises til specialundervisning. Udgangspunktet er 25 skolepsykologiske journaler, der blev anvendt i 2006 ved henvisning af børn til Observationskolonien Terrasserne. Indfaldsvinklen til artiklen er en kritisk tilgang til, hvordan normalitetsopfattelser manifesterer sig i skolepsykologiske journaler, der legitimerer specialpædagogisk praksis.

PS-metoden

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Christina Hostrup
Forfatter/Ophav	Marianne Katborg
Bind/Årgang	24
Nummer	4
Tidspunkt	2004
Sider	10-20

Beskrivelse

Artiklen beskriver PS-metoden. En metode til at arbejde værdsættende og anerkendende i det pædagogiske arbejde. PS betyder positiv spejling og metoden fungerer efter et verbalt og visuelt grundlag. Metoden beskrives som enkel, konkret og direkte anvendelig i den specialpædagogiske praksis. Artiklen beskriver metoden gennem konkrete eksempler fra praksis. Artiklen bidrager til det special- og socialpædagogiske arbejdes "værktøjskasse".

Pædagogisk psykologisk arbejde med kriminelle unge : fokus på intervention i byen

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Pædagogisk psykologisk tidsskrift
Forfatter/Ophav	Cathrine Møller Petersen
Bind/Årgang	48
Nummer	5
Tidspunkt	2011
Sider	409-422

Beskrivelse

Med baggrund i teoretiske overvejelser fremstilles og analyseres konkrete bud på pædagogisk psykologiske interventionsformer, som kan bidrage til en god plan for indsatsen mod kriminelle unge samt en evaluering af denne.

Resultater fra effektundersøgelse af indsatsen over for børn og unge med lettere vanskeligheder i den danske folkeskole

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift
Forfatter/Ophav	Helen Laustsen
Bind/Årgang	46
Nummer	4
Tidspunkt	2009
Sider	228-245

Beskrivelse

Artiklen præsenterer en undersøgelse af indsatsen overfor børn og unge med lettere vanskeligheder i skolen mellemtrin. Dette projekt er et delprojekt under det Strategiske Program for Velfærdsforskning og tildelingen i 2004. Artiklen præsenterer undersøgelsens metoder og væsentligste fund. Samtidig forholder artiklen sig til inklusionsdebatten.

Rodnettet - en netbaseret kommunikations og læringsplatform

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Hans Månson
Bind/Årgang	31
Nummer	6
Tidspunkt	2011
Sider	13-26

Beskrivelse

Denne artikel beskriver rodnettet, som er en net baseret kommunikations- og læringsplatform til børn, forældre og medarbejdere i dagtilbud og skoler for børn med særlige behov. Rodnettet er udviklet i et tæt samarbejde mellem fagfolk inden for specialpædagogisk praksis og teori og fagfolk indenfor elektronisk arkitektur og mediering.

Rummelighedsbegrebet i den psykologiske undersøgelse og den pædagogiske vurdering

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Steen Hilling
Bind/Årgang	24
Nummer	2
Tidspunkt	2004
Sider	12-28

Beskrivelse

Forfatteren sætter i artiklen fokus på, at man i sammenhæng med rummelighedsbegrebet vil forvente, at der sker en ændring af testformer og procedure. Ændringer, der skaber den lærende pædagogiske og psykologiske undersøgelse, således, at der tages udgangspunkt i hvilken hjælp eleven skal have for at klare givne opgaver – dvs. fra elevens potentiale til at blive kompetent. Der reflekteres herunder over anvendelse af video til mestring og selvindsigt. Herudover reflekteres over, hvordan specialpædagogik udvikles der, hvor pædagogikken udøves. Artiklen sætter fokus på rummelighedsbegrebet som et dynamisk begreb.

Samarbejde og strid om børn i vanskeligheder : organisering af specialindsatser i skolen

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Nordiske udkast
Forfatter/Ophav	Maja Røn Larsen
Bind/Årgang	41
Nummer	2
Tidspunkt	2013
Sider	96-108

Beskrivelse

Denne artikel sætter fokus på samarbejde og konflikter om, hvordan vanskeligheder i børns skoleliv kan forstås og håndteres. Gennem en analytisk bevægelse på tværs af børneliv, professionelt og tværprofessionelt arbejde samt forvaltning belyses de komplekse samspil og forhandlinger om, hvilke vidensformer og hvilke aspekter af børnelivet, der inddrages i forhold til udviklingen af de indsatser som børn og familier tilbydes. Artiklen er baseret på forfatterens ph.d. Afhandling.

Samarbejdets kunst : flerfagligt samarbejde om komplicerede undervisningssituationer

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Dansk Pædagogisk Tidsskrift
Forfatter/Ophav	Lotte Hedegaard-Sørensen
Bind/Årgang	61
Nummer	4
Tidspunkt	2013
Sider	78-88

Beskrivelse

Artiklen formidler indsigter fra en empirisk undersøgelse om samarbejde mellem lærere og pædagogmedhjælpere på en specialskole for børn med multiple funktionsnedsættelser og generelle indlæringsvanskeligheder. I undersøgelsen er der spurgt til, hvordan lærere og pædagogmedhjælpere samarbejder om og fordeler roller i en specifik specialpædagogisk praksis. Der er produceret empirisk indsigt i flerfagligt samarbejde i et arbejdsfelt, som har lange traditioner for samarbejde mellem forskellige faggrupper. Indsigter herfra kan trækkes ind i diskussionen om pædagogens rolle i folkeskolen i relation til implementering af inklusion.

Små udsatte børns læring og udvikling i vuggestuen

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for Socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Kirsten Elisa Petersen
Bind/Årgang	16
Nummer	2
Tidspunkt	2013
Sider	103-118

Beskrivelse

Artiklen sætter fokus på de helt små udsatte børn i vuggestuen og professionelle pædagogers arbejde med den gruppe børn i hverdagen. Artiklen bygger på to afsluttede forskningsprojekter, der på forskellig vis har udforsket vuggestuen. Artiklen har fokus på pædagogens arbejde med små udsatte børns læring og udvikling. Artiklen illustrerer og diskuterer små børns muligheder for deltagelse i den pædagogiske hverdag i vuggestuen. Artiklen er således også et bidrag til forskning i vuggestuens arbejde med små udsatte børn - et underbelyst felt i den danske daginstitutions- og professionsforskning.

Social pedagogy in modern times

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Education Policy Analysis Archives
Forfatter/Ophav	Niels Rosendal Jensen
Bind/Årgang	21
Nummer	43
Tidspunkt	2013
Sider	1-16

Beskrivelse

The article identifies several key concepts used to describe and categorize social pedagogy. The first section of the paper establishes a framework for considering the diversity that characterizes the field, including reflection on social pedagogy's theoretical, political and social dimensions. This is followed by a discussion based on a holistic understanding of the interaction between individuals and society, which leads to recognition of the profession's tendency to present itself with a "Janus face." The paper concludes by pointing out prospects for further development of social pedagogy in the dialectic between theory/research and pedagogical practice.

Socialpædagogik - et arbejdsfelt med paradokser

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Hans Thiersch
Bind/Årgang	16
Nummer	1
Tidspunkt	2013
Sider	39-53

Beskrivelse

Artiklen er en oversat og let bearbejdet udgave af professor Hans Thiersch med titlen: Sozialpädagogik - Handeln in Widersprüchen? Artiklens elementer er blandt andet: Socialstaten som princip og socialt arbejde, Koncepter for det socialpædagogiske arbejde, Struktur og åbenhed i det socialpædagogiske arbejde, Profession og person, Arbejde i institutioner, indgriben.

Socialpædagogik : om at ekskludere det mærkværdige!

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Johny Lauritsen
Nummer	8
Tidspunkt	2001
Sider	39-52

Beskrivelse

Artiklen supplerer tidligere begrebsafklaringer med mere direkte præcisering af begrebet socialpædagogik. Artiklen giver således et overblik over forfatterens forståelse af og arbejde med socialpædagogik både teoretisk perspektiv og gennem praksisrefleksioner.

Socialpædagogik: frisætning og/eller kontrol (af de andre og/eller af sig selv)?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Frank Bylov
Bind/Årgang	16
Nummer	1
Tidspunkt	2013
Sider	85-101

Beskrivelse

Artiklen er blevet til på baggrund af forfatterens doktorafhandling: Den store løsladelse – en kulturhistorisk beretning om empowerment bevægelserne blandt udviklingshæmmede i Danmark 1980-95. artiklen forholder sig til socialpædagogikkens rolle som frosætter eller kontrollant og kalder dette et paradoks, der har udgangspunkt i diskurskonflikter og paradigmer.

Socialt udviklingspotentiale hos børn med autisme?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Psyke og Logos
Forfatter/Ophav	Tine Basse Fisker
Bind/Årgang	31
Nummer	2
Tidspunkt	2010
Sider	461-484

Beskrivelse

I artiklen fremlægges dele af konklusionerne fra en ph.d.-afhandling med titlen: Småbørn i interaktion. Det konkluderes, at de studerede børn med autisme udviser interesse for hinanden, at de til stadighed forsøger at indgå i interaktion med hinanden, at de udfører perfekt turtagning, men også at den verbale indholdsmæssige side af deres interaktion er svag. Samtidig viser analyserne, at børnene klarer sig bedre indholdsmæssigt, når de interagerer med en mere kompetent interaktionspartner. Dette peger på, at børnene besidder et potentiale for udvikling af sociale kompetencer, som dels er overraskende i forhold til deres diagnose, og dels at disse potentialer ikke ses i de her observerede pædagogiske miljøer, hvor relationerne blandt børnene ikke tillægges stor betydning. Det diskuteres, hvilke forklaringer der kan være på denne 'pædagogiske blinde plet'.

Sosialpedagogikk som oppdragelses- eller sosialiseringsteori

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Nordisk pedagogik
Forfatter/Ophav	Roger Mathiesen
Bind/Årgang	26
Nummer	1
Tidspunkt	2006
Sider	61-74

Beskrivelse

Artiklen bidrager til diskussioner om socialpædagogikkens identitet. En identitet, der synes at være under forandring i blandt andet de skandinaviske lande. Artiklen anlægger et historisk blik og inddrager en række socialpædagogiske tænkere – særligt Paul Natorp.

Specialpedagogiken och medborgarskapet

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Nordisk tidsskrift for specialpedagogikk
Forfatter/Ophav	Lena Carlsson
Bind/Årgang	81
Nummer	1
Tidspunkt	2003
Sider	23-31

Beskrivelse

Specialpedagogik och medborgerlig bildning är inte två enskilda ting utan två sidor av samma sak, men varför beskrivs de så sällan som en helhet? De båda kan knappas separeras, eftersom de befinner sig i spändingsfältet mellan individ och samhälle och på djupet förbinds de med varandra i demokrati- och värdegrundsfrågorna.

Specialpædagogik : Indsatser over for elever, der er 'anderledes på en besværlig eller uacceptabel måde'

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Unge pædagoger
Forfatter/Ophav	Kirsten Baltzer
Bind/Årgang	2010
Nummer	2
Tidspunkt	2010
Sider	29-39

Beskrivelse

Denne artikel bestræber sig på at give et historisk rids af specialundervisningens og socialpædagogikkens udvikling. De historiske hændelser er udvalgt med henblik på, den

betydning de kan have for at forstå, hvordan det særlige eller anderledes fremstår som et problem i den aktuelle specialpædagogiske udvikling. De skal bruges som troldspejl, der tillader nutidens pædagogiske forskere og praktikkere at få øje på de kritisable og bekymrende forhold, der gemme sig bag specialpædagogikkens menneskelige og positive hensigter.

Specialpædagogikkens 'pædagogik' og 'didaktik'

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Lotte Hedegaard-Sørensen
Bind/Årgang	29
Nummer	5
Tidspunkt	2009
Sider	17-27

Beskrivelse

Artiklens hovedbudskab er, at komplekse problemstillinger i (special-)pædagogisk praksis ikke udelukkende kan håndteres med specifikke programmer, foreskrivende metoder og manualer, teorier og viden. Praksis involverer rigtig mange aspekter, såsom bl.a. Samspil elever/lærer/kolleger samt professionalisme og personlighed.

Specialpædagogisk kvalitet i et relations- og ressourceorienteret perspektiv

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Finn Godrim
Bind/Årgang	28
Nummer	4
Tidspunkt	2008
Sider	36-46

Beskrivelse

Artiklen diskuterer en udvikling af specialpædagogisk praksis i et relations- og ressourceorienteret kvalitets perspektiv. Artiklen rammesætter diskussionen i et kvalitetsperspektiv og reflekterer, hvad der kan karakteriseres som kvalitet i den socialpædagogiske praksis. Igennem diskussioner af dilemmaer i det socialpædagogiske arbejde – eksempelvis om normalisering kontra kvalitet – formidlet af teoretiske perspektiver udfoldes en nutidig mulig udvikling af specialpædagogisk praksis om og med kvalitet. Artiklen forslår et kvalitetsbegreb, der rummer et humanistisk dannelsesmæssigt fokus og dermed ikke alene fokuserer på et 'naturvidenskabeligt' kvantitativt kvalitetsbegreb.

Specialundervisning og inklusion : er det muligt, folkeskolen kan udvikles til at rumme alle DAMP-elever?

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Kim Køppen
Forfatter/Ophav	Lis Daae Hansen
Bind/Årgang	22
Nummer	3
Tidspunkt	2002
Sider	45-58

Beskrivelse

Artiklen er en kommentar til videoen 'DAMP i folkeskolen, der blev lanceret i 2001. I artiklen udfoldes forholdet mellem inklusion og undervisningsdifferentiering, samt forholdet mellem almen og specialundervisning. Artiklen reflekterer herudover over begreberne specialundervisning og rummelighed.

Spil der forfører : bekendelse i en god stol eller i en elektrisk stol

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Unge pædagoger
Forfatter/Ophav	Klaus Nielsen
Forfatter/Ophav	Susanne Dalgaard
Forfatter/Ophav	Sarah Senger
Bind/Årgang	2013
Nummer	1
Tidspunkt	2013
Sider	84-97

Beskrivelse

'Den gode stol' er et socialpædagogisk spil, der af pædagoger og lærere dels anvendes med det formål at evaluere og forøge elevernes selvværd, deres indre styrke og sande potentiale, dels søger at kvalificere elevens sociale evner til at reducere mobning og styrke deres generelle sociale trivsel i klasserummet. Forfatterens analyse og diskussion af den praksis, der præsenteres, betvivler imidlertid opfattelsen af, at 'den gode stol' fører til forøget autonomi for eleverne. I mange henseender fremstår 'den gode stol' som uskyldig og harmløs, men dens sandhed/usandhed og konsekvens, der udspiller sig i de forførende erkendelsesspil viser, at der er noget helt andet og mere alvorligt på spil.

Straf eller magt? : en social kritik af "ungdomssanktionen"

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Nordiske udkast
Forfatter/Ophav	Morten Nissen
Bind/Årgang	30
Nummer	1
Tidspunkt	2002
Sider	59-80

Beskrivelse

Artiklens udgangspunkt er 'ungdomssanktionen' som er en lov vedtaget i 2001, hvorefter alvorlig voldskriminalitet hos unge kan sanktioneres mod behandling i det sociale systems regi. På den baggrund diskuterer sammenblandingen af straf og behandling.

Subkulturel pædagogik snarere end kulturel pædagogik med vilde unge

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Social kritik
Forfatter/Ophav	Sune Qvotrup Jensen
Bind/Årgang	14
Nummer	80
Tidspunkt	2002
Sider	41-51

Beskrivelse

Artiklen er en diskussion af den forestilling at en særlig kulturel pædagogik skulle være velegnet til det socialpædagogiske arbejde med vilde unge, hvis forældre ikke er fra Danmark. Artiklen trækker på teorier om grundlæggende forståelser af etnicitet og kultur.

Artiklen diskuterer empiri fra forfatterens egen undersøgelse af en gruppe vilde unge, fra en større dansk provinsby. Artiklen introducerer et nyt pædagogisk begreb: subkulturel pædagogik og forsøger at identificere, hvad indholdet af en sådan pædagogik konkret kunne være.

The institutional set-up : an analysis of social pedagogues' accounts of treatment in everyday practice

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	European Journal of Social Work
Forfatter/Ophav	Ole Steen Kristensen
Bind/Årgang	14
Nummer	2
Tidspunkt	2011
Sider	229-245

Beskrivelse

Der er fortsat behov for en afdækning af døgninstitutioners praksis. Med udgangspunkt i kompleksitetsteori er formålet med denne artikel at analysere, hvordan socialpædagoger skaber relationen til anbragte børn. Elleve fokusgruppeinterviews blev gennemført under anvendelse af casevignette teknikken. Analysen tyder på, at der er forskel mellem pædagogisk koherens og daglige pligter, hvilket indikerer at håndteringen af vanskelige episoder i hverdagen sker uafhængigt af det eksisterende behandlingsprogram. Konsekvenserne for det institutionelle arrangement diskuteres.

Til historien om det sociale arbejde med børn og unge

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Praktiske Grunde
Forfatter/Ophav	Christian Sandbjerg Hansen
Bind/Årgang	2
Tidspunkt	2008
Sider	8-39

Beskrivelse

Artiklen handler om opkomsten af de forskellige former for pædagogisk virksomhed, der orienterer sig mod de børn og unge, der kan betegnes som socialt marginaliserede: De forsømte, de forbryderiske, de omsorgssvigtede, de kriminelle, eller med en administrativ term: Børn og unge med særlige behov. Artiklen analyserer, hvorledes forskellige former for pædagogisk virksomhed; opdragelsesanstalter, børnehjem, plejefamilier mv. – kom til verden, og blev til det vi i dag kender som socialt arbejde med marginaliserede børn og unge. Artiklen viser samtidig, hvordan Bourdieus begreber om felt og habitus kan anvendes som analytiske værktøjer i historisk arbejde og undersøgelse.

Tommelfingerregler i socialpædagogisk arbejde med udsatte børn og unge

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Steen Juul Hansen
Serie	Omkring socialpædagogikken
Bind/Årgang	16
Nummer	1
Tidspunkt	2013
Sider	16-30

Beskrivelse

Artiklen rummer en analyse af tommelfingerregler eller interne regler i det socialpædagogiske arbejde. Analysen viser, at den måde socialpædagoger taler om børn, deres problemer og deres behandling på, er præget af at barnet opfattes som et objekt, der skal behandles af voksne. Forståelsen er at barnet har svært ved at styre sig selv, og derfor skal styres af socialpædagogerne. Det vigtigste værktøj i denne proces synes at være socialpædagogerne selv. Artiklen udfolder refleksionerne over tommelfinger reglernes betydning for arbejdet på døgninstitutioner.

Trygget og tilhørighet : "Hvilken betydning kan oplevelser av dette ha for barn i barnehagen med frykt og angst?"

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Laila Annie Brose
Bind/Årgang	33
Nummer	5
Tidspunkt	2013
Sider	42-61

Beskrivelse

Artiklen bygger på et studie af, hvilken betydning pædagogen kan have for at forebygge, støtte og hjælpe børn med frygt og angst. Undersøgelsen bygger på interviews med pædagoger, der har erfaring med arbejdet med børn med frygt og angst. I artiklen præsenteres teori om børns frygt og angst og analysen indeholder praktiske bud på, hvordan pædagoger kan arbejde med børns frygt og angst. Samtidig viser artiklen, at pædagogerne ikke føler, at de gennem deres grunduddannelse bliver rustet til at arbejde med denne problematik.

Ude på Amager - inde på Nørrebro: udvalgte og reflekterede eksempler fra Københavns Kommunes

Familiepladsprojekt

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Social kritik
Forfatter/Ophav	Birthe Harboe
Forfatter/Ophav	Lotte Georg
Serie	Børn - daginstitutioner - forandring
Bind/Årgang	21
Nummer	120
Tidspunkt	2009
Sider	66-79

Beskrivelse

Artiklen bygger på et udviklingsprojektet Familiepladsprojektet i Københavns kommune. Projektet var et forsøg på at udvikle institutionelle mellemformer, der placerer sig mellem de almene og de specialpædagogiske tilbud. Artiklen rapporterer projektets forsøg med at udvikle en mere inkluderende pædagogik og med at intensivere et ligeværdigt samarbejde mellem forældrene og det pædagogiske personale på de involverede daginstitutioner. Både projektet og artiklen arbejder med at skabe anvendelige forbindelseslinjer mellem de teoretiske, didaktiske og praktiske lag i det socialpædagogiske arbejde

Udviklingshæmmede unge : en beskrivelse af faglige, personlige og sociale problemstillinger

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Steen Hilling
Bind/Årgang	27
Nummer	6
Tidspunkt	2007
Sider	34-51

Beskrivelse

Forfatteren har foretaget et omfattende research-study af udviklingshæmmede unge og voksnes særlige forudsætninger og de krav, der stiller til undervisning og læring i forhold til den udviklingshæmmedes personlige og social udvikling.

Undervisning af børn, unge og voksne med høretab på Center for Døvblindhed og Høretab

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Leo Knudsen
Bind/Årgang	31
Nummer	5
Tidspunkt	2011
Sider	11-21

Beskrivelse

Artiklen udfolder feltet omkring undervisning af børn, unge og voksne med høretab. Artiklen beskriver de udfordringer underviseren står med i en tid hvor specialundervisning til mennesker med høretab er under forandring grundet den teknologiske udvikling. Artiklen beskriver således nye tiltag, som tilgodeser de behov, børn, unge og voksne med høretab har, og som hidtil ikke har eksisteret. Artiklen giver samtidig målgruppebeskrivelser og klargør, hvad den professionelle skal være opmærksom på i arbejdet med målgruppen.

Vi skal have ham splittet op! : et casestudie i afprøvning af ICF-CY som redskab i det kommunale, tværfaglige samarbejde om børn med særlige behov

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Specialpædagogik
Forfatter/Ophav	Dorthe Hansen
Forfatter/Ophav	Gitte Rasmussen
Bind/Årgang	33
Nummer	5
Tidspunkt	2013
Sider	62-73

Beskrivelse

Artiklen bygger på et casestudie i ICF-CY metoden, som redskab i det kommunale tværfaglige arbejde omkring børn med særlige behov. Artiklen sætter fokus på metodens muligheder og begrænsninger. Særligt har artiklen fokus på, hvordan det tværfaglige arbejde potentielt kan udvikles, i forbindelse med anvendelsen af ICF-CY metoden. Artiklen fastholder et blik på udfordringer og problemer, der kan opstå i forhold til pædagogisk

praksis, når ICF-CY metoden anvendes. På den måde bidrager artiklen til refleksioner over anvendelsen af ICF-CY metoden.

Vidensamfund, socialpædagogik og uddannelsesreformer

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Tidsskrift for socialpædagogik
Forfatter/Ophav	Karsten Tuft
Nummer	9 2002
Tidspunkt	2002
Sider	31-44

Beskrivelse

Artiklen sætter pædagogprofessionen i centrum for refleksioner over vidensamfundet. Særlig socialpædagogikken ses gennem spændingen mellem på den ene side praktisk viden, fronesis, hvor det væsentlige ikke er lærbart og på den anden side teoretisk viden, episteme.

Vilde forskningsprocesser : kritik, metoder og læring i socialt arbejde

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Nordiske udkast
Forfatter/Ophav	Line Lerche Mørck
Forfatter/Ophav	Morten Nissen
Bind/Årgang	29
Nummer	1
Tidspunkt	2001
Sider	33-60

Beskrivelse

Artiklen udfolder forståelsen af subjektforskning, som udtryk for en kritisk psykologisk metode og subjektbegreb. Samtidig præsenterer artiklen det social initiativ 'Vilde læreprocesser' og reflekterer derigennem over kritik, metoder og læring i social arbejde.

When family becomes the job : fostering practice in

Denmark

Type	Tidsskriftsartikel
Publikationens titel	Adoption and Fostering
Forfatter/Ophav	Christian Christrup Kjeldsen
Forfatter/Ophav	Marianne Bruhn Kjeldsen
Bind/Årgang	34
Nummer	1
Tidspunkt	2010
Sider	52-64

Beskrivelse

This article by Christian Christrup Kjeldsen and Marianne Bruhn Kjeldsen discusses the provision of foster care in Denmark and considers the results of recent domestic studies of foster carers as well as current debates and changes concerning the substitute care of children. It suggests that Denmark's emphasis on preventative services and the low use of adoption influence the characteristics of children who enter the care system because the separation from their families of children who are at risk of harm is delayed. It is also the case that despite Denmark's reputation as a welfare-oriented state, the fostering system displays many tensions and difficulties similar to those reported in the UK and US. Some of these problems can be attributed to the role afforded to foster carers, especially the requirement not to get too attached to the children, and the division of responsibility

between professionals and carers. As a result, it is argued that some children in need of long-term emotional care miss out and their placements disrupt unnecessarily.